

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

HANDELINGEN

12-13-14-15-16-17-18-19-20-21

VERGADERINGEN VAN DECEMBER 1992

ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 1993

BELEIDSBRIEF LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD, LANDINRICHTING EN DRINKWATER-
VOORZIENING

HULDE

MEERJARENPLAN BRTN

MIDDELENBEGROTING 1993

PROGRAMMADECREET 1993

SINT-MICHIELSAKKOORD

VOORDRACHT, VOORZITTER, ONDERVOORZITTERS EN ONDERVOORZITTER-
SECRETARIS CENTRALE RAAD VAN DE ARGO

WATERVOORZIENING IN VLAANDEREN

Inhoud

Nr. 12 Maandag 14 december 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 341

Begroting

Indiening en verwijzing, blz. 341

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 341

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 341

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 341

Verslagen

Indiening, blz. 342

Tekst aangenomen door de commissies

Indiening, blz. 343

Meerjarenplan

Indiening en verwijzing, blz. 343

Besluiten van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 343

Ministeriële besluiten

Indiening en verwijzing, blz. 344

Kennisgeving van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 344

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Adviezen van de MINA-raad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Beslissing van de Geschillenraad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 344

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 345

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 345

Samenstelling van commissies

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 345

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking, blz. 345

Sprekers : de heer M. Didden, verslaggever, de heren W. Seeuws, A. Denys, E. Van Rompuy, S. Platteau, F. Dewinter, L. Hancké, J. Geysels, minister-president L. Van den Brande, minister W. Demeester-De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. 371

Nr. 13 Maandag 14 december 1992 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 373

Mededeling van de voorzitter, blz. 373

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 375

Sprekers : de heren J. Geysels, A. Denys, E. Van Rompuy, H. Schiltz, F. Dewinter, J. Van Hauthem, S. Platteau, W. De Vlieghe, minister-president L. Van den Brande, minister W. Demeester-De Meyer

Buitenlandse en Europese aangelegenheden, blz. 394

Sprekers : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever, de heren H. Coveliers, J. Van Hauthem, R. Wierinckx, J. Geysels, S. De Clerck, L. Van Nieuwenhuysen, D. Van der Maelen, H. Coveliers, L. Dhoore, H. Candries, J. Van Hauthem, minister J. Sauwens, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 410

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 414

Nr. 14 Dinsdag 15 december 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 419

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, blz. 419

Sprekers : de heer J. De Meyer, verslaggever, de heer W. Taelman, mevrouw A. Leysen, de heren G. Annemans, A. Schellens, J. Tavernier, L. Appeltans, E. Van Rompuy, A. Denys, G. Vanleenhove, J. Eeman, minister-president L. Van den Brande, minister L. Van den Bossche, minister L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 443

Nr. 15 Dinsdag 15 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 445

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3
— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, blz. 445

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren P. Dewael, A. Denys, M. Van Peel, P. Van Grembergen, F. De Man, L. Peeters, J. Geysels, W. Seeuws, L. Hancké, H. Lauwers, L. Dierickx, L. Pierco, L. Martens, L. Monset, P. Hostekint, H. Coveliers, mevrouw T. Merckx-Van Goey, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, minister H. Weckx

Media, blz. 476

Sprekers : de heer F. Sarens, verslaggever, de heren A. Denys, D. Van Mechelen, E. Van Rompuy, W. Seeuws, H. Coveliers

Motie van orde

Verdaging van een agendapunt, blz. 479

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, P. Dewael, G. Annemans, W. Seeuws, D. Van Mechelen, M. Bartholomeeussen, minister H. Weckx

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— (Administratieve begroting)
— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Media (Voortzetting), blz. 483

Sprekers : de heer D. Van Mechelen, mevrouw M. Dillen, de heren E. Van Rompuy, F. Van den Eynde, J. Van Hauthem, W. Seeuws, H. Coveliers, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 501

Nr. 16 Woensdag 16 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 503

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken, blz. 503

Sprekers : de heer P. Tant, verslaggever, de heer R. Vanlerberghe, verslaggever, de heren L. Pierco, E. Vankeirsbilck, J. Van Hauthem, P. Van Grembergen, J. Tavernier, R. Van Hooland, E. Van Vaerenbergh, G. Cardoen, E. Beysen, A. Denys, E. Van Rompuy, L. Hancké, mevrouw M. Dillen, de heren M. Van der Poorten, M. Van Peel, minister L. Van den Bossche, minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 532

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 533

Nr. 17 Woensdag 16 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 545

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Openbare Werken en Vervoer, blz. 545

Sprekers : de heer F. Ghesquière, verslaggever, de heren V. Vautmans, T. Van Parys, J. Spinnewyn, J. De Mol, M. Maertens, R. Van Hooland, E. Beysen, H. Schiltz, J. De Seranno, M. Bartholomeeusen, J. Ansoms, minister T. Kelchtermans, minister J. Sauvens

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 572

Sprekers : de heer J. De Mol, verslaggever, de heer J. Timmermans, verslaggever, de heren F. Van den Eynde, M. Van der Poorten, V. Vautmans, J. De Seranno, P. Breyne, S. Platteau, J. Vande Lanotte, mevrouw M. Vogels, de heren J. Caudron, J. Van Eetvelt, mevrouw M. Aelvoet, de heren J. Van Hauthem, J. Eeman, minister T. Kelchtermans, minister N. De Batselier, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 607

Nr. 18 Donderdag 17 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 609

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Werkgelegenheid, blz. 609

Sprekers : de heer E. Schuermans, verslaggever, de heer H. Candries, verslaggever, de heren P. Deprez, A. Denys, mevrouw M. Aelvoet, de heren M. Olivier, F. Dielens, E. Van Rompuy, F. Wymeersch, P. Van Grembergen, minister L. Detiège, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 631

Nr. 19 Donderdag 17 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 633

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Werkgelegenheid (Voortzetting), blz. 633

Sprekers : de heren J. Tavernier, E. Schuermans, H. Olaerts, P. Van Grembergen, E. Van Rompuy, A. Denys, P. Tant, minister L. Detiège, minister-president L. Van den Brande

Welzijn en Gezondheid, blz. 648

Sprekers : mevrouw L. Maximus, verslaggever, de heer A. Arts, verslaggever, de heren A. Denys, G. Anthéunis, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren K. Van Overmeire, G. Annemans, F. Van den Eynde, J. Van der Sande, M. Maertens, F. De Man, B. Vandendriessche, E. Van Vaerenbergh, L. Goutry, G. Swennen, J. Valkeniers, minister W. Demeester-De Meyer, minister L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 677

Nr. 20 Vrijdag 18 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 679

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

- 167 (BZ 1992) - Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

- 254 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

- 236 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 679

Sprekers : de heer R. Landuyt, verslaggever, de heren M. Verwilghen, J. Geysels, E. Van Rompuy, J. Van Looy, W. Verreycken, L. Barbé, J. Timmermans, A. Denys, M. Capoen, F. Vergote, mevrouw V. 'Dua, de heer P. Van Grembergen, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 707

Nr. 21 **Vrijdag 18 december 1992**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 709

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 14-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

- 167 (BZ 1992) - Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

- 254 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

- 236 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Brussel, blz. 709

Sprekers : mevrouw S. Creyf, verslaggever, de heren J. Van Hautthem, V. Anciaux, F. Dielens, S. Platteau, F. De Man, W. De Vlieghe, H. Schiltz, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 722

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer E. Van Rompuy c.s. betreffende het besluit van de Vlaamse Executieve houdende herverdeling van basiscaloties binnen de programma's 81,82 en 83 van de administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 28(1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 722

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

- 13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 14-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 723

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 724

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Artikelsgewijze bespreking, Blz. 752

Autonome Raad voor het Gemeenschaps-

onderwijs

Voordracht van de door de Vlaamse regering te benoemen voorzitter, ondervoorzitters en ondervoorzitter-secretaris van de centrale raad van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs, blz. 768

Sprekers : de heren G. Annemans, J. Tavernier

Motie van orde

Voorstel tot verdaging van een agenda-punt, blz. 769

Sprekers : de heren A. Denys, F. Van den Eynde, minister H. Weckx

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 14-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemmingen, blz. 770

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemmingen, blz. 771

Hoofdelijke stemming, blz. 782

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 784

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Aangehouden stemmingen, blz. 785

Hoofdelijke stemming, blz. 789

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

- 254 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 790

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer E. Van Rompuy c.s. betreffende het besluit van de Vlaamse Executieve houdende herverdeling van basiscaloties binnen de programma's 81,82 en 83 van de administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 28(1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 791

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer M. Olivier c.s. betreffende de aangepaste administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992 met de inhoud en de doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 20 (1992-1993) - Nr. 2

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 793

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 19 (1992-1993) - Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 793

Artikelsgewijze bespreking, blz. 793
Hoofdelijke stemming, blz. 793

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer M. Olivier c.s. betreffende de aangepaste administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992 met de inhoud en de doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

– 20 (1992-1993) – Nr. 2
Hoofdelijke stemming, blz. 795

Motie van aanbeveling van mevrouw V. Dua tot besluit van de op 17 november 1992 door mevrouw V. Dua gehouden interpellatie tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden over de watervoorziening in Vlaanderen
– 243 (1992-1993) – Nr. 1

Motie van aanbeveling van de heer M. Verwilghen tot besluit van de op 17 november 1992 door de heer M. Verwilghen gehouden interpellatie tot de heer N. De Batselier, minister vicepresident van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van

Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de waterdistributie in Vlaanderen
– 244 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 796
Sprekers : mevrouw V. Dua, de heren W. Verreycken, M. Verwilghen

Motie van aanbeveling van de heer F. Van den Eynde tot besluit van de op 17 november 1992 door de heer F. Van den Eynde gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de objectiviteit van de BRTN-nieuwsdienst
– 245 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 798
Sprekers : de heren F. Van den Eynde, H. Coveliers

Motie van aanbeveling van de heer J. Van Hauthem tot besluit van de op 18 november 1992 door de heer J. Van Hauthem gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Sint-Michielsakkoord
– 248 (1992-1993) – Nr. 1

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 18 november 1992 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie,

KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de houding van de Vlaamse regering tegenover de gevolgen van het Sint-Michielsakkoord
– 249 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 800
Sprekers : de heren J. Van Hauthem, A. Denys, V. Anciaux

Voorstel van resolutie van de heer W. Verreycken c.s. betreffende de Europese zetelverdeling
– 257 (1992-1993) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 803
Sprekers : de heren W. Verreycken, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck

Hulde aan de heer Luc Dhoore, blz. 804

Regeling van de werkzaamheden, blz. 805

Bijlagen

Bijlage I : Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 (Tabel), blz. 809

Bijlage II : Ontwerp van de decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 (Tabel), blz. 819

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.00 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. Eyskens, A. Kempinaire : buitenslands ;

P. Berben, F. Vergote : ambtsverplichtingen ;

P. Van Grembergen, E. Vankeirsbilck : familieverbindingen.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter : Dames en heren, ik wil er uw aandacht op vestigen dat de sprekerslijst voor de volgende dagen, conform artikel 72, 2 van ons Reglement, op het einde van deze vergadering ambtshalve wordt afgesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

MEERJARENPLAN VAN DE BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

MEERJARENPLAN VAN DE BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

BELEIDSBRIEF Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1993) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

Ik zou graag de heer Geysels het woord geven. Ik stel echter vast dat er nog geen lid van de regering aanwezig is. Zij hebben nog steeds niet begrepen dat wij de vergaderingen zo stipt mogelijk willen laten beginnen.

Ik stel derhalve voor de vergadering gedurende 5 minuten te schorsen. Intussen laten wij naar de excellenties telefoneren om hen erop te wijzen dat hun aanwezigheid hier dringend vereist is.

– *De vergadering wordt geschorst om 14.03 uur.*

– *Zij wordt hervat om 14.08 uur.*

De voorzitter : Ik heropen de vergadering en ik verzoek de minister haar collega's te willen mededelen dat wij traditiegetrouw zeer stipt beginnen.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik hou van stiptheid, maar ik moest nog enkele elementen in mijn fractie bespreken. Ik was hier in huis aanwezig.

De voorzitter : Dat heb ik achteraf begrepen, maar u begrijpt dat ik de openbare vergadering laat primeren op een fractie van een belangrijke meerderheidspartij.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysel (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vooraf wil ik terugkomen op de begrotingsdiscussie

Geysels

die we in juni hebben gevoerd. Ik had toen met de minister-president een korte gedachtenwisseling over de timing van de procedure en de manier waarop de begrotingsdiscussie in de Vlaamse Raad tot stand komt. Ik heb er toen op gewezen dat wat de begroting betreft, wij de laatste jaren in een nietszeggend ritueel waren terechtgekomen : jaarlijks trekken Vlaamse en nationale regeringen zich einde juli — begin augustus terug in een conclaaf. Er worden dan een aantal beslissingen genomen die op een persconferentie worden bekendgemaakt. Daarna verschijnen de eerste krantenberichten met de commentaren van de verschillende politieke fracties, sociale groeperingen enzovoort. Vervolgens neemt de Vlaamse regering, zoals alle stervelingen, vakantie. Dan duurt het twee tot drie maanden voor het parlement aan de beurt komt. Ik heb de voorzitter van de Vlaamse regering in juni gevraagd om een einde te maken aan deze procedure. Naar mijn mening zou het aanbevelenswaard zijn om de tijdsperiode tussen de eendeliberatie van de regering en de discussie in de Vlaamse Raad in te korten. Ik meen mij te herinneren dat de minister-president heeft beloofd deze procedure vanaf volgend jaar totaal te veranderen. Ik had graag de formele bevestiging van de belofte dat de regering haar ontwerpbegroting rechtstreeks naar het parlement zal brengen en haar dus de primeur geeft. De tijdsperiode tussen de deliberatie van de regering en het debat hier moet in elk geval zo kort mogelijk zijn, om een einde te maken aan een procedure die het parlement herleidt tot een bekrachtigingsmachine van reeds vroeger genomen beslissingen.

Minister W. Demeester-De Meyer : Mag ik even een vraag stellen ? Be-doelt u dat we het debat mogen voeren over de contouren van de begroting en dat we dan ruimte krijgen om de techniciteit ervan in te vullen ? Ik denk dat dit zeer belangrijk is. Wij zijn bezig de discussie omtrent de meerjarenbegroting voor te bereiden. Het is heel belangrijk dat ik van het parlement kan vernemen of wij

eerst over de contouren kunnen discussiëren en dan in een latere fase de techniciteit invullen.

De heer J Geysels : Mevrouw de minister, u stelt mij een vraag. Ik wil alleen dat minister-president Van den Brande vandaag bevestigt wat hij al een aantal keren heeft beloofd, namelijk dat de Vlaamse Raad van de ontwerpbegroting van de Vlaamse regering, die toch een politiek document is, de primeur krijgt en dat wij er onmiddellijk over kunnen debatteren. Dat zou ik vandaag graag horen van de minister-president, namelijk de concretisering van de belofte die hij een aantal maanden geleden heeft gedaan.

Het spreekt voor zich dat wie een primeur ontvangt, daarom nog geen kwaliteit ontvangt. Dat geldt voor de Beaujolais en dat geldt voor de begroting. Ik haak dan ook in op de discussie die werd geopend door de heer Hancké. Namens de SP-fractie stelde hij de vraag naar de eventueel bij komende financiële middelen die uit het Sint-Michielsakkoord komen. Het gaat dan over een bedrag van zes en half miljard frank.

In de beleidsverklaring van 20 oktober 1992 heeft minister-president Van den Brande gezegd dat deze middelen bij voorrang zouden worden besteed aan het afbouwen van de schuldenberg. Ook u, mevrouw de minister, hebt toen in een aantal interviews deze piste verder bewandeld. Er was zelfs sprake van de meester-norm, dit in navolging van de SERV-norm. Of dit een meesterzet was, komt later in de discussie nog aan bod.

Collega's, mijn fractie is het met deze visie niet eens. De SERV-norm heeft onder andere tot doel om tegen het jaar 2000 een schuldratio te bereiken die geen rentesneeuwbaaleffect meer meebrengt. Dat gaan wij hier niet bestrijden. Wel vinden wij dat de discussie in de eerste plaats in deze Raad moet worden gevoerd.

De SERV kan inderdaad financiële scenario's voorstellen om de begrotingsdiscussie te stofferen, maar de SERV is niet de norm. Bovendien is

de SERV-norm een relatieve norm, die op geen enkel moment rekening houdt met nog niet gekende verborgen kosten. Ik denk toch aan de verborgen ecologische kosten, zoals de sanering van de black-points, die in Vlaanderen vrij verspreid zijn. De kostprijs daarvan bedraagt tientallen, volgens sommigen zelfs honderden miljarden frank. Is dit vervat in de SERV-scenario's ? Houden wij daarmee rekening bij het bepalen van de SERV-norm ?

De SERV-norm is niet onbelangrijk, maar wel relatief. Dat geldt zowel inzake de voorgestelde toekomstvisie als inzake zeggingskracht. Op dit laatste punt ben ik het eens met collega Denys. Er werd reeds op gewezen dat de fundamentele krachtlijnen voor een begroting in een politiek debat moeten worden bepaald, niet in een technisch debat. De SERV kan daarin behulpzaam zijn, net zoals de Hoge Raad voor Financiën en externe deskundigen. Wij mogen de democratie niet vervangen door de techniek. In zo'n geval staan wij immers verder van de politiek af dan ooit, dan beperkt het debat zich inderdaad tot een aantal specialisten. Zij alleen beschikken dan over de nodige informatie en bezitten dan het monopolie op de politieke discussie.

Ik keer terug naar de discussie over de eventueel bij komende miljarden frank na de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord. In het kader van de begrotingsdiscussie en zeker in het kader van de discussie over de budgetcontrole voor 1993 na de effectieve goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord, moet deze Raad de bespreking aanvatten over de aanwending van deze middelen.

Ik ben het dus niet eens met de Vlaamse regering indien het haar bedoeling zou zijn om op voorhand te beslissen waaraan zij de bijkomende middelen zal besteden.

Trouwens, wij staan daarin niet alleen. Ook collega Hancké heeft daarstraks nog een aantal suggesties ter zake geformuleerd. Ook de heer Vandenbroucke heeft op 28 oktober jongstleden erop aangedrongen dat de extra gelden moesten worden in-

Geysels

gezet tegen de groeiende werkloosheid. Vertegenwoordigers van de twee grote vakbonden, het ACV en het ABVV, spraken dezelfde taal bij de opening van de **tewerkstellings**-conferentie. Die geluiden zijn bekend, zijn in de pers verschenen en staan op papier. De bonden vragen extra steun uit de pot van de bijkomende middelen om de problematiek van de werkloosheid te verhelpen. Moet ik bovendien herinneren aan de genuanceerdere uitspraak van mevrouw Detiège op diezelfde **tewerk**-stellingsconferentie die sprak van nieuwe financieringsmiddelen die de nieuwe middelen mogelijk maken ?

Ik wens geenszins het spelletje van wie heeft gelijk en wie niet te spelen. Ik constateer enkel dat de meningen ter zake in de regering verdeeld zijn.

In elk geval vragen wij het debat dienaangaande. Zelf stellen wij voor een gedeelte van deze gelden te reserveren om in te grijpen in sommige funeste ontwikkelingen die de kwaliteit van het samenleven in Vlaanderen structureel hypothekeren. Ik druk mij niet uit in exclusieve termen wat de aanwending betreft, maar som enkele voorbeelden op. Zo is er geld nodig voor het onderwijs, voor de problematiek van de grootsteden en voor het probleem van de groeiende werkloosheid.

Het spreekt vanzelf dat de eventuele extra financiële tegemoetkomingen voor de oplossing van bovengenoemde problemen geen argument vormen om aan de bestaande begrotingen niet de nodige heroriëntatie aan te brengen. Het is inderdaad de kwaal van zowel de Belgische als de Vlaamse politiek om, indien wij het niet eens geraken over de besteding van de gelden, de koek te vergroten waarna alle problemen in een compromis zijn opgelost.

Wanneer ik dus pleit voor de aanwending van de extra middelen in de strijd tegen de werkloosheid, dan betekent dit niet dat geen audit hoeft te worden gemaakt van de bestaande tewerkstellingsprogramma's en opleidingen. Neen, het ene veronderstelt

het andere. Wanneer 20 miljard frank aan 39.000 werknemers tewerkgesteld in allerlei programma's wordt besteed, dan verdient dit een analyse. Ik leg straks uit waarom.

Heeft men het over financiële transfers ten gunste van een aantal problematische sectoren, dan gaat het allerm minst om onvoorwaardelijke transfers. Ik illustreer dit aan de hand van het voorbeeld van de grootsteden. Wie het heeft over de schuldenlast van de grootsteden, moet ook durven spreken over de structurele oorzaken die eraan ten grondslag liggen. Een van die oorzaken is inderdaad een bestuurlijke sclerose die zo vlug mogelijk moet worden gestopt. Voorts zijn er ook objectieve fenomenen die niet kunnen worden herleid tot Oost-europese politieke gedragslijnen die in bepaalde steden, voornamelijk Antwerpen, worden gevolgd. Het kan niet worden ontkend dat bijvoorbeeld in Antwerpen meer burgers van een bestaansminimum moeten leven en dat vele steden een **belang**-rijke centrumfunctie veroorzaken, zij bieden culturele voorzieningen aan die ook door inwoners van andere gemeenten wél worden gebruikt, maar niet betaald. Bovendien bestaat de vlucht uit de stad van vooral de hogere inkomenscategorieën **nog** steeds. Hiermee wil ik zeggen dat praten over de overname van schulden van grootsteden en het oplaten van ballonnetjes over **defusie** pas zin hebben indien men de discussie over de grootsteden ten gronde wil en durft te voeren.

Wij moeten een aantal klassieke karikaturen, die ook in de Vlaamse Raad met betrekking tot deze problematiek voortdurend worden aangehaald, achterwege laten. Hiermee bedoel ik ondermeer de karikatuur van het zuinige platteland versus de dure stad. De creativiteit van de kleine gemeenten versus de logheid van de megapolis.

Wij moeten het ook hebben over het dossier van de gemeentelijke belastingen. Wij zouden ons bijvoorbeeld kunnen inspireren op het Nederlands model waarbij een aantal belastingen centraal worden geïnd en dan worden verspreid over een aantal gemeenten op basis van politieke criteria.

Misschien moeten we ook het klassieke territorialiteitsbeginsel, met name mijn gemeente eerst, eens doorbreken en uitgaan van het **functionali**-teitsbeginsel. Er is in Vlaanderen zelfs een voorbeeld waarbij de functionaliteit op de eerste plaats is komen te staan, ik denk hierbij aan het decreet op de basiseducatie. Hier is men vertrokken van functionele eigenheden en is er gelukkig geen sprake geweest om elke gemeente een eigen centrum te geven.

Er werd hier reeds gerefereerd naar de studie van de heer De Brabandere die gaat over welke politieke en maatschappelijke ontwikkelingen **anti**-stedelijk werken en over wat direct of indirect de stadslucht ondersteunt.

Met deze gegevens bevinden wij ons in het dossier over ruimtelijke ordening en niet meer in het klassieke debat dat in de Vlaamse Raad en ook in de commissie van de Vlaamse Raad voortdurend wordt gevoerd, meer bepaald alle gemeenten tegen de centrale overheid, de kleine gemeenten tegen de grote en het centrum tegen de periferie.

Op die manier belanden wij in een ander debat dat te maken heeft met maatschappelijke ontwikkelingen die zich zowel op het niveau van de centrale overheid als op het niveau van de kleine en grote gemeenten voordoen.

De discussie die in elk geval in het voorjaar moet worden gevoerd over de problematiek van grote steden mag dus niet worden gereduceerd tot alleen de schuldenlast.

Dit is ook een debat van bestuurlijke vernieuwing en van maatschappelijke ontwikkelingen.

Ik hoop dat wij deze uitdaging aankunnen.

De **heer A. Denys** : Mijnheer Geysels, de VLD-fractie heeft destijds gevraagd om de problematiek te bespreken in een commissie ad hoc, omdat ons verzoek om dit probleem in de commissie Binnenlandse Zaken te bespreken niet werd ingewilligd.

De heer J. Geysels : Mijnheer De-

Geysels

nys, ik kan niet antwoorden namens anderen, maar in mijn pleidooi zal ik u ondersteunen.

Een ander voorbeeld voor de aanwending van de extra gelden gaat over de werkgelegenheid en voornamelijk over de toenemende werkloosheid. Ik herinner mij nog heel goed dat de toenmalige Vlaamse regering aan de lopende band zegebulletins publiceerde over de schitterende gezondheidstoestand van de Vlaamse economie, er werd zelfs gesproken over de twee snelheden in België. Ik constateer nu alleen dat er in elk geval twee snelheden zijn in Vlaanderen.

Ik citeer een aantal werkloosheidscijfers die komen van de RVA en die ook werden geciteerd door mevrouw Detiège. De werkloosheid neemt schrikbarend toe, vooral in Vlaanderen. 190.000 volledig werklozen en 38.000 werkloze jongeren. Volgens het planbureau komen er daar nog eens 40.000 bij en het HIVA voorziet een toename met 120.000 tegen eind 1994. Dat is een andere aanpak dan de twee snelheden van oud-eerste minister Geens. Dat is de analyse. Wat zijn nu de prognoses? De prognoses zijn vertrokken van 2 percent, het planbureau is gedaald tot 1,7 percent. Mevrouw Detiège heeft een belangrijk cijfer gegeven. Zelfs bij een onverwacht gunstige economische groei met 2 percent, is er een bijkomende tewerkstelling te verwachten van slechts 4.200 jobs. De vooropgestelde 2 percent gaan we niet halen, dus de 4.200 jobs ook niet. Ik vraag u na te denken over de beperktheid van die cijfers. Voor ons zijn deze cijfers een indicatie om een aantal klassieke paradigma's en vertrekpunten over werkgelegenheid en economie te verlaten.

De heer E. Van Rompuy : Waarom stijgt de werkloosheid sneller in Vlaanderen? Omdat we juist sterk op uitvoer gericht zijn, dat we bijzonder conjunctuurgevoelig zijn en omdat Vlaanderen een open economie is. U doet alsof de werkloosheid een fenomeen is dat alleen België treft. Het is een fenomeen op Europees

vlak, op wereldvlak. Wij zijn het slachtoffer van de conjunctuur. Wat men ook doet, in een kleine open economie die erg afhankelijk is, zal er hoe dan ook een stijging van de werkloosheid zijn. U doet precies alsof u het warm water hebt uitgevonden door te zeggen dat u altijd hebt beweerd dat het niet goed gaat in Vlaanderen, dat er geen werkgelegenheid is. Als analyse is dat werkelijk zeer bekrompen.

De heer J. Geysels : Ik heb op geen enkele manier beweerd dat het fenomeen van de werkloosheid beperkt is tot België of tot Vlaanderen. Ik constateer met u dat het inderdaad een Europees en een wereldprobleem is. Over een aantal fundamentele uitgangspunten, die ook het politieke debat de jongste jaren hebben beheerst, onder andere een economische groei geeft werkgelegenheid, moet worden nagedacht. Gaat deze stelling nog wel op? Ik betwijfel het.

De heer E. Van Rompuy : Tussen 1985 en 1991 zijn er in de Belgische economie netto 195.000 arbeidsplaatsen bijgekomen door de economische groei. Dat was werkelijk het ABC van het herstelbeleid van de jaren negentig.

De heer J. Geysels : Dat ABC gaat niet meer op. Ik verwijs naar de recent gepubliceerde cijfers van het HIVA. Een studie van de heer Holderbeke geeft aan wat de netto groei is geweest van voltijdse banen. Deze groei is miniem. Voor de mannelijke bevolking is er een achteruitgang, voor de vrouwelijke bevolking is er een vooruitgang dankzij de promotie van de deeltijdse en de interimarbeid.

De heer H. Schilt : Ik kan u gedeeltelijk volgen in die zin dat het vroegere paradigma namelijk dat een economische groei automatisch een correlatieve groei van de werkgelegenheid tot gevolg had, moet worden afgezwakt. In deze fase evolueert de technologie inderdaad sneller dan de relatie economie-arbeid. Of dat over 5 of 10 jaar nog het geval zal zijn, is zeer de vraag. Het kan een tijdelijk of een definitief fenomeen zijn. In die zin is Fourastier voorbijgestreefd en

moet men meer aandacht hebben voor arbeidsscheppende en arbeidsvernietigende technologieën.

Daarboven blijft dat de schepping van economische meerwaarde in gelijk welke hypothese een absolute vereiste is om welk beleid dan ook te kunnen voeren. Men blijft steken in de vaststelling dat economische groei niet automatisch meer evenveel banen creëert als vroeger. Men vergeet daarbij te zeggen dat indien men vervangende tewerkstelling wil creëren, indien men een menswaardige opvang van werklozen wil hebben, men hoe dan ook groei zal moeten blijven realiseren.

De heer J. Geysels : Mijnheer Schiltz, uw mededeling is belangrijk. Bij de scenario's vanaf het **Sint-Annaplan** tot nu werd een bepaalde stelling gebruikt als instrument van politiek handelen. Zij kwam erop neer dat er moest worden gezorgd voor een transfer van de gezinnen naar de produktieve sectoren. Dat zou investeringen opleveren en bijkomende werkgelegenheid. Op basis van een aantal cijfers wil ik deze politieke stelling in twijfel trekken.

De stelling moet in haar absolute geldigheid in twijfel worden getrokken en een aantal politieke instrumenten die daarvan het gevolg zijn moeten worden herbekeken. Hier belanden wij in de discussie over de tewerkstellingsprogramma's en de vormingsprogramma's. Ik constateer met u dat vorming werkt, maar dat vorming geen werk geeft. Ook dat blijkt uit de statistieken. Voor acht werklozen is er één vacature. Zowel op nationaal als op regionaal vlak wordt de jongste jaren getracht de werkloosheid gedeeltelijk op te lossen via het scholen en vormen van werknemers. Maar dat brengt ook geen oplossing voor de structurele werkloosheid die op ons afkomt.

Ik blijf bij mijn stelling: vorming werkt, maar vorming geeft geen werk. Daarbij komt nog — en dat vergeten wij ook dikwijls — dat wie niet vormt, wordt gestraft en geschorst.

Wij moeten durven doordenken over

Geysels

een aantal basisstellingen rond economie en werkgelegenheid. Wij moeten durven doordenken over een aantal klassieke instrumenten die de nationale en regionale overheid in dit dossier hebben doorgevoerd. Hierover zullen wij van mening verschillen, maar wij vinden dat men vanuit deze gegevens het verdelen van de loonarbeid terug op de agenda moet plaatsen. Ik spreek niet over de scenario's van de jaren zeventig rond de lineaire arbeidsduurverkorting. Zolang wij vaststellen dat in een land mensen voor een groot gedeelte van hun inkomen van loonarbeid afhankelijk zijn en dat zelfs de meest optimistische scenario's in de sector van de loonarbeid de structurele werkloosheid niet zullen oplossen, moet dit dossier ook op de agenda worden geplaatst. Ik verwacht van de eerste Vlaamse werkgelegenheidsconferentie dat zij in die zin een aantal creatieve pistes geeft. In die mate zijn wij bereid — hier kom ik terug op mijn uitgangspunt — de extra gelden voor die nieuwe scenario's uit te besteden.

Een nieuwe politiek vraagt ook nieuwe instrumenten. Vanuit dit discussiepunt kom ik op enkele meer algemene bedenkingen over deze begroting. Buiten een aantal belangrijke pluspunten in deze begroting — de minderheid moet dat erkennen — zoals bijvoorbeeld een serieuze verhoging van de kredieten voor de bestrijding van AIDS, een aantal inhaaloperaties voor de sector van de cultuur en het sociaal-cultureel werk en initiatieven op voorstellen van mevrouw D'Hondt, heb ik toch ver moeten zoeken om enkele serieuze hefbomen te vinden voor een sociaal ecologisch vernieuwend beleid. Ik vernam wel enkele soms euforische verklaringen over het zogenaamde tienpuntenprogramma in het kader van het Sint-Michielsakkoord. Ik heb soms tot mijn ontsteltenis moeten vaststellen op welke manier dat werd geïnterpreteerd. Sommige discussies over de verhouding Vlaanderen-Wallonie, over de twee gemeenschappen, deden mij denken aan een extreme invulling van de Vlaamse natievorming. Ik merkte op dat het woord

solidariteit nog amper gebruikt werd. Ik citeer wat Maurits Coppieters enkele maanden geleden heeft gezegd: Wij hebben ons teveel beziggehouden met natievorming en te weinig met samenlevingsvorming. Einde citaat. En juist daarover vind ik in deze begroting weinig terug. Ik zie geen hefbomen die de kwaliteit van onze samenleving moeten verbeteren. Ik heb veel teruggevonden over schuldbeheer, weinig over maatschappijbeheer. Ik heb wel een aantal tegenstellingen teruggevonden. Op de eerste plaats is er de toenemende kloof tussen de eco-retoriek en de milieupraktijk, die er volgens mij op wijst dat de ecologie als fundamenteel gedachtengoed nog altijd niet wordt begrepen. De zogenaamde aanvaarding binnen het politieke milieu van het begrip duurzame ontwikkeling, heeft meer en meer te maken met politieke marketing dan met een gedragslijn voor politiek beleid. Wie de duurzaamheid van de samenleving wil bevorderen, moet het aandurven de economie te heroriënteren en ecotaks is daartoe een middel. De vraag is waar deze reconversie van de economie blijft? Waar blijft de heroriëntering van de economie? Waar blijft het zolang aangekondigde ontwerp voor een vernieuwd economisch expansiebeleid? Hoe zit het met het beleid inzake rationeel energiegebruik, waartoe minister De Batselier tijdens de vorige legislatuur een aanzet heeft gegeven? De klassieke politiek behelst, enerzijds, milieudoelstellingen; anderzijds, worden deze doelstellingen verdronken in de klassieke beleidsdomeinen en even klassieke overheidsinstrumenten.

De idee van de ecologie wordt gerecycleerd tot een stijlig figuur, tot een beeld. Indruk geeft macht of, beter gezegd, verdoezelt ideologische onmacht.

Een tweede tegenstelling heeft te maken met de pretentie om een aantal nieuwe uitdagingen aan te gaan en de trieste realiteit om daarvoor de klassieke instrumenten te gebruiken. Ik kom daarop telkens terug en dat zal volgend jaar ook nog zo zijn. Een droevig voorbeeld daarvan is de Aquafin-operatie: een typisch end of

the pipe-beleid dat in alle haast operationeel werd. Nu blijkt echter dat de voor 1995 vooropgestelde kwaliteitseisen van de oppervlaktewateren niet zullen worden bereikt en dat het project bovendien duurder zal zijn. Inderdaad, amper veertien dagen geleden maakte een ambtenaar van de Administratie voor Milieu, Natuur en Landinrichting — Aminal — bekend dat de waterzuivering 300 miljard frank zou kosten. Een ex-kabinetsmedewerker van minister Kelchtermans die destijds ter zake bevoegd was, verkondigde ooit dat dit één van de schandalen van het jaar 2000 zou worden. Een woordvoerder van de huidige minister van Leefmilieu verklaarde dat bij de start van Aquafin, en ik citeer: De budgettaire en vooral technische realiteitszin wat uit het oog werd verloren. Einde citaat. Dat is een eufemisme van ongeveer 200 miljard frank! Ik denk heel even terug aan de discussie van de maand juni toen een aantal leden van de meerderheid en ook van de SP ingevolge dit gegeven inzake waterzuivering, namelijk minder resultaat voor meer geld, erop aandrongen het contract te verbreken en het te herzien. Ik stel voor er nu werk van te maken, anders zal het aantal heffingen voor de financiering van Aquafin toenemen in dezelfde mate als het deficit. Dat heeft niets te maken met milieubeleid.

Collega's, wat deze begroting betreft stel ik samen met u vast dat alles eigenlijk op twee akten berust: een akte van berouw over wat in het verleden is gebeurd en een akte van hoop voor de toekomst. Ik herinner mij zeer goed dat Agalev te Antwerpen reeds jarenlang de kwalen van de geforceerde Antwerpse fusie aan de orde bracht. Agalev Antwerpen noemt trouwens nog steeds Agalev-veel-te-groot-Antwerpen!

De voorbije weken echter had minister Kelchtermans — hij die in het verleden nogal snel een aantal ideeën in het politieke milieu lanceerde — het over de defusie, iets waarover heel wat leden van deze Raad — ik denk aan collega Lauwers — al maanden geleden concrete voorstellen deden.

De heer H. Schiltz: Jaren geleden

Schiltz

reeds heb ik in de Antwerpse gemeenteraad publiek schuld bekend voor de wijze waarop Groot-Antwerpen tot stand kwam.

De heer J. Geysels : Mijnheer Schiltz, ik vraag geen schuldbekentnissen. Ik zeg alleen dat men er zich inzake dit dossier niet kan van afmaken door een aantal ballonnetjes te lanceren, noch door de verkiezingen uit te stellen hetgeen trouwens democratisch gezien onvoorstelbaar zou zijn.

Ook de discussie over de begroting staat in het teken van de akte van berouw. Jarenlang discussieerden leden van de oppositie — ik denk aan collega's De Vlieghe en Denys — met minister Geens over het feit dat er teveel debudgetteringen werden overgenomen in de begroting. Nu merk ik dat mevrouw Demeester in de commissie voor Financiën en Begroting precies hetzelfde zegt over de vorige begrotingen ! Dat bewijst toch hoe gemakkelijk bepaalde mechanismen uit het verleden worden afgeschreven.

Ik kom nu tot de akte van hoop. Voortdurend lees ik persverklaringen van de minister-president over zijn scenario's voor Vlaanderen, zoals, onder andere, Vlaanderen 2002. Deze scenario's zijn gebaseerd op drie sleutelwoorden : visie, samenwerking en eigenheid. Dat is de akte van hoop.

Wat momenteel echter overblijft, is de huidige beleidsakte, met name het begrotingsontwerp. Welnu, in dat verband is de stilstand troef !

De voorzitter : Mijnheer Geysels, mag ik in het voordeel van de heer De Vlieghe vragen om af te ronden.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik werd meermaals onderbroken, maar ik zal besluiten.

Wat overblijft, is de huidige ontwerp-begroting. Deze beleidsakte blijft steunen op de fouten van het verleden en geeft geen antwoord op de uitdagingen van de toekomst. Een

akte van vernieuwend beleid kunnen we deze begroting niet noemen. We zullen dus uiteraard tegen deze begroting stemmen. **(Applaus bij AGA-LEV)**

De voorzitter : De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb met veel belangstelling de uiteenzetting van collega Geysels aanhoord ; die van collega Denys heb ik gemist maar u weet dat de maandagvoormiddag voor politici een speciaal moment is en men moet dan een keuze maken.

Alhoewel ik de middenveld-theorie die door sommige collega's wordt ontwikkeld — mijnheer Denys, niet door u — niet verafgood, denk ik dat als er een middenveld bestaat, het door de politieke partijen moet worden bezet.

Namens de fractie had ik mij voorgenomen bij deze algemene inleiding drie aspecten van deze begroting te behandelen, ervan uitgaande dat de bespreking van de begroting niet alleen een cijferontleding moet zijn, maar ook een beeld moet geven van de belangrijke onderdelen van de huidige Vlaamse politiek.

Ten eerste zal ik het hebben over de begroting zelf, ten tweede zal ik spreken over de nieuwe bestuurlijke en politieke cultuur die thans wordt aangekondigd, niet alleen overigens vanwege de Vlaamse regering, maar zowat van iedereen. Ten derde wil ik het hebben over het wat ik zou noemen Vlaanderen op een keerpunt, het al dan niet slagen van de staats-hervorming die thans op het getouw staat.

Wat de begroting betreft, geloof ik niet dat dit een wolf in schaapsvacht is. Evenmin ben ik van mening dat de SERV-norm een soort ideologische dwangbuis zou zijn. Integendeel, ik denk dat met deze begroting inderdaad een grote stap voorwaarts wordt gezet, al was het maar omdat men afstand neemt van slechte gewoonten uit het verleden. Niet helemaal weliswaar, maar een spreek-

woord zegt : **Qui veut faire l'ange, fait la bête.** Er is echter een grote beterschap vast te stellen. Ik wil niet de oncomfortable positie in herinnering brengen van waaruit ik hier zelf als minister van Begroting van de eerste Vlaamse regering op een wat versluisde manier mijn eigen voorzitter in het dispuut moest betrekken omdat toen de Vlaamse begrotingen bulkten van debudgettering en prefinancieringen, op hun beurt een erfenis van een vorige regering of een vorig ministercomité. Ik stel echter vast dat er in ieder geval een inspanning wordt geleverd om deze slechte gewoonte te veranderen, en dit verdient alle lof.

Het is immers zeldzaam in de politiek dat een regering duidelijk zegt haar leven te zullen beteren en zich daarvoor in de praktijk ook een serieuze inspanning getroost.

Is de SERV-norm een politieke keuze ? Ja en neen. Het is een politieke keuze als men de begroting op lange termijn beschouwt en ervan uitgaat bijvoorbeeld de komende tien jaar de begroting binnen deze marges te laten evolueren. Dit is weliswaar een politieke keuze, maar dan wel een keuze die alleen te maken heeft met het financiële aspect. Over welke beleidsruimte willen en kunnen wij redelijkerwijze beschikken zonder de toekomst van de Vlaamse Gemeenschap in gevaar te brengen ? Men maakt een goede keuze als men niet zomaar van het ene jaar naar het andere gaat om vervolgens op basis van meevallers en tegenvallers uit te maken hoeveel men kan besteden zonder zich veel zorgen te maken over de repercussies van de huidige beslissingen op de begroting van over vijf jaar. Neen, ik meen dat dit beantwoordt aan een correcte, moderne opvatting van budgettair beleid, van een meerjarenplanning, het uittekenen van een pad.

Betekent zulks dat de politieke keuzes nu reeds vastliggen ? Zeker niet. De prioriteiten die nu worden gelegd of deze die mogelijks binnen vijf jaar zullen worden bepaald, kunnen perfect verschillend zijn. Het enig bepaalde is dat binnen deze marges moet worden gebleven. Ik meen dat zulks een voorzichtige houding is.

Schiltz

Zoals ik reeds eerder heb gezegd, is de SERV-norm een soort in de tijd uitgesmeerd reëquilibreren van de financiële situatie van de Vlaamse Gemeenschap. De gevolgen van de financieringswet worden opgevangen, en in plaats van die met hun volle gewicht te laten wegen bijvoorbeeld op de eerste vier jaar, worden zij ten volle op de overgangsfase gelegd. Dit houdt evenwel bepaalde risico's in. Dat is waarschijnlijk ook het hele debat over de SERV-norm en het draagbare tekort en het natuurlijke tekort. Het houdt ook een risico in, in die zin dat wordt verondersteld dat een dergelijke politiek gedurende een voldoende lange periode wordt aangehouden en dat de rekening op het einde van de rit klopt.

De vraag die hierbij rijst, is of in de cijfers die ons worden voorgelegd alles is inbegrepen wat voor een correcte toepassing van de SERV-norm is vereist. Is deze begroting in deze mate volledig en waarheidsgetrouw, zodanig dat men ervan kan uitgaan dat op het einde van de rit de hele rekening klopt? En wanneer deze operatie van jaar tot jaar wordt herhaald, zal dan op het einde van de rit de globale rekening kloppen? In dit geval kan dan inderdaad de volgende periode met een draagbaar deficit worden gestart.

Sommige partijen beschouwen een deficit als een kwaad op zich. Dit is volgens mij geen juiste benadering van de feiten. Mijns inziens is een deficit goed noch kwaad. Een deficit is een bedrijfseconomisch en ook een politiek-economisch element van publieke financiën. De vraag is, ten eerste waarvoor dit deficit heeft gediend; ten tweede, wat de verhouding is tussen het deficit en de lopende inkomsten en tussen het deficit en het bruto regionaal produkt vanaf het moment dat de financiën daarmee een duidelijke band gaan vertonen, wat hier nog altijd niet het geval is.

Een andere vraag is of de rentebetalingen in de begroting geen abnormale proporties aannemen, zodanig dat er ofwel een koekoekseffect ofwel een rentesnieuwbal ontstaat. Dit zijn

inderdaad elementen waarmee een deficit moet worden benaderd. Hoe dan ook moet een openbaar bestuur in de toekomst kunnen investeren. Alle investeringen op de lopende uitgaven imputeren is evenwel uitgesloten.

De discussie over de zin van het tekort is een nuttig debat, maar zeggen dat geen tekort het ideaal is, gaat er bij mij niet in, zelfs niet met de ervaring die wij in de slechte jaren hebben gehad. Landen die getracht hebben het op die manier te doen, zijn er niet beter bij gevaren. Ik geef het voorbeeld van Engeland, waar men in de richting van geen tekorten en afbouw van schuld tot in het extreme is gegaan en waar de economie er op dit ogenblik slechter aan toe is dan de onze, ondanks al de grove fouten die men in de jaren zeventig op budgettair vlak in ons land heeft uitgehaald.

Mijn vraag is eerder of de SERV-norm correct wordt toegepast en of alles in de begroting zit wat erin moet zitten. Ik denk dat dit voor 75 procent juist is, maar dat er daarnaast nog altijd 25 procent zweeft dat er misschien ook beter zou inzitten. De machtigingen die worden gefinancierd door specifieke inkomsten zitten er niet in. Men zal zeggen dat de uitgaven en de machtigingen er niet hoeven in te zitten vermits de inkomsten er niet inzitten. Die bewering gaat op zolang de zaken goed gaan, maar zodra één van de fondsen of instellingen in moeilijkheden geraakt, bijvoorbeeld door de economische toestand of door wanbeheer, blijft de Vlaamse Gemeenschap de laatste debiteur die hoe dan ook in laatste instantie wordt aangesproken. Ik verwijs naar toestanden die zich voordoen op het federale niveau met het Centraal Bureau voor Hypotheekkrediet, met het Landbouwkrediet enzovoort. Wanneer het helemaal misloopt, zijn het de regering en het parlement die moeten opdraaien.

De gewaarborgde schuld buiten de begroting zit vanzelfsprekend evenmin in de begroting. Men kan een geleerde discussie houden over de vraag of de gewaarborgde schuld er al dan niet moet in worden opgeno-

men. In ieder geval zal de belofte dat al deze elementen minstens — al is het in een rekening voor order — opgenomen zullen worden de waarde van deze begroting als waarachtig en orthodox document doen toenemen.

Essentieel bij dit alles — dat is des Pudels Kern — is natuurlijk dat het hier gaat over een **langetermijnprojectie** en dat dit veronderstelt dat de regels van het spel correct worden nageleefd gedurende de hele periode, en dat is tot het jaar 2000. Dat is een politieke eeuwigheid omdat we tot het jaar 2000 nog drie, vier, of vijf verkiezingen zullen meemaken en iedereen weet wat dat betekent.

De heer E. Van Rompuy : Twee.

De heer H. Schiltz : Dat is niet zo zeker. Ik heb in heel mijn meer dan twintig jaar lange parlementaire loopbaan slechts één legislatuur gekend die normaal verlopen is.

De heer E. Van Rompuy : Eens de Vlaamse Raad niet meer kan worden ontbonden, komt daar verandering in.

De heer H. Schiltz : Ja, maar vooraleer het zover is, zullen we nog wel enkele verkiezingen hebben. Dat kunnen ook gemeenteraadsverkiezingen en Europese verkiezingen zijn en zelfs indien de Vlaamse Raad niet kan worden ontbonden, kan wel het federale parlement worden ontbonden. U weet, collega's, indien er voor de budgettaire orthodoxie één groot gevaar is, dan is het wel de **pre-electorale** periode. Mea culpa, 1991 was een slecht budgettair jaar en dat was het ook voor de Vlaamse regering vermits in 1991 de bonussen van de toekomst eigenlijk reeds in beslag waren genomen. U bent tenminste zo eerlijk geweest het in de **begrotingsdocumenten** te erkennen.

Het paradoxale, het ironische en het bedroevende van dit alles is dat de jongste tijd, in tegenstelling met vroeger, de meerderheidspartijen bij de verkiezingen niet worden beloond voor de uitgaven die ze voor de verkiezingen en met het oog op de verkiezingen hebben toegestaan of gedaan.

De heer A. Denys : Dat is hoopgevend.

De heer H. Schiltz : Dat is hoopgevend. Blijkbaar is de burger minder omkoopbaar dan in het verleden en dat is inderdaad hoopgevend. Dat bewijst dat er meerdere elementen beginnen mee te spelen dan het gewone manna dat vanuit de regering wordt rondgestrooid. De conclusie luidt evenwel dat deze en de volgende regeringen deze normenpolitiek blijven voortzetten.

Dit veronderstelt twee dingen.

Ten eerste, is er nood aan een minimale consensus over de partijgrenzen heen om dit mechanisme te handhaven en geen ontsparingen toe te laten, welke wisselingen van of verschuivingen in de meerderheid zich ook zouden voordoen. We weten dat dit tegenwoordig niet alleen een kwestie is van verkiezingsuitslagen, ook andere verschuivingen behoren tot de mogelijkheden.

Wanneer er morgen een alternatieve regering in deze Raad tot stand komt, die het hele systeem, dat reeds twee, drie jaren werd toegepast, verworpt om opnieuw een **interingspolitiek** te voeren, dan kan wat de huidige coalitie voorafneemt nooit gecompenseerd worden en zal de budgettaire toestand tegen het jaar 2000 grondig ontredderd zijn. Uw systeem is dan op de klippen gelopen.

Dit is eigenlijk een oproep aan alle partijen om tot een akkoord te komen over krijtlijnen waarbinnen wij vechten voor onze prioriteiten, veel eerder dan te analyseren of die SERV-norm nu de meest perfecte en evenwichtige norm is. Op die manier zullen we in het jaar 2000 misschien niet met een sneeuwbal- of koekoekseffect opgezadeld zitten.

Zo we daarover tot een afspraak zouden kunnen komen, dan zou het politiek debat in deze raad kunnen toegespitst worden op het maatschappijmodel dat Vlaanderen wilt en op de financiering ervan binnen de overeengekomen krijtlijnen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer Schiltz,

u vergeet één belangrijke zaak : in de periode van opbouw van de schuld van 50 percent naar bijna 100 percent van de middelen is de uitbreiding van de beleidsruimte toch louter artificieel. Als de subsidiëring van een aantal programma's niet wordt stopgezet op het ogenblik dat de schuld 100 percent van de middelen belooft, wordt het schuldniveau onbeheersbaar. Dat is een kritiek van de heer Pinxten, die ik zeer terecht vind. Uit de praktijk blijkt dat sommige programma's, zoals deze voor de tewerkstelling, niet stopgezet worden.

De heer H. Schiltz : Mijnheer Denys, ik ken die opmerking. Deze vraag kan terecht worden gesteld. Wij zijn inderdaad bezig een schuld op te bouwen.

Deze dient onder andere om de schok op te vangen van de financieringswet en van de saneringsinspanning die aan de deelstaten wordt opgelegd in het kader van de globale sanering van de openbare financiën. Een eenvoudige analyse leert dat de schuld van de Vlaamse overheid helemaal niet zo groot is. Onze schuld wordt berekend in percenten van onze ontvangsten en niet in percenten van ons BRP of van onze activa. Wij investeren meer dan we schulden aangaan ; een stuk van onze lopende ontvangsten wordt gebruikt voor investeringen. Na 2000 zal het financieringsmechanisme hoe dan ook gewijzigd worden en zal er een meer rechtstreekse band tussen het bruto regionaal produkt en onze ontvangsten ontstaan. Als wij nu niet zouden investeren, omdat onze lopende ontvangsten vrijwel geen investeringen toelaten, gezien de basisbedragen die de financieringswet bepaalt, dan zullen we daarvoor na 2000 de rekening moeten betalen door een tekortschietende dienstverlening aan de bevolking en door de stagnatie van ons BRP, te wijten aan het 7 of 8 jaar lang uitblijven van investeringen. Dat is mijn visie op de toestand. Een overheid moet en kan met een redelijk schuldbedrag leven ; dat is bewezen. De hele kunst bestaat erin die schuld binnen redelijke perken te houden. Rekening houdend met het Vlaams binnenlands produkt is de schuld die de Vlaamse regering opbouwt klein, vergeleken met de schulden die de federale regering

heeft opgestapeld en die we nu jaar na jaar met veel pijn en leed trachten af te lossen.

De heer E. Van Rompu : Mijnheer Schiltz, drie jaar geleden noemde u in een publikatie de financieringswet een zeer grote saneringsoperatie voor de gemeenschappen en gewesten. Mij verwondert het dat als men nu de begroting bekijkt, de middelen van de Vlaamse Gemeenschap volgende jaar met zes percent stijgen en dat de reële stijging van de middelen bijna drie percent bedraagt. Professor Heremans, die hier ook een studie over maakte in dezelfde periode, voorspelde voor de jaren negentig een reële stijging met maar één percent. Wie nu de financieringswet bekijkt, moet vaststellen dat de middelen waarover de Vlaamse Gemeenschap beschikt, nu veel ruimer zijn dan een paar jaar geleden werd gedacht.

De heer H. Schiltz : Ja, natuurlijk. Maar dat is het gevolg van een recht-trekking.

De heer E. Van Rompu : Ingevolge de financieringswet hebben de gemeenschappen en de gewesten en dan vooral het Vlaamse Gewest meer middelen gekregen dan verwacht en dan reken ik de eigen fiscaliteit zoals het MINA-fonds, de milieuheffingen enzovoort daar nog niet bij.

De heer H. Schiltz : Ja, toch was die groei, rekening houdend met de economische parameters waarvan hij mee afhankelijk is, berekenbaar. Het zou wel interessant zijn het globale stijgingsritme of het stijgingsritme van Wallonië eens te vergelijken met het stijgingsritme van de Vlaamse middelen. Binnenin dat pakket zijn er van jaar tot jaar verschuivingen. Het is natuurlijk wel juist dat het Sint-Michielsakkoord een pak niet-voorzien middelen zal opleveren, wat kan worden gezien als een offer van de federale begroting en de vraag aan wat we die middelen moeten besteden, is ook belangrijk.

De zin van uw opmerking is echter dat onze middelen sneller stijgen dan we gedacht hadden. Dat mag zeker geen aansporing zijn om een lakser uitgavenbeleid in Vlaanderen te voeren. Dat zou op dit ogenblik fout zijn. Denken dat we veel impulsen met een rechtstreeks tewerkstellend ef-

Schiltz

fect kunnen geven, is daarenboven abstractie maken van het feit dat we maar een deelstaat van de Belgische economische en monetaire unie zijn, die bovendien helemaal in de Europese situatie ingebakken zit.

De tweede gevolgtrekking die ik uit deze analyse wil maken, is dat men ook tegenover de burger zeer duidelijke taal moet durven spreken. Indien men binnen de uitgestippelde krijtlijnen nieuwe prioriteiten wil stellen en aan nieuwe noden bijvoorbeeld inzake tewerkstelling en inzake milieu, wil tegemoetkomen dan zal dit maar kunnen gebeuren door verschuivingen, door af te zien van andere dingen. Dat is binnen de Vlaamse begroting niet zo gemakkelijk omdat een groot pak van de Vlaamse uitgaven decretaal vastligt volgens een model dat in de tien eerste bestaansjaren van de Vlaamse Raad is opgebouwd volgens de wensen en de eisen van toen en van de instellingen die toen het middenveld bezetten. Als men daar iets aan wil veranderen, moet men natuurlijk institutioneel ingrijpen en in die zin is de SERV-norm belangrijk. Kortom, de overheid moet dus de moed hebben om aan de bevolking duidelijk te maken dat ze niet alles tegelijkertijd kan doen. Zij zal moeten heroriënteren.

Over details als wat gaan we doen met de meevallers of de tegenvallers, zal ik niet stilstaan. De regering zegt daar overigens niet zoveel over. Verder wil er nog op wijzen dat de verkoop van financiële goederen hoogstens één keer soelaas kan brengen.

Als tweede aandachtspunt wil ik het hebben over de nieuwe bestuurlijke en politieke cultuur. Wat de bestuurlijke cultuur betreft, krijg ik zo de indruk dat het jonge Vlaanderen een beetje het Pruisen van het gefederaliseerde België wordt. Onze administraties worden namelijk groot, we richten veel regionale instellingen en fondsen op die worden bemand met vlijtige ambtenaren die veel papier zwart maken, maar het de burger daarom niet gemakkelijker maken. Bij de toepassing van de decreten en

reglementen blijkt dat onze administratie een van de ingewikkeldste van West-Europa wordt. Een administratie is er in de eerste plaats voor de burger en niet om te bewijzen hoe goed ze wel werkt. Ik ontvang geregeld klachten niet alleen van grote ondernemingen — die natuurlijk beter gewapend zijn om met de administratie om te gaan — maar ook van burgers die vinden dat de Vlaamse administratie niet soepeler werkt dan de Belgische vroeger. Dat is dus met andere woorden een bede om onze bestuurlijke cultuur in het oog te houden. Ik geef grif toe dat er een inspanning gedaan wordt voor transparantie, voor meer objectivering, voor een betere communicatie, maar dat neemt niet weg dat de machine zelf vlotter zou kunnen werken. Ik ben zeker geen verafgoder van de absolute vrijheid, maar wil ook geen dirigistisch Vlaanderen zien ontstaan waar de ambtenaren oordelen over alle aspecten van het leven. Bij de opmaak van het toekomstplan Vlaanderen 2002 vraag ik dan ook dat de overheid haar ambities met betrekking tot dat wat ze voor de bevolking moet doen, binnen redelijke perken zou houden. Dat heeft alles te maken met de bestuurlijke cultuur van een zelfstandig wordend Vlaanderen.

Bestuurlijke en politieke cultuur gaan natuurlijk hand in hand. Als men een administratie meer vrijheid geeft, meer verantwoordelijkheid in het autonoom toepassen van decreten, reglementen en begrotingen doet men dat in de hoop dat er minder partijpolitiek in de administratie aanwezig zou zijn en dat de ambtenaren zich in dat verband afstandelijker zouden gaan gedragen. Dat wil zeggen dat zowel politici als ambtenaren meer onthechting en een grotere objectiviteit aan de dag moeten kunnen leggen tegenover dossiers en mensen. Zulks vereist eveneens een grote zelfbeheersing van de partijen in de politieke machtsstrijd opdat de bestuurlijke cultuur bij de dienstverlening aan de burger zo veel mogelijk zou worden gevrijwaard.

Laten we toch ook weer niet te naïef zijn en denken dat het volstaat alle

beslissingsmachten aan een college van secretarissen-generaal te delegeren. Dat is zeker een succesnummer in de pers, maar geen adequaat antwoord op de roep naar depolitisering van de administratie. Immers, van zodra de politici het veld hebben ontruimd ontpoppen deze secretarissen-generaal zich als eminente politici met alle finesses, en nog meer zelfs dan de beroeps politici, in het uitwerken van doseringen, het verdelen van invloeden, het sluiten van koopjes en van evenwichtige compromissen.

Minister-president L. Van den Brande : Het is zeker niet de bedoeling hetzelfde te gaan doen met de secretarissen-generaal wat in Zaïre op dit ogenblik gebeurt. Zo ver wilt u niet gaan ?

De heer H. Schiltz : Neen, maar in Zaïre hebben ze het geluk dat ze nog een bisschop hebben die er iets kan aan doen. (*Hilariteit in de zaal*)

Dan kom ik bij het laatste element uit mijn betoog namelijk : Vlaanderen op een keerpunt. Mijnheer de minister-president, wanneer de eerste Vlaamse regering, onder leiding van uw voorganger, van wal stak was een van de sleutelzinnen in de eerste Vlaamse regeerverklaring dat het de opdracht was de Raad en de regering van Vlaanderen herkenbaar en erkenbaar te maken zowel in binnen- als in buitenland.

Ik ben het eens met de heer Geysels die zegt dat extreme natievorming geen zin meer heeft in het huidige Westeuropese wereldbeeld en zelfs destructieve gevolgen kan hebben als men hierin te ver gaat. Aan de andere kant is de les van de recente gebeurtenissen dat men ook zonder natievorming in de chaos terecht komt, met even destructieve gevolgen. Ik blijf er bijgevolg bij dat het erkenbaar en herkenbaar maken van Vlaanderen een van de hoofdoopdrachten is van deze prille gezagsinstanties die wij in het leven hebben geroepen. De basis daarvan werd gelegd in 1980. Wij hebben allemaal de start meegeemaakt, met minimale middelen en macht. Toch was er een regering, toch was er een Raad. Met deze smalle basis moesten we verder

Schiltz

werken. In 1988 werd deze basis aanzienlijk uitgebouwd in macht en in middelen. Weliswaar onbraken er nog enkele bekroningen, wij zijn ons daarvan bewust. De derde fase is om thans niet meer mysterieuze redenen in het dak blijven steken en men tracht ze nu, met heel wat politieke energie en moeite, terug op te vissen en er, gelukkig, een aantal dingen aan toe te voegen. Ondermeer de democratische legitimiteit van het eigen parlement, de internationale rechtspersoonlijkheid en de betrokkenheid van Vlaanderen bij het Europees gebeuren ontbraken. Er was geen fiscale autonomie en verantwoordelijkheid, hoewel we veel middelen bijkregen. Na de verkiezingen, en sta mij toe dat ik dit even in herinnering breng, had onze partij die bij de verkiezingen duchtig slagen heeft gekregen eigenlijk het recht zich op de Aventijn terug te trekken en te zeggen: los het nu maar op ohne uns. Er waren er anderen die nog zoveel overtollig vet hadden dat ze wel een paar klappen konden incasseren, maar dat was ons, asceten in de Belgische politiek, niet gegund. Wij hebben dat echter niet gedaan. Wij hebben geprobeerd een tienpuntenprogramma op te stellen en daarover een consensus te bereiken, over de partijen in Vlaanderen heen.

Dit heeft geleid tot de vorming van de Vlaamse regering, waarbij wij blijven betreuren dat zij geen consensus-Executieve is geworden, die althans in deze fase het speaking for Flanders in deze staatshervormingsperiode had kunnen waarmaken. We zijn dus vertrokken met drie partijen — Agalev heeft zich nadien bij ons gevoegd — op deze zoektocht om Vlaanderen op een democratisch gelegitimeerde wijze erkenbaar en herkenbaar te maken.

Er had een dialoog plaats van gemeenschap tot gemeenschap en daarna werd het Sint-Michielsakkoord gesloten. Wij hebben de eerste twee punten van dit akkoord gerealiseerd, uiteraard op voorwaarde dat zij door het parlement worden goedgekeurd. Er komt een legitieme vertegenwoordiging van de Vlaamse Gemeen-

schap, een eigen verkozen parlement. Vlaanderen zal internationale rechtspersoonlijkheid verwerven en zal in de Europese instellingen en bij de Europese besluitvorming worden betrokken. De democratische doorzichtigheid van de internationale besluitvorming zal aanzienlijk verhogen, een aantal bevoegdheden zullen worden bijgeschaafd. Wat de financiën betreft, zullen we, gelet op de budgettaire situatie waarin de federatie zich bevindt, noodgedwongen moeten wachten vooraleer wij op fiscaal gebied volledig autonoom zullen zijn. De schuldsituatie van de federale overheid zal eerst uit de gevarenzone moeten worden gesleept.

Het blokkeren van de dialoog was nodig en nuttig. Ik heb hieraan, samen met de andere betrokken Vlaamse partijen, met overtuiging meegewerkt. Het heeft de Franstaligen verplicht na te denken en hen ertoe gebracht de laatste bijdrage te leveren die noodzakelijk was voor het tot stand komen van het akkoord.

Ik weet wel dat voor het Vlaams Blok alles onbelangrijk is, behalve de Vlaamse staat met een éénpartijstelsel. (**Rumoer bij het VB?**) Ik wil toch even verwijzen naar de splitsing van de provincie Brabant, waarvoor ik als student nog heb betoogd. Het recht-trekken van de zetelverdeling in het Europees Parlement, waarvoor we vijf jaar geleden met bordjes door de Brusselse straten liepen, werd eveneens verwezenlijkt.

Het kost mij geen moeite te bekenen dat wij nog niet alles hebben bereikt wat wij zouden wensen en dat niet alles wat bereikt werd, de vorm heeft die wij wensten. Zij die denken dat ze het verleden kunnen weggomen en van het begin kunnen beginnen en degenen die menen dat zij morgen — al dan niet gelaarsd — de Walen hun wil kunnen opleggen, daag ik uit om met Franstaligen rond de tafel te gaan zitten en zonder de boel aan stukken te slaan tot resultaten te komen. Het is niet vanzelfsprekend om op een vreedzame wijze resultaten te bereiken die grotendeels tegemoetkomen aan het Vlaamse eisenprogramma. Wij hebben weliswaar niet alles kunnen waarmaken

maar men moet toegeven dat wij niets hebben moeten prijsgeven dat wij reeds hadden verworven. Ik daag iedereen uit in het Sint-Michielsakkoord één punt aan te wijzen waarop wij dit wel hebben gedaan.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Het zou er nog moeten bijkomen dat we bij deze staatshervorming iets zouden moeten prijsgeven waarop wij recht hebben. De Walen hebben uiteindelijk niets te maken met de oprichting van een Vlaams parlement. De heer Spitaels heeft ons trouwens het voorbeeld gegeven. Wij hadden dit voorbeeld moeten volgen en de Jeltsin-methode, die toch niet zo ondemocratisch was, moeten toepassen om ons eigen parlement de mogelijkheid te geven zich rechtstreeks te laten verkiezen terwijl wij de Belgische wetten voor een keer naast ons neer zouden leggen. Mijnheer Schiltz, ik weet dat het voor u niet eenvoudig is om de Belgische wetten naast u neer te leggen, voor mij is dit echter vrij simpel omdat ik mij geen Belg voel, u bent er trots op Belg te zijn. Indien de Volksunie de weg was blijven volgen, die zij volgde toen zij een oppositie- en een zweeppartij was, zou zij nu misschien verder staan. Het Vlaams Blok wil nu die rol als zweeppartij overnemen en vanuit de oppositie de anderen voor zich uitjagen om bepaalde standpunten te realiseren. (**Twistgesprek tussen de heren Schiltz en Dewinter**)

De heer H. Schiltz : Mijnheer Dewinter, dat is uw recht, zoals het mijn recht is te zeggen dat u de Vlamingen blaaskes wijsmaakt en bedriegt.

De dag dat u in het Vlaamse en in het federale parlement een meerderheid kunt vinden die bereid is de Belgische wetten niet meer te respecteren, kan u bewijzen dat uw methode werkt. Dat betekent dat de instellingen zich daarnaar zullen moeten plooiën: de Nationale Bank, de rijkswacht, het Hof van Cassatie, het Arbitragehof enzovoort.

U meent dat de Franstaligen zomaar ja en amen zullen antwoorden op de

Schiltz

methode waarmee **u** werkt. Probeer het maar eens. (**Onderbreking door de heer Dewinter**)

U beroept zich voortdurend op onze roots. In plaats van Benoit de Méchin en andere auteurs uit te pluizen, zou **u** de Founding Fathers van het Vlaams-nationalisme eens moeten lezen. U zou eens moeten lezen wat Frans Van der Elst in het **Vlaams-nationaal evangelie** voor de toekomst heeft geschreven over de methode van het Vlaamse-nationalisme en hoe de Vlaamse autonomie moet worden verwezenlijkt.

U zou dan kunnen vaststellen dat onze partij, met een zeldzame trouw en een zeldzame consequentie, niets anders heeft gedaan dan ze steeds heeft verklaard, namelijk via democratische weg en op vreedzame wijze de Belgische staat hervormen tot op een punt dat Vlaanderen zich voldoende zelfstandig kan ontplooiën.

Hiermee zijn we nu al dertig jaar bezig. Nu krijgen we de kans hierin een bijzonder grote stap vooruit te zetten.

Wachten op uw separatistisch walhalla... Neemt **u** mij niet kwalijk, maar daarvoor hebben de Vlamingen geen tijd. Het is trouwens de vraag of dit in ons belang zou zijn en een oplossing zou bieden voor Voeren, de randgemeenten en Brussel. (**Onderbreking door de heer Dewinter**)

Ik geef dit maar ter overweging.

U zal in de Belgische politiek zelden een partij tegenkomen die haar programma zo consequent heeft uitgevoerd als de onze.

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, **u** hebt uw uiteenzetting al gehouden.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer Schiltz, ik wil me niet, zoals het Vlaams Blok, met **u** meten inzake consequente Vlaamse houding. Uw houding op dat vlak siert **u**.

De vraag is of we een gedeeltelijk akkoord moeten aangaan met de

Franstaligen. U zegt zelf niet te beschikken over de eigen fiscaliteit. De dotatie bedraagt ongeveer 90 percent van onze middelen.

U zegt geen juiste afspraken te hebben inzake solidariteit. Ik denk in dit verband aan het transfertprobleem in de sociale zekerheid.

Mijn vraag is dan ook of het opportuun is een gedeeltelijk akkoord aan te gaan met de Franstaligen op een ogenblik dat wij onze sleutel afgeven.

We slagen er nu pas in een akkoord te sluiten omdat we bereid zijn de financiering van het Franstalig gemeenschapsonderwijs, en alles wat ermee verband houdt, te realiseren.

Ik vraag **u** voor welke dossiers de Franstaligen in de toekomst nog vragende partij zijn. Als **u** mij kan verzekeren dat ze binnen twee à drie jaar opnieuw aan onze deur zullen kloppen en dat wij dan opnieuw de mogelijkheid zullen hebben om te onderhandelen, dan kan **u** gelijk hebben om dit gedeeltelijk akkoord te ondertekenen.

Welke middelen hebben wij echter nog om de dossiers, waarin de Vlamingen vragende partij zijn, te realiseren ?

De voorzitter : De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz : Dat is geen vraag naar principes ; dat is een vraag naar tactiek. Hoe treedt men tactisch het beste op ?

Mijnheer Denys, menen dat men tegenover de heel beperkte tegemoetkoming inzake de financiering van het onderwijs de totaliteit van alle denkbare eisen van de Vlamingen kan stapelen, is uiteraard een vergissing. U weet ook dat de Franstaligen een aantal kunstgrepen hadden voorbereid om het nog twee à drie jaar in het onderwijs uit te zingen indien we nu niet tot een akkoord zouden zijn gekomen. Er zouden dan ook wel problemen zijn gerezen aan Vlaamse kant. Deze bedenking moet **u** toch voor ogen houden.

Het bijzonder defensieve van uw op-

stelling treft me. Het is onze overtuiging en onze zekerheid dat het gesprek met de Franstaligen in heel andere termen kan verlopen van zodra deze fase van de staats hervorming, die een werkelijk onomkeerbare gestalte geeft aan de Vlaamse zelfstandigheid, verwezenlijkt is.

Denken dat er in de loop van de volgende jaren geen dialoog meer zal zijn met de Franstaligen, is volgens mij een vergissing.

De heer Van Rompuy heeft teksten van mij erop nagelezen. Hij kent dan ook onze visie. Van zodra ons parlement rechtstreeks verkozen zal zijn, wat ons een grote democratische legitimiteit geeft, kunnen dit parlement en de Vlaamse regering ook bij de vorming van de federale regering en bij het opstellen van een federaal regeerakkoord een veel grotere druk uitoefenen omdat de Franstaligen — zeker in deze fase — ook niet buiten het tot stand komen van een stabiele, federale regering kunnen.

Op het federale niveau zal men veel meer rekening moeten houden met de stem die vanuit dit parlement gaat klinken en de stellingen die vanuit deze Vlaamse regering zullen worden vertolkt. Dan komt het erop aan dat de Vlamingen van hun zelfstandigheid gebruik maken om verstandige, haalbare en redelijke eisen te formuleren.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mag ik **u** nog een bijkomende vraag stellen ? Wij staan dus op de vooravond van de realisering van uw oude droom, namelijk de rechtstreekse verkiezing van een eigen Vlaams parlement. U hebt in een persartikel laten verstaan dat **u** ook vragende partij bent om dit zo vlug mogelijk — met andere woorden van zodra het is gestemd — in werking te laten treden, verkiezingen dus. Is dat een standpunt waar **u** zich aan houdt of is dit iets dat **u** als persoonlijke mening heeft gelanceerd ?

De voorzitter : De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz : Dat is een voor-

Schiltz

keur, een wens maar het is zeker geen conditie. Natuurlijk zou ik dit zo vlug mogelijk van kracht willen zien worden. Ik wil echter ook hier toch tegen een zekere demagogie ingaan.

Het is niet omdat ik dit wens, dat ik nu van mijn partners zou moeten eisen dat zij met mij dit risico op zich zouden nemen. Als ik met hen een bijzondere meerderheid moet vormen dan is het redelijk dat er met ieders wensen en ieders visie rekening wordt gehouden. Dat is waartoe het Vlaams Blok niet in staat is. Zij kunnen zich niet voorstellen dat er ooit met Franstaligen een zinnig akkoord kan worden afgesloten. In hun visie sluit men nu eenmaal geen akkoorden af, men sluit geen compromissen; men is zuiver zoals dat heet. Maar om een tweederde en dubbele meerderheid bij elkaar te halen, moet in dit halfroond de helft van de Franstaligen mee op een knopje duwen en dat moet dan ook nog een groen knopje zijn. U hebt geen enkel middel om hen daartoe te dwingen tenzij een politiek akkoord waarin zij zich ook kunnen terugvinden. Dit is wat men in bepaalde middens voor de mensen verzwijgt.

Sedert 1970 telt de wet van de meerderheid immers niet meer, en op dat gebied zijn wij dan ook een tweeledig land. Indien u — tenminste volgens democratische regels en op een vreedzame wijze — fundamentele hervormingen wil doorvoeren, moet u daarvoor het gesprek met Franstaligen aangaan en trachten met hen tot een redelijk akkoord te komen. Als u denkt dat een akkoord erin kan bestaan dat u alles krijgt wat u vraagt en dat de andere niks krijgt, dan zit u er dus volledig naast.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord. Laat ons proberen dit debat langzaam af te ronden.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer Schiltz, u zegt dat in 1970 de meerderheid van het getal definitief is verdwenen. U en uw partij hebben die grondwetsherziening toch altijd be-

streden als ik mij niet vergis. Het lijkt mij toch wel heel vreemd om dan op bepaald moment er u toch maar bij neer te leggen. Trouwens, als u zegt dat in het federale parlement er een meerderheid van de andere kant op het groene knopje moet duwen, is dat natuurlijk correct. Vertel er dan echter bij dat aan Vlaamse kant ook een meerderheid moet worden gevonden die op dat groene knopje moet drukken. Dit Belgisch federalisme is geen federalisme, het is een systeem met tweezijdige verworvenheden. In de realiteit betekent dit dingen die beide kanten te goede komen in ruil voor eenzijdige toegevingen.

Ik zou u toch nog een vraag willen stellen. U zegt dat u heel blij was dat de dialoog was afgesprongen.

De heer H. Schiltz : Ik was daar niet blij om maar ik heb met overtuiging gezegd dat met de dialoog moest worden gestopt omdat de Franstaligen op bepaalde punten niet redelijk waren.

De heer J. Van Hauthem : U moet mij toch eens zeggen in hoeverre het Sint-Michielsakkoord, zoals het uiteindelijk uit de bus is gekomen en waarbij de Vlaamse regering trouwens compleet buiten spel stond, verschilt met wat er vóór het afspringen van de dialoog reeds was overeengekomen?

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Ik meen dat collega Schiltz het daarnet heel goed heeft gezegd. Als wij in de toekomst nieuwe Vlaamse eisen willen realiseren, dan is de vorming van de federale regering één van de machtigste wapens. U hebt dat trouwens ook een aantal keren gezegd. Wij vonden het Sint-Michielsakkoord zo belangrijk dat wij het als een onderdeel van het regeerakkoord hebben beschouwd. Iedereen wist dat, indien dat niet werd gerealiseerd, de regering-Dehaene dat niet had overleefd. Toen ik in de commissie voor de Grondwetsherziening sprak over de regionalisering van de schuld en van de sociale zekerheid hebt u gezegd

dat u dat niet als inzet van de federale regering beschouwde maar dat dit door het parlement moest worden behandeld.

Als we in de komende jaren nieuwe stappen willen doen dan moeten de grote partijen dat tot de inzet van de regeringsvorming kunnen maken. Dat blijft ons machtigste wapen. Uw partij, de VLD, zal dat niet doen. Daarvan ben ik volkomen overtuigd. Als zij na de verkiezingen zullen moeten onderhandelen, zullen zij van die eisen nooit de inzet van de federale regering durven maken. Dat is het verschil tussen degenen die het uiteindelijk willen doen en degenen die erover praten.

De heer A. Denys : Het is klaar en duidelijk. Wij weigeren om dat de koppelen aan een regeerakkoord of aan een regeerverklaring. Immers, wij zijn van mening dat discussies over de staatsvorming los van een regeerakkoord moeten staan en in het parlement moeten gebeuren. Deze visie is totaal verschillend van de uwe.

De heer H. Schiltz : Wat een verandering, mijnheer Denys.

De heer A. Denys : Dat is niet waar. Dat is onze houding.

De heer H. Schiltz : De grondwetsherziening in 1970 is enkel geslaagd omdat vader Eyskens aan de liberalen beloofde om hen, onmiddellijk na de vakantie, in de regering op te nemen. Vader Eyskens was echter een goede CVP'er en hij ontbond het parlement. De zaak was voorbij.

De tweede keer, in 1980 is de staatsvorming er gekomen dank zij een regeerakkoord tussen de CVP en de liberalen. Zij hebben toen de proportionele Executieve geëist. Zodra de Executieve gevormd was, wrongen zij de proportionaliteit de nek om en maakten zij er een meerderheid/minderheidsexecutieve van.

De heer A. Denys : Het is juist wat u zegt. Het is die ervaring die ons heeft geleerd dat de staatsvorming in fases de verkeerde manier is. Daarom hebben wij gevraagd om het in het parlement grondig te doen.

De heer H. Schilt : Om alles te herbeginnen.

De heer A. Denys: Voor een gedeelte wel.

De heer H. Schiltz : We kennen de stellingen. Staatshervormingen die volkomen losgemaakt worden van de regeringssituaties hebben volgens mijn analyses geen kans op slagen. U hebt de dwang en de druk van een regeringsmeerderheid nodig die voldoende samenhangend is om een compromis te sluiten. Wat wij nu meemaken, is hoogst uitzonderlijk. Inderdaad, twee oppositiepartijen die de moed hebben om over de grens stappen en voor een meerderheid te zorgen is hoogst uitzonderlijk. Ik denk echter dat dit een keuze is waarmee heel de politieke klasse thans wordt geconfronteerd. Ofwel wordt deze fase van de staatshervorming benaderd vanuit de wenselijkheid het algemeen Vlaams belang te laten primeren, over meerderheid en oppositie heen, ofwel en neem mij niet kwalijk, mijnheer Denys, dat is de indruk die ik jammer genoeg gedurende al deze maanden heb opgedaan vanwege uw partij, gebruikt men de staatshervorming als één van de middelen in het politieke machts spel tussen partijen om voor de partij politieke macht te veroveren. Dat is het grote verschil tussen de opstelling van een partij als Agalev, de onze en de uwe. U hebt van in het begin de vorming van een Vlaamse regering en de dialoog gehypothekerd omdat u de staatshervorming wou gebruiken om van uw partij de grootste partij in Vlaanderen te maken maar niet om het algemeen Vlaams belang te dienen. (**Applaus bij VU, CVP, SP en AGALEV**)

Ik kom tot mijn besluit. Ik hoop vooralsnog, collega's, dat alle partijen in Vlaanderen, ik heb ook de houding van het Vlaams Blok in de Senaat genoteerd, de moed zullen hebben om het korte-termijn-partijbelang opzij te zetten voor het algemeen Vlaams belang. Deze fase laten mislukken in de hoop dat het binnen een jaar zoveel beter zal zijn, is naïef. De geschiedenis zal niet stilvallen als dat mislukt, maar we lopen het risico in een zodanige onstabiele periode te

komen dat de gewone Vlaamse man en vrouw financieel en sociaal de kosten zullen dragen van een destabilisatie en van het feit dat deze overgang van de unitaire naar de federale staat niet op een geleidelijke en inderdaad parlementair begeleide wijze zou kunnen gebeuren.

Ik hoop dat dit niet zal gebeuren. Deze Vlaamse erkenbaarheid en herkenbaarheid is mede te danken aan de Vlaamse regering. Ik wil graag hulde brengen aan de minister-president en zijn collega's in de Vlaamse regering. Ik heb in de Vlaamse politiek zelden meegemaakt dat onze gezagsinstantie op dergelijke wijze vertolkt wat bij een grote meerderheid van Vlamingen leeft inzake deze onderwerpen. Hoewel onze visie op andere beleidsdomeinen mogen uiteenlopen, moet ik toch zijn verdiensten op dit punt erkennen. De Vlaamse erkenbaarheid en herkenbaarheid moet worden doorgetrokken naar een fundamenteel humanistisch maatschappijmodel. Dat is even evident als de noodzaak dit alles te kaderen in internationale samenwerkings- en solidariteitsverhoudingen. Eigenlijk zouden we de moed moeten hebben om August Vermeylen eens grondig te herlezen. Als we even verder kijken dan de fameuze slagzin Vlaming zijn om Europeër te worden, zouden we ontdekken dat Vermeylen eigenlijk zei : „Wie iets wil zijn, moet iemand zijn”.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, waarde collega's, na dit communautair debat, dat trouwens vrij interessant was, wil ik even terugkomen op wat de heer Hancké deze morgen zei. De heer Hancké hield op het einde van de voormiddag enkele ideologische beschouwingen. Ik moest mij ervan weerhouden om daarop in te pikken nadat de voorzitter mij enkele keren terechtgewezen had voor mijn interventies. Daarom zal ik nu van de gelegenheid gebruik maken om er even op terug te komen.

Mijnheer Hancké, indien men zou

geloven wat u deze morgen zei, zou men van oordeel zijn dat het liberalisme catastrofaal is geweest voor Europa. Daar kwam uw betoog zo ongeveer op neer. U verwees naar Groot-Brittannië, waar mevrouw Thatcher de bevolking in de ellende heeft gestort. Verder verwees u naar Zuid-Afrika, waar u onlangs op bezoek was. U had nog een hele reeks andere redenen om de liberalen van alles de schuld te geven. In tegenstelling tot de heer Hancké ben ik echter van oordeel dat het liberalisme een zegen is geweest voor Europa. Waren het immers niet de liberalen die te allen tijde de vrijemarkteconomie hebben gesteund en verdedigd ? Het was toch de vrijemarkteconomie die Europa zoveel welvaart heeft gebracht ? Was mevrouw Thatcher in feite geen conservatieve politica in plaats van een liberale ? Waren het niet de Oosteuropese landen die het communisme of het socialisme aanhingen die in de ellende terecht zijn gekomen ? We kunnen daar nog elke dag de catastrofale gevolgen van zien, denk maar eens aan de mensen die niet weten hoe ze de winter door moeten komen. Wat Zuid-Afrika betreft, zie ik de link met het liberalisme niet die de heer Hancké meende te kunnen leggen. Ik ben uiteraard evenzeer als de heer Hancké gekant tegen de apartheid die ik beschouw als een vorm van onmenselijkheid. Wanneer ik bijvoorbeeld de situatie in Zuid-Afrika vergelijk met die in Zaïre, kom ik echter wel tot de vaststelling dat het levensniveau en de koopkracht van de zwarten in Zuid-Afrika heel wat hoger liggen. De Zaïrese leiders hebben nochtans steeds beweerd dat ze een socialistisch bestuur toepassen.

De leiders van dat land hebben nochtans altijd gezegd dat zij een socialistisch beleid voerden.

Mijnheer de voorzitter, ik geef enkele algemene bedenkingen over de begroting voor 1993. Een eerste puntje betreft de beslissing meegedeeld door de Vlaamse regering in oktober 1992, om de aangekondigde verdubbeling van de roerende voorheffing niet te laten doorgaan, in tegenstelling tot wat in juli werd gezegd. Wij

Platteau

zijn daarover zeer verheugd. Ik herhaal wel wat ik daarover reeds gezegd heb : het is niet nodig nu hoera ! of allelujah ! te roepen. Het is immers een nogal eigenaardige vorm van beleid om eerst een zware belasting aan te kondigen en vervolgens enkele maanden later dit weer ongedaan te maken. Ofwel heeft men zich de eerste keer vergist en sommige dingen overschat dan wel onderschat, ofwel is er een ons onbekend feit. Heeft in dit verband wellicht de druk van de publieke opinie of van de oppositie gespeeld ? Deze laatste beslissing verheugt mij, zonder dat het kader waarin zij tot stand kwam mijn blijdschap opwekt. Van deze verbodsbepaling werd gezegd dat zij resulteerde in een inkomstenstijging van drie miljard zeventienhonderd achtentwintig miljoen frank. Ik vraag mij af waar men deze som nu heeft gevonden of hoe men dit is gaan verrekenen. Ik twijfel er niet aan dat mevrouw de minister ons dit nog meedeelt gedurende het debat.

Een tweede opmerking behandelt de debudgettering. Jarenlang hebben wij de vloed debudgettering aan de kaak gesteld. Ook de heer Schiltz deed dit daareven. Deze vloed is thans serieus ingedijkt. Op mijn beurt moet ik de minister daarmee feliciteren. Toch lijkt het woord proficiat hier ongepast. Wanneer een autobestuurder jarenlang links rijdt op onze wegen in plaats van rechts, om uiteindelijk dan toch rechts te gaan rijden, wensen wij hem daarmee toch geen proficiat ? Het is maar normaal dat hij rechts rijdt, het verkeersreglement schrijft dat voor.

Minister W. Demeester-De Meyer :
Ik heb altijd rechts gereden !

De heer S. Platteau : Nu komaf wordt gemaakt met deze debudgettering, vind ik dit maar normaal. Toch dank ik mevrouw de minister voor het inwilligen van deze wens. Hier wordt zelden naar ons geluisterd, maar deze keer dan toch wel.

Een andere opmerking heeft te maken met het gebrek aan orthodoxie. Tijdens het begrotingsdebat voor

1992 heb ik dat regelmatig aan de kaak gesteld. Er is verbetering opgetreden, maar nog niet volledig. Gelukkig beschikken de Vlaamse instellingen over een Rekenhof om controle op de budgetten uit te oefenen. Dit Rekenhof beschikt over enkele uitmuntende ambtenaren die hun taak zeer goed inoefenen en daarvoor ook zeer veel tijd uittrekken. Na het uitstekend gepesteerde werk door deze mensen, merken wij op dat de regering in het algemeen en de minister in het bijzonder de dringende aanbevelingen gewoon terzijde leggen en hun eigen gang gaan : dit komt hen immers beter uit. De begroting herbergt nog een drietal onorthodoxe toestanden, noem ze nevenbegrotingen of satellietbegrotingen. Ik bedoel onder andere de talrijke parastatalen die blijven bestaan. Ook de diensten met afzonderlijk beheer behoren hiertoe. Deze kennen de laatste jaren een enorme uitbreiding, denk behalve aan het MINA-fonds maar aan het Fonds voor het Urgentieprogramma voor de Sociale Huisvesting. Als derde is er dan nog het Infrastructuurfonds. Ik betreur dat deze toestand blijft bestaan. Ik kan aanvaarden dat wij niet onmiddellijk van de hel naar de hemel kunnen gaan en dat wij dus eerst nog door het vagevuur moeten, maar het is toch niet normaal dat wij dit tarra nog altijd moeten meedragen.

Dat hun aantal zo sterk werd uitgebreid, zou wel eens verband kunnen houden met een door het Rekenhof geuit vermoeden. Ik herinner u aan de vraag van de heer Lievens van het Rekenhof bij de technische toelichting van de SERV. Het Rekenhof vroeg of de regering via de weg van de oprichting van diensten met afzonderlijk beheer voor zichzelf geen vluchtroute creëert om de SERV-norm te ontwijken. De wetenschap dat onder andere het MINA-fonds, het Fonds voor de Financiering van het Urgentieplan voor de Sociale Huisvesting en het Infrastructuurfonds in de toekomst aanzienlijke kredieten worden toebedeeld, doet vragen rijzen bij de budgettaire toestand van de Vlaamse Gemeenschap.

Mijn fractievoorzitter, de heer De-

nys, heeft uitvoerig en met zeer veel schuwung de inhoud van de begroting ten gronde besproken. Ikzelf sta even stil bij de serie opmerkingen van het Rekenhof.

Ten eerste was er de vraag van het Rekenhof om aan het hoofdstuk Waarborg van het decreet over de uitgavenbegroting een artikel toe te voegen waardoor het Vlaams Financieringsfonds wordt gemachtigd namens het gewest een lening aan te gaan bij het Gemeentekrediet ten belope van 1,7 miljard frank. Ondanks de bevestiging in de commissie door de medewerker van het Rekenhof dat dit de uitdrukkelijke wens was van de instelling, weigerde de meerderheid mijn in die zin opgesteld amendement goed te keuren. De verklaring van het Rekenhof heeft mij ertoe aangezet mijn amendement, samen met een zeventiental andere amendementen, nogmaals in plenaire vergadering in te dienen. Ik vraag mij af of de meerderheid nu wel bereid zal zijn om mijn amendement, dat de orthodoxie van de begroting moet vergroten, te ondersteunen.

Een ander amendement betreft de verlenging van het mandaat van de ingenieur-directeur van de NV Zeekanaal en Haveninrichting voor de uitvoering van buitengewone onderhoudswerken ten belope van maximaal 20 miljoen frank. Het Rekenhof heeft dit bedrag in het verleden steeds beschouwd als het globale bedrag voor de totaliteit van de werken. De regering daarentegen heeft een amendement ingediend dat precies het tegenovergestelde beoogt, namelijk een mandaat per afzonderlijk project. Mijn amendement, dat ik ook in openbare vergadering heb ingediend, strekt ertoe de door de regering voorgestelde tekst ongedaan te maken en treedt integendeel de visie van het Rekenhof bij. Zullen de parlementsleden van de meerderheid hier bereid zijn om het Rekenhof, orgaan dat hen voor de controle op de begroting ter beschikking staat, openlijk in het ongelijk te stellen ?

Ten slotte verwijs ik nog naar twee uitspraken van het Rekenhof die ik niet heb vervat in een amendement

Platteau

omdat zij fundamenteel zijn en geen betrekking hebben op specifieke artikelen. Ten eerste heeft het Rekenhof zich in de onmogelijkheid verklaard om de ingediende begroting te toetsen aan het programmadecreet dat de begroting moet uitvoeren. De parlementaire controle wordt bijgevolg onmogelijk. Ik dring er derhalve bij de bevoegde minister op aan om dit euvel te verhelpen ter gelegenheid van de volgende begroting.

Een tweede kritiek betreft de **Gimvindus-operatie**. Het Rekenhof onderstreept ter zake onomwonden dat het hierdoor de controle op het beleid inzake de vroegere nationale sectoren kwijtspeelt, wat in feite de zoveelste uitholling van de parlementaire controle mogelijkheden betekent. Het lijkt wel alsof de huidige meerderheid daarin plezier vindt en er zich in specialiseert.

De voorzitter : Mijnheer Platteau, ik moet u vragen om uw uiteenzetting af te ronden. U hebt de u toegemeten spreektijd reeds met drie minuten overschreden.

De heer S. Platteau : Ik zou nog heel wat kunnen zeggen over de schuld, waarover trouwens tijdens de commissiebesprekingen lang werd gediscussieerd. Ik wil enkel nog aanstippen dat, volgens de curve die door de SERV werd gemaakt, wij in 1990-1991 een schuld hebben ten belope van 60 percent van de middelen, volgens de SERV-norm zal er in 2000 een schuld zijn van 90 percent van de middelen. Wanneer daar nog een correctie van 5 tot 10 percent wordt bijgevoegd, dan komen wij aan een schuld van 100 percent van de middelen. Ik heb duidelijk waargenomen dat de heer Van Rompuy gevoelig was voor deze evolutie omdat ze hem angstig maakt.

Ik denk dat ze ons trouwens allemaal angstig maakt. De heer Denys heeft hier heel terecht gezegd dat de SERV-norm een verderfelijke norm is en dat wij terug moeten naar het natuurlijke tekort.

Spijtig genoeg moet ik besluiten, er valt immers nog zoveel te zeggen

over deze begroting. Ik ben blij dat ik enkele punten in verband met de orthodoxie heb kunnen aanhalen. Ik hoop dat er rekening mee zal worden gehouden. (**Applaus**)

De voorzitter : De heer De Vlieghe heeft het woord.

De heer W. De Vlieghe (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik zal niet meer ingaan op de algemene politieke overwegingen, de heer Geysels heeft dat daarnet ruimschoots gedaan. Ik zal mij beperken tot een viertal opmerkingen over de technische aspecten van de begroting, hoewel mijn laatste opmerking toch wel politieke inhoud zal hebben.

Ten eerste, de begroting is op technisch vlak zeer veel verbeterd. Er zijn nu organisatie-afdelingen en er is een behoorlijke programmastructuur die in de toekomst verfijning mogelijk zal maken.

De herbudgettering is er inderdaad in belangrijke mate gekomen, zodat het netto te financieren saldo meer, maar nog niet helemaal overeenkomt met de realiteit.

Het tweede en belangrijkste punt waarop ik zou willen ingaan is de schuldpolitiek van de Vlaamse regering, meer bepaald de SERV-norm. Er is daarover in de commissie en vandaag in openbare vergadering reeds heel veel over gedebatteerd.

De SERV-norm werd tegenover het natuurlijke tekort geplaatst. Ik voel mij enigszins als een scheidsrechter die de twee partijen gedeeltelijk moet gelijk geven.

De regering heeft inderdaad gelijk wanneer zij stelt dat in het verleden het natuurlijke tekort werd gebruikt om het tekort te camoufleren met zeer verregaande debudgettering. Iedereen die de discussie heeft gevolgd moet weten dat de PW daarin de grote schuldige was. De PVV bestaat niet meer. Ze is nu opgevolgd door de prille baby VLD, waarvan wij hopen dat hij de zonde van zijn voorvader niet heeft overgeërfd.

Ik kan diezelfde VLD voor een ge-

deelte volgen in haar kritiek op de SERV-norm in die zin dat de SERV-norm inderdaad erg hoog ligt. Zij wil er enkel voor zorgen dat er zich geen rentesnieuwbal ontwikkelt. Dat betekent dat er een politiek wordt gevoerd die dicht bij de grens ligt van een mogelijk uitglijden en dat wij tegen 2000 een relatief grote schuld zullen opbouwen.

Ik kan de heer Schiltz volgen wanneer hij zegt dat schuld opbouwen op zichzelf zeker niet erg is en dat schuld op een constructieve manier kan worden gebruikt.

Wij moeten echter voorzichtig zijn omdat de economische ontwikkeling van de volgende jaren zeker niet in onze hand ligt. Wat dit betreft, zal ik niet ingaan op alle details die ik in de commissie heb aangehaald, maar u zal allicht weten dat ik pessimistisch ben over wat de jaren negentig ons zullen brengen op dit punt.

De geplande stijging van de schuld in de komende jaren is vooral een probleem omdat de schuld nu al een vrij groot aandeel heeft in onze uitgaven, alhoewel dit nog niet tot uiting komt in de begroting. Daarin vinden we een programma 24.40 waar er 6,4 miljard frank is ingeschreven voor de directe schuld. Ik heb een aantal simpele berekeningen gemaakt op basis van de administratieve begrotingen. Hieruit blijkt dat meer dan 25 miljard frank uitgaven worden gedaan die in feite geen uitgaven zijn voor het doel van de programma's, maar wel uitgaven in verband met aangegane schulden vooral uit het verleden.

Het programma huisvesting is op dit punt het ergste. Hier is 18 miljard frank voorzien waarvan 13 miljard frank terugbetaling van kapitaal en vooral betaling van intresten op vroeger aangegane schulden. Dit betekent dat er niet 18 miljard frank beschikbaar is voor huisvesting, maar slechts 5 miljard frank waarvan het grootste gedeelte dan nog wordt gebruikt om eigendomsverwerving te ondersteunen. Er is dus zo goed als niets beschikbaar voor een ernstige politiek van sociale huisvesting. Dit alles wordt in de begroting sterk gecamoufleerd omdat in dat program-

De Vlieghe

ma de oude schulden begrepen zijn alsof ze een uitgave voor huisvesting zijn.

Huisvesting staat in voor iets meer dan de helft voor die schuld, die verborgen zit in werkingsprogramma's. In de andere speelt dit niet in dergelijk grote maar toch in belangrijke mate mee. Alles samen belopen die verborgen schulden meer dan 25 miljard frank. Daarom heb ik in de commissie een amendement ingediend om al die uitgaven weg te halen uit de programma's en ze zoals het hoort in te schrijven in een specifiek programma dat ik de kosten van de indirecte schuld zou noemen en waarin die 25 miljard frank zou worden opgenomen. De regering en haar meerderheid heeft mij hierin spijtig genoeg niet gevolgd. Desondanks is dit de enige orthodoxe manier om duidelijke rekeningen te hebben, om duidelijk te zien wat onze schuldsituatie is en welke uitgaven we doen. Het is belangrijk te weten waar we juist staan. We zijn immers bezig een politiek te voeren met geld dat we in de toekomst tegoed hebben, dat wij nu lenen en al uitgeven. Ik kan collega Schiltz volgen waar hij zegt dat het een zinnige politiek kan zijn, maar dan moeten we over heel duidelijke rekeningen beschikken en niet doen alsof er niets aan de hand is met sommige rekeningen.

Mijn derde punt, en tevens het tweede technisch punt waar ik wil op ingaan, is het fameuze artikel 13, waarin de hele lijst staat van al de facultatieve uitgaven die volgens artikel 12 van de wet op de rijkscomptabiliteit nominatief moeten worden vermeld omdat er geen organieke basis voor bestaat. De eerste paragraaf van dit artikel bestaat bladzijdenlang uit dergelijke uitgaven, de tweede paragraaf geeft in vier lijnen de volmacht aan de regering om al dat soort uitgaven te doen naar believen. Dit is totaal onzinnig. Uit de discussie in de commissie is gebleken dat deze bepaling enkel diende om mogelijke slordigheden in de begroting op te vangen. Dit is een onaanvaardbare reden. Het systeem werd trouwens in het verleden zelden of nooit toegepast. Van-

daar mijn amendement om de paragraaf te schrappen daar hij onwettig is en geen enkele reden heeft. In bijkomende orde heb ik er een amendement aan toegevoegd. Als deze paragraaf dan toch gehanteerd wordt, dan hebben we de lijst in paragraaf 1 helemaal niet nodig. Vermits we de regering de volmacht geven, hoeven we niet te specificeren.

Het laatste punt waarmee ik zal afronden, mijnheer de voorzitter, moet ik bij elke begroting herhalen. Het is wezenlijk een politiek punt. Het gaat over de kabinetten.

Ik heb collega Schiltz daarnet horen vragen dat er minder partijpolitiek in de administratie zou zijn. In het verleden heb ik al in het lang en in het breed uitgelegd welke rol de kabinetten hebben gespeeld in het ontstaan en instandhouden van die funeste mentaliteit. Vandaar dat ik mijn kruistocht voortzet om ze af te bouwen. Dat stond als goede bedoeling trouwens ook in de regeringsverklaring van deze regering, maar het enige wat die in feite heeft gedaan is dat ze een aantal ministers minder heeft benoemd. De kabinetten echter zijn even groot gebleven als voorheen, en blijven gemiddeld groter dan de kabinetten van de nationale ministers. Dat is ook iets wat we zelf en beter doen. Omdat ik deze regering steun in haar zeer goede bedoelingen, heb ik een amendement ingediend om de kabinetten gradueel af te bouwen. Ik wil ze niet meteen afschaffen, zo vreselijk wil ik ook niet te werk gaan: ik stel voor ze te halveren. Dan nog zullen ze in verhouding tot de omvang van deze van de nationale ministers groot genoeg zijn. Ik hoop dat de regering mij hierin zal volgen en dat zij bij een volgende begroting hiervan ernstig werk zal maken. **(Applaus bij AGALEV)**

De heer H. Schiltz : Mijnheer De Vlieghe, mag ik u even een vraag stellen ? U had wel verwacht dat ik zou reageren. U kent mijn analyse. Een collegiale executieve is een collegiaal lichaam. Dat wil zeggen dat ieder lid in feite alle dossiers min of meer moet kennen en volgen. Hoe kan hij zonder kabinet de werkzaamheden van de andere departementen,

waar hij niet het hoofd is van de administratie, volgen ? Toch moet hij tijdens de vergaderingen van de regering beslissen over een aantal dossiers van andere departementen. U moet mij eens uitleggen hoe hij dat kan zonder kabinet.

De heer W. De Vlieghe : Ik meen dat dit in de grond zeer eenvoudig is. Als het een collegiaal lichaam is, dan kan men ervan uitgaan dat dit in onderling vertrouwen werkt. In een collegiaal lichaam kan men ook verwachten dat de voorbereiding op een eerlijke manier gebeurt zodat er begrijpelijke documenten worden voorgelegd.

De heer H. Schiltz : Ik hoop dat u nooit lid wordt van een regering. Uw teleurstelling zou té groot zijn.

De heer W. De Vlieghe : Wanneer wij ooit deel zullen uitmaken van een regering, dan kan ik u garanderen dat er op een andere manier zal worden gewerkt. **(Applaus bij AGALEV)**

De voorzitter : Minister Demeester-De Meyer heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik dank de verslaggevers voor het bijzonder goede werk dat zij hebben verricht. De verslagen zijn uitstekend, zowel geschreven als gebracht. **Degenen** die iets meer zouden mogen weten over de begroting, kunnen in de verslagen alles in een perfecte Nederlandse taal terugvinden. Zij die de Nederlandse taal misschien niet zo goed spreken, kunnen ze misschien toch nog wel lezen. Ik heb eveneens met veel aandacht geluisterd naar de vele sprekers die hier hebben gesproken, zowel van de meerderheid als van de minderheid. Immers, de begroting 1993 toont aan dat de Vlaamse regering ook luistert en ingaat op een aantal constructieve voorstellen die zowel door de meerderheid als door de minderheid werden geformuleerd. Er zijn zeer veel decretale bepalingen, zoals de afschaffing van de saldi op de gesplitste kredieten, de controle op de machtigingen, de inschrijving van de impliciete machtigingen, allemaal voor-

Demeester-De Meyer

beelden waar de Vlaamse regering is ingegaan op vragen van de meerderheid en de minderheid, die tijdens de begrotingsbespreking 1992 werden gesteld. De heren De Vlieghe, Platteau en andere leden hebben daarover gesproken. Ik ben op quasi alle opmerkingen van het Rekenhof, die inderdaad goed geformuleerd zijn, ingegaan omdat ik het Rekenhof een bijzonder goed instrument acht. Niet alleen de Vlaamse Raad, maar ook de Vlaamse regering baseert zich graag op het Rekenhof om verbeteringen aan te brengen. Het blijft natuurlijk aan de Vlaamse Raad om te beslissen of zij al dan niet op alle voorstellen ingaat. Ik veronderstel — op dit ogenblik zijn wij slechts op een drietal bedenkingen niet ingegaan — dat er telkenjare opnieuw een aantal meningsverschillen met het Rekenhof zullen blijven bestaan, maar na het bekijken van de evolutie in de loop der jaren, blijkt dat praktisch alle opmerkingen van het Rekenhof opnieuw in amendementen werden verwerkt, die zowel door de meerderheid als de minderheid werden goedgekeurd.

Mijnheer De Vlieghe, u hebt een aantal belangrijke bedenkingen gemaakt over het inzicht dat wij moeten verwerven over de schuldpositie van Vlaanderen, zowel wat de indirecte als de directe schuld betreft. Sinds met de begroting 1993 werd aange-toond dat wij hierin een volledig inzicht willen verschaffen, werd dit ook opgenomen in de voorgestelde documenten. Wij willen meer en meer openheid creëren.

Mijnheer De Vlieghe, ik wil nog een bedenking maken op uw steeds weerkerend amendement inzake de kabinetten. Zelfs wanneer wij stap voor stap zouden komen tot een beperking van de deelname van personen aan de kabinetten, zal het nog een vrij lange tijd duren vooraleer ook met de administratie die cultuur wordt opgebouwd dat zij in volledige samenwerking met de beleidsverantwoordelijken mede deze politieke verantwoordelijkheid kunnen dragen. Ik blijf ervan overtuigd dat wij meer en meer met de administratie

moeten samenwerken, maar ik ben ook de mening toegedaan dat het noodzakelijk is dat zolang deze cultuur en traditie niet verder zijn opgebouwd, wij binnen de kabinetten toch omringd moeten blijven door een aantal personen in wie wij een groot vertrouwen hebben en die ons begeleiden bij het verwerven van een volledig inzicht in de dossiers die ons dagelijks worden voorgelegd.

Ik kom terug tot de beslissingen die wij hebben genomen met betrekking tot de begroting 1993. Het waren niet altijd even gemakkelijke beslissingen. Als ik verwijs naar de afschaffing van saldi ten belope van ongeveer 20 miljard frank, dan houdt dat in dat het zichtbaar tekort minstens 10 miljard frank hoger ligt dan voorheen. Dat veroorzaakt discussies, zoals trouwens door de heer Van Rompuy in zijn uiteenzetting aangebracht, over een aantal verschillende netto te financieren saldi naarmate wij ons toespitsen op de SERV-norm, gehanteerd in het verleden, of naarmate wij al dan niet deze saldi hebben afgeschaft.

Het is evident dat de bedragen duidelijk met elkaar vergelijkbaar blijven. Vanaf 1994 zullen wij geleidelijk aan één bepaald bedrag bereiken omdat de kleine en grote sequelen van het verleden zullen zijn weggewerkt.

De inschrijving van impliciete machtigingen houdt in dat de Vlaamse regering afstapte van het nemen van verborgen verbintenissen waarvan de lasten pas na heel wat jaren opdrukken. Ik wens even in herinnering te brengen hoe typerend het was voor een vroeger alternatief systeem van sociale huisvesting, destijds ingevoerd door de gewezen minister van Huisvesting — en collega van de heer Denys — waarbij de lasten pas 12 à 13 jaar later ressorteren. Aangezien dat nooit in de begroting werd opgenomen, berust de last volledig op een toekomstige generatie.

Zulke mechanismen hanteren wij niet. Ik ben er trouwens fier over dat in de begroting die u nu wordt voorgelegd, reeds wordt gespaard om de Vlaamse administratie in 1995 toe te laten bijvoorbeeld nieuwe gebouwen te huren. Wij hebben dus ruimte in-

Senator H. Schiltz (VU) ging in zijn tussenkomst bij de algemene toelichting bij de begroting 1993 uitvoerig in op de redenen die de Volksunie ertoe aanzetten het Sint-Michielsakkoord goed te keuren

Demeester-De Meyer

genomen voor lasten op langere termijn. Zowel in 1992 als dit jaar houden wij ons aan de SERV-norm die, in tegenstelling tot wat de heer Plateau beweerde, helemaal niet laks is. Bovendien respecteren wij ook de norm van de Hoge Raad voor Financiën. Beide organisaties zullen zich trouwens begin van volgend jaar uitspreken over de begroting 1993. Tevens zullen zij de ruimte aanduiden die in de begroting 1994 zal kunnen worden ingenomen. Net zoals in 1992, ben ik er zeker van dat zowel de SERV als de Hoge Raad voor Financiën zullen bevestigen dat wij beantwoorden aan hun beider normen en aan de doelstellingen die eraan verbonden waren.

De Vlaamse regering wil zich immers strikt houden aan die normen, niet omdat zij voorstander is van een blind normenfetisjisme, maar omdat wij ervan overtuigd zijn dat de toekomstige generaties niet meer of niet minder mogen worden belast dan de huidige generatie. Het grootste verwijt dat ik mijzelf zou kunnen maken, is dat ik, niet alleen als moeder van mijn kinderen, maar voor alle Vlaamse kinderen, hen met een veel te grote last zou opzadelen. Ik ben er ook fier over dat wij een begroting kunnen voorleggen die de toekomstige generaties niet extra belast. Eén ding is echter zeker, namelijk dat de Vlaamse schuldenlast, steeds een technische materie bij uitstek, toch beheersbaar zal blijven.

Zij die beweren dat de SERV-norm te technisch is, herinner ik eraan dat de SERV zelf herhaalt dat het soms overkomt alsof de norm ingewikkeld, te boekhoudkundig of te mechanisch zou zijn. Dat staat trouwens in de inleiding die aan het parlement werd bezorgd. Dat is echter niet juist. Inderdaad, elke beoordeling van de SERV-norm heeft een aantal vrij eenvoudige doelstellingen als uitgangspunt. Eerst en vooral moet de begrotingsontwikkeling tijdens de jaren negentig worden geschetst. Dat betekent een ontwikkeling van de middelen, rekening houdend met de huidige financieringswet. Dat wil tevens zeggen dat op het ogenblik dat

de financieringswet wordt gewijzigd, de norm wellicht eveneens zal moeten worden aangepast. Een tweede belangrijke doelstelling is dat de gekende schuldontwikkeling in percentages op de middelen moet worden uitgedrukt en in het jaar 2000 stabiel zou moeten blijven. Met andere woorden, vanaf 2000 mag er geen rentesnieuwbal meer zijn. De inspanningen hiervoor moeten echter in de jaren negentig worden geleverd.

Dit is noodzakelijk omdat de rentelasten niet meer en meer de ruimte mogen innemen die is vereist voor andere middelen. Het is precies daarmee, en de heer Schiltz weet dat zeer goed, dat de nationale regering wordt geconfronteerd. Telkens wanneer begrotingen van de nationale regering werden besproken, zorgden de stijgende rentelasten voor de zwaarste problemen. Soms kon vijftig of honderd miljard frank worden bespaard zonder dat zulks uiteindelijk enig resultaat opleverde: men had immers alleen de meeruitgaven aan rentelasten in evenwicht gebracht. Dat willen wij nu vermijden. Dit is ook de reden waarom we ons strikt aan de norm willen houden. We willen immers onze opvolgers – en hier richt ik mij in het bijzonder tot de heer Denys – niet plaatsen voor inspanningen die op dat ogenblik onredelijk zouden zijn. De derde doelstelling van de norm behelst immers dat de inspanningen over de hele overgangperiode worden gespreid, met andere woorden, dat de inspanningen van de huidige regering niet groter moeten zijn dan die van de regeringen in de tweede helft van de jaren negentig. Mijnheer Denys, aangezien u de grootste partij wil worden en aangezien u ook **beleidsverantwoordelijkheid** wil dragen, zou u ons eigenlijk dankbaar moeten zijn dat wij ons aan deze norm houden, zodat de beleidsruimte van 1996 tot het jaar 2000 nog een normaal beleid toelaat.

Het is dus evident dat een substantiële wijziging van de **financieringswet** ook kan leiden tot andere doelstellingen van de Vlaamse Gemeenschap. Vandaar dat wij ook vandaag hiermee rekening moeten houden,

tenzij het parlement daar anders over beslist. We achten immers deze drie doelstellingen zeer belangrijk om de begrotingen van de toekomst niet te belasten.

De uitwerking van een norm kan erg technisch lijken. De politici moeten zich naar mijn mening over de doelstellingen beraden. Ik begrijp echter ook dat we een zo groot mogelijk inzicht moeten krijgen in de **techniciteit**. Daarom heb ik deze morgen ook aan collega Van Rompuy gezegd dat het voor mij een absolute noodzaak is om daarin een volledig inzicht te verwerven en het zo duidelijk mogelijk voor te stellen zodat wij met kennis van zaken de techniciteit aan de doelstellingen kunnen toetsen.

Het Sint-Michielsakkoord zal ons ertoe dwingen de normen te verfijnen. De groeivoet van de middelen stijgt immers in de overgangperiode maar verandert niet in de definitieve fase. Met andere woorden, in het jaar 2000 staan we voor dezelfde groeivoet als degene die nu is gepland. Dat betekent ook dat de daling van de groeivoet in het jaar 2000, ten opzichte van de bijkomende middelen van het Sint-Michielsakkoord brutaler en groter zal zijn. Daarmee moeten we vandaag ook rekening houden. Dat is de reden waarom ik wens dat we ons zo spoedig mogelijk moeten uitspreken over een aangepaste norm. Ik heb hem de Vlaamse meesternorm genoemd, niet als een meesterzet — want ik plaats alleen maar kleine zetjes rekening houdend met mijn gestalte — maar omdat ik vind dat het belangrijk is dat we ook in 2000 blijvend een stabilisering van de schuld zouden kennen. Die aangepaste norm moet duidelijk en eenvormig zijn en op een begrijpelijke manier worden geconcipieerd. Hij moet één grote doelstelling hebben: geen enkele generatie, ook niet die na het jaar 2000, mag meer worden belast dan de huidige als gevolg van **beleidsfouten** die zouden worden gemaakt door andere regeringen. Dit betekent dat wij binnen de beschikbare middelen politieke en maatschappelijke keuzes moeten maken, moeilijke keuzes wellicht, temeer daar de Vlaamse regering bewust niet

Demeester-De Meyer

kiest voor goocheltrucs of voor bepaalde kasoperaties zoals die ook vroeger overvloedig door de nationale regering werden opgezet. De huidige VLD-voorzitter heeft, toen hij deel uitmaakte van de nationale regering, de saldi of de gesplitste kredieten afgeschapt.

Hij heeft alleen vergeten dat de nodige betalingskredieten moesten worden ingeschreven. Hierdoor konden dan ook duizenden aannemers niet tijdig worden betaald. Daartegenover staat dat nu wel voldoende betalingskredieten werden ingeschreven. Dat is het grote verschil. In feite is de operatie die wij nu doorvoeren, met name het afschaffen van de saldi van het verleden, een identieke operatie als deze die door een voorganger van de heer **Schilz** op het federale vlak werd doorgevoerd. Alleen hebben wij op dit ogenblik beslist de nodige betalingskredieten wel in te schrijven. Dat is ook de reden waarom het netto te financieren saldo dit jaar eigenlijk hoger ligt.

De heer Verhofstadt heeft dit niet gedaan. Hij heeft een aantal moeilijk te honoreren lasten uit het verleden ongemoeid gelaten, lasten waarmee de Vlaamse regering nog steeds wordt geconfronteerd omdat intussen een aantal bevoegdheden werden overgedragen.

Daar waar de federale regering op dat ogenblik de uitgaven voor onderwijs systematisch onderschatte, met kredietoverschrijdingen tot gevolg, heeft de Vlaamse regering een correcte begroting opgesteld. Er werden zelfs vroegere achterstallen aangezuiverd.

Ondanks deze aanzuivering, en ondanks het stuwmeer van 20 miljard frank opgebouwde saldi, kan ik waarborgen ook in het jaar 1992 binnen het begrote netto te financieren saldo te blijven. Dit bewijst dat wij correct begroten.

Correct begroten betekent dat wij inderdaad bepaalde uitgaven hebben geherbudgetteerd. Correct begroten betekent dat wij alle **thesaurierekeningen** hebben gelimiteerd. Correct

wil zeggen dat wij begrotingsortodox werken, dat wij een volledig nieuwe begrotingsorganisatiestructuur aan de Vlaamse Raad hebben voorgesteld. Deze operatie maakt het mogelijk dat de Vlaamse Raad de resultaten van de begrotingsuitvoering en de doelmatigheid van het beleid kan toetsen. Correct wil ook zeggen dat het netto te financieren saldo einde 1992 opnieuw gunstiger zal uitvallen dan oorspronkelijk werd begroot.

Een begroting is niet alleen een technisch document. Een begroting drukt vooral een visie uit en onze visie is anders dan deze die de VLD heeft naar voren gebracht. Inderdaad, mijnheer Denys, uw visie stemt zich nogal af op de afbouw van onze Vlaamse maatschappij en is nogal sterk geconcentreerd op het individu. Ik lees zelfs in uw teksten dat u eerder de zorgen en de kommer van het bemiddelde individu wil delen. Onze visie is gericht op de uitbouw van een sociaal-ecologische en emancipatorisch gerichte vrije markteconomie, waarin elkeen optimaal aan zijn trekken komt, waarin geen armoede zou mogen bestaan, waarin solidariteit de basis vormt, waarin de overheid de taak heeft de dynamiek van een maatschappij te ondersteunen, waarin nog plaats is voor organisaties die de communicatiebrug vormen tussen de overheid en de mensen en waarin wij innovatieve **financieringstechnieken** invoeren.

Mijnheer Geysels, wij gaan niet alleen doen aan wat u noemt **schuldbeheer** en geen maatschappijbeheer. Wij willen een veel actievere politiek voeren en hebben daarom de keuzen gemaakt die ik probeer aan te tonen. Wij wendden veel meer middelen aan voor de infrastructuur dan in het verleden en alle engagementen en **achterstallen** van het verleden worden gehonoreerd. Wij voorzien in een sociaal huisvestingsprogramma van 15 miljard frank. De middelen voor kinderopvang groeien jaarlijks. Men moet toegeven dat wij opteren voor een sociaal geëngageerd model, dat veel meer is dan schuldbeheer en ook getuigt van een maatschappijbeheer. Wij willen een beleid voeren voor iedereen, zowel voor hen die meer als

voor hen die minder ondersteuning nodig hebben. Wij willen een maatschappij uitbouwen waarin iedereen zich goed kan voelen.

Ik kom terug op de begroting en de discussie die wij hebben gehouden nopens de eventuele bijkomende middelen die naar de Vlaamse Gemeenschap zullen vloeien. **Minister-president Van Den Brande** heeft terecht aangestipt dat we best niet de vogels in de lucht tellen, maar eerder de vogels die we in de hand houden.

De heer A. Denys : Welke hand ? De hand van de Vlaamse regering ?

Minister W. Demeester-De Meyer : In de hand van de Vlaamse regering uiteraard. Het is de warme hand, niet de ijzeren hand.

Wij zullen enkel werken met de middelen waarover wij beschikken. Dat is het meest logische. In de **begrotingscontrole 1993**, die we thans aan het voorbereiden zijn, zullen wij dat principe eveneens toepassen zolang het Sint-Michielsakkoord niet is goedgekeurd.

De Vlaamse regering zal in eerste instantie haar norm moeten vastleggen en deze aan de Vlaamse Raad voorleggen.

De heer A. Denys : Nog een nieuwe norm, naast de SERV-norm ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Een verfijnde norm. Er werd uitdrukkelijk bepaald dat de **SERV-norm** wordt gehanteerd zolang de financieringswet niet is gewijzigd. Wordt de financieringswet gewijzigd, dan zullen er ook aanpassingen moeten gebeuren. Ik meen dat dit het meest logische is. De SERV kan in dat geval niet anders dan zijn norm wijzigen.

De heer A. Denys : U wil absoluut een norm die uw naam draagt ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Neen, ik ben bekommerd om de lasten van de toekomst. Maar, deze vraag is niet aan de orde.

De heer J. Geysels : Natuurlijk, u bent de moeder van alle kinderen.

Minister W. Demeester-De Meyer :
Vindt u het jammer dat wij bekommerd zijn om de toekomst van de kinderen ?

Collega's, het vastleggen van die nieuwe norm zal een eerste stap zijn in de uitbouw van een **meerjarenbegroting**. Over een langere periode kunnen wij beter de gevolgen van de begrotingen inschatten, wat de efficiëntie van de ingezette middelen nog zal verhogen.

Om die meerjarenbegroting op te stellen moet de verwachte, globaal te besteden portefeuille worden afgeleid. Binnen die portefeuille moet de Vlaamse overheid bepalen waarover elk departement kan beschikken. Die verdeling over de departementen bepaalt de ruimte waarin wij ons kunnen bewegen. De Vlaamse regering moet deze politieke keuzen maken en voorstellen aan het Vlaamse parlement.

Het meerjarenplan zal dus een dubbele basis hebben : enerzijds worden de middelen en de ruimte bepaald, anderzijds moeten de uitgaven bij ongewijzigd beleid onder controle kunnen worden gehouden. De **meerjarenbegroting** moet de beleidscontrole door de Vlaamse raad verbeteren en daarom werd gestart met de **doelmatigheidscontrole** in vier domeinen. Op een studiedag waarop alle parlementsleden van de commissie voor Financiën en Begroting waren uitgenodigd, werd dit toegelicht. Het is misschien aangewezen dat we ons in de toekomst, op een meer geschikt ogenblik, een gezamenlijk oordeel zouden vormen over de verschillende onderdelen van de begroting.

Mijnheer de voorzitter, ik herhaal dat ik mij tot twee belangrijke zaken wil verbinden.

Ten eerste zullen de krijtlijnen, liever dan de normen, die onze **bewegingsruimte** afbakenen, duidelijk worden gedefinieerd.

Ten tweede zullen de verschillende stappen van de begrotingsopmaak direct aan het parlement worden voorgesteld. Bij het aanvatten van de **begrotingscontrole** 1993 wil ik graag

een eerste versie van de contouren van de begroting 1994 ter discussie aan de Vlaamse regering voorleggen, zodat de begrotingsperspectieven voor 1994 reeds kunnen worden aangegeven. De opmaak van de begroting 1994 is uiteraard van verschillende factoren afhankelijk.

Mijnheer Geysels, zoals de **minister-president** heeft gezegd, moet deze werkwijze ons toelaten om dit plan op elk moment voor te leggen aan de Vlaamse Raad en de commissie, zodat de regering reeds vooraf de krijtlijnen kent waarbinnen ze zich samen met haar parlement kan bewegen.

De aanzet daarvoor kan met de begroting 1994 worden gegeven. Ik hoop dat de begroting 1993 door de Vlaamse Raad kan worden goedgekeurd.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, collega De Meester heeft de doelstellingen van de regering en de manier waarop we denken ze te realiseren, duidelijk geschetst. Ik wil daaraan enkele korte beschouwingen toevoegen, die het richtsnoer vormden voor het invullen van deze begroting.

Naar aanleiding van onder meer de vraag van collega Geysels, wil ik nogmaals benadrukken dat wij de opmaak van de begroting 1994 korter willen laten aansluiten bij de bespreking van de beslissingen in het Vlaamse parlement. Met een aantal tussenstappen wenst de Vlaamse regering de besluitvorming over de begroting in de maand september te organiseren. Dit lijkt ons de meest geschikte methode.

Ik weet dat onze werkzaamheden, gekoppeld aan twee mandaten niet altijd even eenvoudig te organiseren zijn, maar het zou een goede gewoonte zijn de Vlaamse Raad op tijd kennis te geven van de besluitvorming.

Deze begroting is niet louter mechanistisch, noch cijfermatig opgevat. Ze weerspiegelt heel duidelijk de funda-

mentele opties van de Vlaamse regering die wenst in te spelen op een aantal maatschappelijke uitdagingen, en verantwoordelijkheid wenst te geven aan degenen die verantwoordelijkheid op zich willen nemen. De Vlaamse regering heeft gebroken met een slechte gewoonte en heeft alle posten in de begroting ondergebracht. Om tot een sluitend resultaat te komen, heeft ze het risico genomen een groter tekort op te geven.

Deze begroting wil op een ernstige manier inspelen op de maatschappelijke uitdagingen voor Vlaanderen. Eind januari zal het project Vlaanderen 2002 aan het Vlaamse parlement worden meegedeeld. We wensen komaf te maken met een van onze handicaps, te weten het ontbreken van een lange-termijnvisie en dat op alle domeinen : onderwijs, werkgelegenheid, milieu, welzijn enzovoort. We willen over al deze aspecten met het Vlaamse parlement en met de hele Vlaamse bevolking een discussie aangaan.

Een van de grootste prioriteiten van de Vlaamse regering is de aandacht voor de werkgelegenheid. Tussen oktober en november van dit jaar kwamen er 5.026 uitkeringsgerechtigde werklozen bij. Het zou dus zeer onverantwoord zijn, mocht het economisch herstel en het keren van de zorgwekkende toestand van de werkloosheid geen topprioriteit zijn. Dat is dan ook de reden waarom we met overtuiging de allereerste Vlaamse werkgelegenheidsconferentie organiseren en daarbij ook collega Detiège en nog andere collega's betrekken. In afwachting van deze conferentie namen we echter al een aantal structurele maatregelen die onze economie moeten versterken evenals een aantal selectieve budgettaire maatregelen. In 1993 alleen al zal er 80 miljard frank ter beschikking worden gesteld voor publieke investeringen voor milieuwerken, voor infrastructuur en voor een geaccelereerd huisvestingsprogramma, wat natuurlijk rechtstreeks de werkgelegenheid ten goede moet komen. Collega Demeester is uitdrukkelijk ingegaan op het budgettaire normengegeven. Ik kan bevestigen wat ze ter zake ge-

Van den Brande

steld heeft. Het is juist zoals de heer Denys en andere sprekers hebben gezegd dat de begroting een technisch instrument is, een hulpmiddel, maar dat het beleid uiteindelijk de afwegingen moet maken.

De SERV-norm moet genuanceerd worden benaderd. Deze norm zet aan tot budgettaire discipline en geeft tot het einde van de eeuw het kader voor de reële beleidsruimte aan, maar hij zal moeten worden verfijnd, onder andere ingevolge de staatshervorming zoals mevrouw De Meester al uitdrukkelijk zei.

Sommigen beweren dat wij niet weten waarvoor de ecotaks moet dienen. Zoals reeds gezegd in de regeringsverklaring van 20 oktober zullen de ecotaksen die Vlaanderen zal ontvangen, uitsluitend en integraal het milieu ten goede komen. Dat is een engagement dat we willen respecteren.

De heer A. Denys : Volgens de heer Geysels zal er geen opbrengst zijn.

Minister-president L. Van den Brande : Des te beter als er geen opbrengst is. Dat is eigenlijk ook de bedoeling.

Wat de beleidsruimte en meer bepaald de extra-middelen uit het Sint-Michielsakkoord betreft, heb ik mijn standpunt al in de loop van dit debat kunnen toelichten. Zoals bepaald in de regeringsverklaring van 20 oktober zullen deze extra-middelen in beginsel en bij voorrang worden aangewend voor een verbetering van de begrotingstoestand. Achter deze zienswijze schuilt een interne dynamiek. Als wij deze middelen nu aanwenden voor de sanering van het budget, zullen wij ruimte creëren om later nieuwe initiatieven te kunnen nemen. Deze keuze is dus niet noodzakelijk tegenstrijdig met de vraag naar meer inspanningen voor meer werkgelegenheid. Aangaande de omvang van de middelen die voor de stimulering van de werkgelegenheid zullen worden aangewend, wil ik niet vooruitlopen. Nadat de werkgelegen-

heidsconferentie een aantal oriënteringen zal hebben aangegeven, zal de Vlaamse regering terzake haar standpunt bekendmaken.

Deze begroting werd ingediend zonder verhoging van de belastingen. Zoals mevrouw De Meester terecht heeft gezegd, zullen we steeds meer, zowel op gewestelijk als federaal niveau, moeten werken met een meerjarenplan. Dat is nieuw voor Vlaanderen. Ik wil ook heel nadrukkelijk zeggen dat de beheersing van de uitgaven gekoppeld moet zijn aan de beheersing van de inkomsten.

Nogal wat Vlamingen — ik behoor eveneens tot die groep — maken zich zorgen over de evolutie van de fiscaliteit. Het is onze vaste wil om ook in de komende jaren de lijn van 1993 aan te houden, namelijk geen verhoging van belastingen in te voeren. Dit is een uitermate verantwoordelijk gegeven. Koken kost echter geld en deze doelstelling zal enkel kunnen worden gerealiseerd als we onze prioriteiten kunnen vastleggen, wanneer we keuzen maken en duidelijk zeggen wat kan en wat niet.

Ik zal geen te hooggestemde woorden gebruiken, maar ik kan u toch zeggen dat wij dit zullen doen vanuit de diepe overtuiging dat Vlaanderen een beleid nodig heeft dat steunt op solidariteit en verantwoordelijkheid.

Ik wil het ook niet polemisch stellen, Mijnheer Denys en andere collega's, maar wij voeren geen waardige politiek en dragen onze verantwoordelijkheid voor Vlaanderen niet, wanneer onze politiek zou steunen op het ik, op het ego, op een samenleving die zou bestaan uit atomen die elkaar niet raken en waarin enkel met dwang en andere clausules een harde, juridische, contractuele band tussen de zogenaamde individuele burger en de overheid tot stand kan komen.

Het uitgangspunt van deze Vlaamse regering, en dit onderscheidt ons concept van gelijk welk ander concept, is dat mannen en vrouwen zich tegelijkertijd willen ontplooiën en dat die dat alleen samen kunnen doen.

Mijn grote vrees voor andere oplossingen, bijvoorbeeld meer staat, meer zelfverzekerde druk vanuit de politiek op het beleid ten opzichte van de niet georganiseerde staatsburger wiens behoeften moeten worden ingevuld, zou een aantal burgers in dit land wegdrücken. Dat is niet onze opvatting, dat is niet vertolkt in ons programma, in de begroting die wij hebben opgesteld.

In hetzelfde dynamische perspectief deel ik ten volle de opvatting die door de heer Schiltz naar voren werd gebracht, namelijk dat de Vlaamse regering, na verschillende afwegingen, inderdaad beslist heeft zich ten volle achter het Sint-Michielsakkoord te zetten. Wij hebben hierover op deze tribune nooit triomfalistisch gesproken. Wij weten ook wat kon worden gerealiseerd en wat niet. Ik ben ervan overtuigd dat de rechtstreekse verkiezingen een eigen dynamisme in Vlaanderen en in de wereld tot stand kunnen brengen.

Dit hangt ook samen met de opvatting van de heer Geysels. Hij heeft herhaaldelijk aangegeven dat niet alles met groei te maken heeft en dat groei niet alleenzalmakend is. Daarom zijn wij, wij zullen daarop nog terugkomen tijdens de bespreking van de begroting van economie, opgekomen voor een groeivriendelijk beleid en voor een vriendelijk groeibeleid — zonder op de woorden te willen spelen — dat rekening houdt met een aantal andere elementen zoals het milieu, de culturele correcties die moeten worden aangebracht. De basis moet zijn dat ook een aantal andere invullingen mogelijk zijn.

Mijnheer de voorzitter, het zou van een bijzonder groot defaitisme, zelfs van masochisme, getuigen nu niet te zien dat een aantal dingen mogelijk zijn. Ik weet dat een ruime meerderheid in dit Vlaamse parlement, en ook daarbuiten, wenst dat wij een aantal beslissingen nemen, dat wij ordentelijk besturen, dat wij als overheid een trouwbare partner zouden zijn en dat wij, in samenspraak met de mensen in Vlaanderen, de doelstellingen verwezenlijken die budgettair verantwoord zijn. Dit is de boodschap die aan de basis ligt van deze begroting. **(Applaus)**

BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

De **voorzitter** : Wij behandelen nu de materies waarvoor respectievelijk ministers Van den Brande en Sauwens bevoegd zijn, met name Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

De heer Suykerbuyk, verslaggever, heeft het woord.

De heer H. Suykerbuyk, verslaggever (*up de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik zal, mede in naam van de heer Van Grembergen, verslag uitbrengen over de werkzaamheden van de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden. In de algemene uitgavenbegroting wordt in dit verband verwezen naar de organisatie-afdelingen 12 en 51 en meer bepaald naar de diverse hierin opgenomen programma's.

In mijn verslag heb ik uitvoerig de toelichting van de heren ministers — zowel van de minister-president als van minister Sauwens — en de genomen opties, prioriteiten en suggesties weergegeven.

Ik wil echter nog enkele punten aanhalen, als toelichting bij de besprekingen die in de commissie werden gevoerd en tegelijkertijd als commentaar op dit gedeelte van de begroting.

In de eerste plaats blijkt uit deze begroting een stuk Vlaamse volwassenheid. Ik verwijs naar een vrije tribune die enkele dagen geleden in de *Gazet van Antwerpen* verscheen en waar een gewezen Belgische ambassadeur, de heer Jan Hendrickx, **behartenswaardige** uitspraken doet over het Vlaams buitenlands beleid. Met betrekking tot het actieprogramma voor Centraal- en Oost-Europa, verklaart hij dat dit een aanpak is waarover de federale overheid beslist niet smalend hoeft te doen. Het bedrag dat in de Vlaamse begroting van 1993 is voorzien — 382 miljoen frank aan vastleggingskredieten — ligt gevoelig hoger dan het bedrag van 200 miljoen frank dat door de federale regering werd voorzien. De Vlaamse volwassenheid blijkt dus duidelijk uit de cijfers. Politiek wordt immers gemaakt via de middelen die ter beschikking worden gesteld.

In dezelfde vrije tribune worden opmerkingen gemaakt over uw opties, mijnheer de minister-president. Men vraagt zich af of uw keuze met betrekking tot Oost-Europa niet te arbitrair is, meer bepaald het feit dat er voor 80 percent wordt gewerkt in de richting van Polen, Hongarije, Tsjechië en Slowakije. Deze vraag werd ook in de commissie herhaaldelijk gesteld. Met deze opmerkingen wil ik wijzen op de belangrijke nieuwe dimensie die deze begroting heeft gekregen.

Ten tweede, steeds opnieuw hebben wij ervoor gepleit dat de **imago** **bevestiging** in het buitenland meer vorm zou krijgen. Wij stellen vast dat de culturele ambassadeurs daarbij een vernieuwende — misschien ietwat ongewone — rol vervullen. In één adem verwijs ik naar de door de Vlaamse regering, in het bijzonder door de minister-president, gelanceerde idee van het Europa der culturen, waar de band wordt gelegd tussen het regionale feit, enerzijds en de culturele bevestiging van Europa, anderzijds. Dit is belangrijk omdat Vlaanderen een rol moet kunnen spelen in de wereld en omdat de prioriteit van een verenigd Europa, wiens populariteit zorgen baart, moet worden bepleit en behouden. Deze idee is vervat in het nieuwe begrip betreffende de culturele ambassadeurs.

Een derde punt kwam herhaaldelijk aan bod in de commissie. De tijd is voorbij dat het buitenlands beleid de taak is van één minister of één departement. Haast elke minister is op federaal vlak een beetje minister van Buitenlandse Aangelegenheden. Er is weliswaar een minister die specifiek is belast met buitenlandse aangelegenheden, maar ook de ministers van Landbouw, Volksgezondheid en Milieu houden zich bezig met buitenlandse aangelegenheden.

Ook de klassieke **gezagsdepartementen** ontsnappen niet aan dit fenomeen. De minister van Binnenlandse Zaken heeft moeilijkheden met **Europa** ; de minister van Justitie moet rekening houden met de akkoorden van **Schengen** enzovoort.

Ik verwijs met opzet naar de gang

van zaken op federaal niveau, al was het maar om de kritiek te voorkomen dat de eenvormigheid van het buitenlands beleid van deelstaten in een federaal model niet mogelijk is. Ik zeg dan ook met opzet dat de verdeling van taken en het waarnemen van de taken van minister van Buitenlandse Aangelegenheden zo veelvuldig voorkomen dat het voeren van dit beleid door één enkel departement bijna onmogelijk is.

Het is heel moeilijk, maar daarom niet onmogelijk. In de commissie is ervoor gepleit dat men desondanks moet proberen een zo gesloten mogelijke coördinatie te bereiken, niet alleen omdat de weinige middelen zo goed mogelijk moeten worden besteed maar ook om ons imago te versterken. We mogen geen initiatieven naast elkaar nemen waarbij de ene initiatiefnemer niet op de hoogte zou zijn van het initiatief van de andere. Ik weet echter ook wel dat er in dit verband wordt overdreven.

Kortom, er werd gepleit voor coördinatie, ook al moeten zowel de deelstaten als het federale niveau contacten leggen, wat dus niet door eenzelfde departement kan gebeuren.

Een vierde aandachtspunt vormen de nieuwe perspectieven, die belangrijk zijn. Het buitenlands beleid is geen kwestie van prestige, maar via dit beleid moeten buiten onze grenzen kansen worden gecreëerd voor de Vlamingen en voor Vlaanderen en moet de deur worden geopend om anderen uit de wereld bij ons binnen te halen. Dit geldt niet alleen voor alles dat betrekking heeft op onze handelsbalans, maar ook voor andere aspecten.

Onze buitenlandse betrekkingen moeten de wezenlijke waarden, zonder **dewelke** Vlaanderen geen zelfstandigheid behoeft, verstevigen. Dit betekent : eigenheid en openheid.

Daarom moeten de kleine culturen in Europa samenwerken. Ik weet wel dat er in feite geen kleine culturen bestaan. Ik bedoel er echter mee : de culturen in een klein gebied.

Steeds opnieuw pleiten we ervoor dat dit gebeurt in samenwerking met **Ne-**

Suykerbuyk

derland. Er is intussen gebleken dat de NOS en de BRTN in het Europa der culturen gelijkgezinde initiatieven willen nemen. Ik denk aan GENT, Geheel Europese Nederlandse Taal, dat indertijd door wijlen minister Coens en minister Ritzen is gelanceerd.

Men moet zulke initiatieven steeds blijven steunen. In dit opzicht wil ik een pleidooi houden voor het **niet-toegeven** omdat het met de Nederlanders samen niet zo gemakkelijk is. Onlangs ontmoette ik op een van de vele symposia een Nederlander die alleen maar een Europa-vlag in zijn tuin heeft. We weten dat het samenwerken met de Nederlanders niet zo eenvoudig is, maar dit neemt niet weg dat we samen sterker staan. Nederland en Vlaanderen vertegenwoordiger 21 miljoen mensen in Europa. We zullen het dus samen moeten doen, ook al zijn de ambities en de bereidheid om samen te werken niet altijd even groot.

Nieuwe perspectieven zijn belangrijk, maar laten we de vertrouwde thema's niet vergeten. Ik durf het bijna niet meer te doen, maar voor de zoveelste keer dring ik aan op de actualisering van de culturele akkoorden. Hierover zijn in deze Raad resoluties bij eenparigheid van stemmen goedgekeurd.

Ik hoefde dit in feite niet meer te herhalen omdat iedereen het hiermee eens is. Alleen gebeurt er niets op dit vlak.

Het is dus best mogelijk dat wij niet voldoende luid roepen. Ik doe dus nu nog eens een heel luide oproep. Ook hiervan moet werk worden gemaakt.

Hetzelfde geldt voor de Nederlandse Taalunie, zij is aan een nieuwe start toe maar heeft haar tweede adem nog niet gevonden. Ik meen dat er echter een lijn is getrokken en ik hoop dat men zich niet van die lijn laat afbrengen. Die lijn bestaat er immers in de taal en de letteren samen te koesteren en te verruimen over de ganse wereld maar eerst binnen Europa.

Het vijfde punt betreft de horizontale

begroting die begrotingstechnisch een heel andere uitkomst oplevert dan de zogenaamd internationale culturele betrekkingen. Men spreekt op dit vlak over een bedrag van 193 miljoen frank maar daarnaast zijn er nog belangrijke kredieten — een bedrag van 180 miljoen frank — om de samenwerking tussen economie en cultuur te bevorderen. Ik heb het dan nog niet over de kredieten die betrekking hebben op de buitenlandse handel.

Deze horizontale begroting is als bijlage aan het verslag gevoegd en geeft een klare kijk op de kredieten voor het buitenlands beleid. Bij de aanvang van de besprekingen was er enige onduidelijkheid omtrent deze cijfers en het verdient aanbeveling deze horizontale begroting ab initio bij de stukken te voegen. Ik neem aan dat dit in de toekomst uw intentie zal zijn.

Minister-president L. Van den Brande : Ik heb het ook in de commissie reeds aangegeven, dit is een novum, een innovatie en het is dus nog niet perfect. Deze bijlage geeft inderdaad een juist beeld van wat er in de externe betrekkingen kan en moet, en wat er budgettair is ingeschreven. We dachten dat het beter was deze bijlage nu reeds toe te voegen — zij het enigszins onvolledig — dan nog een jaar te wachten en iets **perfects** toe te voegen. Dit is de eenvoudige waarheid.

De heer H. Suykerbuyk : Ik hoop dat het vanaf volgend jaar in orde zal komen want op deze manier hebben wij dus inderdaad een duidelijker beeld van wat er zich op het internationale terrein afspeelt.

Minister-president L. Van den Brande : U doelt daar niet op een constructief wantrouwen tussen nu en binnen een jaar. Ik neem aan dat er een constructief vertrouwen is.

De heer H. Suykerbuyk : Mijnheer de minister-president, ik ben gekend om mijn geduld dat al haast een spreekwoordelijke omvang heeft. Op dat punt hebt u dus echt niks te vrezen.

Bij de bespreking van deze begroting

werd herhaaldelijk vooruitgelopen op wat de federale wetgever momenteel behandelt, namelijk de verruimde internationale mogelijkheden en bevoegdheden. Vlaanderen zou bijvoorbeeld, in een nieuwe constitutionele orde de Koning kunnen informeren dat men met Nederland een verdrag wenst af te sluiten om te komen tot een betere doorvaart op de Schelde van de Noordzee tot Antwerpen.

In het nieuwe bestel zou dit voornemen allicht naar een interministeriële conferentie voor het buitenlands beleid worden verzonden waardoor de procedure tijdelijk wordt geschorst. Nederland is door België erkend, onderhoudt normale diplomatieke betrekkingen en het voornemen om deze aangelegenheid verdragmatig te regelen is niet in strijd met enige internationale of supranationale verplichting. Deze schorsing is dus maar tijdelijk. In de toekomst kan en zal het waarschijnlijk zo gaan.

Om een verdrag te sluiten moet men uiteraard met twee zijn en men moet uiteraard inhoudelijk akkoord gaan. Tot op vandaag was het sluiten van een verdrag volkenrechtelijk echter niet mogelijk. In het perspectief van wat voor Antwerpen al jaar en dag aan de orde is, zit hier een reële nieuwe mogelijkheid die wij vanaf nu kunnen aangrijpen.

Binnen het samenwerkingsakkoord met de federale staat, de gewesten en de gemeenschappen kan Vlaanderen het initiatief nemen om op de Europese ministerraad te bepleiten dat de richtlijn in verband met de produktinformatie zou worden aangepast zodat het Nederlands alsnog kan worden vermeld omdat het hier gaat om de officiële landstaal. Een lid van de Vlaamse regering kan immers de Belgische lidstaat vertegenwoordigen en binnen de Belgische federatie is het, wat dit voorbeeld betreft, dan ook goed mogelijk vermits de federale minister van Economische Zaken met de aanpassing van de richtlijn akkoord gaat. De Vlaamse minister in die Europese ministerraad zal — hoe paradoxaal het ook mag klinken — Nederland op zijn weg ontmoeten want in Nederland

Suikerbuyk

vind men een aanpassing van deze richtlijn overbodig.

Ik geef nog een ander voorbeeld. De Vlaamse regering zal in het **samenwerkingsakkoord** tussen de federale overheid en de gewesten en de gemeenschappen kunnen bepleiten dat het ministercomité van de Benelux, omdat de bevoegdheden van de Benelux voor 60 percent gewest- en gemeenschapsmateries zijn, dienovereenkomstig zal worden samengesteld. De rechtstreeks verkozen Vlaamse Raad zal de Vlaamse regering opdracht moeten geven de parlementaire Beneluxraad, de Interparlementaire Benelux-economische unie zodanig samen te stellen dat daarin een Vlaamse afvaardiging verzekerd is, ook vanuit de rechtstreeks verkozen raad. Dit geldt ook voor de parlementaire samenstelling van de Raad van Europa. Ook daar hebben, gelet op de bevoegdheden van deze Raad, de vertegenwoordigers van gewesten en gemeenschappen een gewaarborgde vertegenwoordiging nodig. Dit, en nog veel meer, zit als problematiek verscholen in het nieuwe beeld van een zelfstandiger Vlaanderen.

Er is echter nog meer. Zoals is bepaald zal deze Raad bij elke onderhandeling op het Europees vlak ab initio ingelicht worden over de genomen initiatieven. Men kan deze informatie natuurlijk gewoon voor kennisgeving aannemen, maar dan moet men natuurlijk nadien niet komen klagen over een democratisch deficit. Deze Raad zal, nadat ze 7 van de 12 afgevaardigden in het Comité van de Regio's heeft aangeduid, want deze moeten worden verkozen onder de leden van deze Raad en van de regering, bij herhaling vaststellen dat de afgevaardigden, uiteraard namens de Vlaamse Gemeenschap, te weinig met het uitvoerend beleid zijn vertrouwd om doeltreffende standpunten in te nemen en dat de leden, afgevaardigd door de regering, te weinig tijd hebben om de vergaderingen tot het einde bij te wonen. Ik hoop dat dit niet het geval zal zijn maar ik kan mij goed voorstellen dat het zo kan zijn. Ik zeg maar wat de praktijk van de regio's kan opleveren.

Tenslotte valt nog te vrezen dat hier een minister of de Vlaamse regering wordt geïnterpelleerd als het Hof van Luxemburg de Belgische staat heeft veroordeeld omdat de Vlaamse regering en deze Raad een Europese verplichting niet tijdig hebben aangenomen. De federale staat zal dan de kosten verhalen op de Vlaamse regering, althans op de Vlaamse Gemeenschap, en de Vlaamse regering zal — ik vrees dat niet maar het behoort tot de mogelijkheden — deze kosten in het grote **begrotingsdocument** trachten weg te moffelen zodat niemand kan terugvinden waar ze staan. Als zij daarin slaagt dan moeten wij haar feliciteren, maar dan is deze Raad uiteraard geen knip voor de neus waard.

Ik geef u hier enkele mogelijke scenario's die helemaal niet tot de **science fiction** behoren. Immers, één van de federale Kamers, met name de Senaat, heeft vorige week de grondwetsartikelen die op de verruiming van deze bevoegdheid betrekking hebben, goedgekeurd. Dat betekent dus dat alles wat ik hier kom zeggen in dit scenario mogelijk is.

Tevens meen ik te hebben aange-toond wat de mogelijkheden voor de Vlaamse Raad ten opzichte van het buitenland zijn.

Mijnheer de voorzitter, heren ministers, wat het hoofdstuk over de buitenlandse handel betreft, heeft collega Van Grembergen mij gevraagd om namens hem verslag uit te brengen. Ik kan uiteraard naar zijn verslag verwijzen en daarbij zeggen dat er ten minste vijf punten waren waarop de klemtoon werd gelegd.

Ten eerste werd van verscheidene kanten gevraagd wat het effect is, op het veld, van de acties waarover door u verslag werd uitgebracht. Het tweede en derde punt handelen over de regionale benadering waarbij Oost-Europa in de kijker werd gezet en waarbij tegelijkertijd, en dat is belangrijk, aandacht werd gevraagd — en gekregen — voor wat mogelijk is in Afrika.

In een vierde punt wordt gepleit voor een goed samenwerkingsakkoord met de overheid.

In het vijfde punt wordt in algemene zin heel wat bezorgdheid uitgedrukt over de onduidelijkheid inzake bevoegdheidsverdeling tussen de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel en de Vlaamse Dienst voor het Buitenlands Beleid.

Dat wenste ik namens collega Van Grembergen mee te delen.

Mijnheer de voorzitter, sta mij toe namens mijn fractie nog een paar actualiteitspunten naar voren te brengen.

Mijnheer de voorzitter van de Vlaamse regering, ik wil in de eerste plaats nogmaals uw aandacht vragen voor het probleem van de regio's. Wij hebben allemaal begrepen dat de voorbereidingen daartoe volop aan de gang zijn. Het gaat er mij vandaag niet om om nog eens terug te komen op de verhouding qua aantal. Ik wil u vooral vragen om de onafhankelijkheid van het Comité tegenover het Sociaal en Economisch Comité met de grootste aandring te bepleiten. Op dit ogenblik zijn de lobby's volop bezig om te pogen het Comité van de Regio's, dat een regionale *expression* is van een te voeren Europees beleid, onder te brengen in een Sociaal en Economisch Comité. We moeten er uiteraard over waken dat dit niet gebeurt. Hetzelfde geldt trouwens voor wat ik enkele maanden geleden al zei. Ik pleitte er toen voor om het Comité in geen geval uit te leveren aan de municipalisten. Het gaat hier immers om een comité van regio's, niet van stadsgewesten, counties of andere kleine verbanden die niets met een volwaardige, culturele regio te maken hebben. Op dit punt kom ik dan ook aan het Europa van de cultuur. Ik weet dat ik u niet hoef te waarschuwen maar ik wil u toch vragen waakzaam te blijven. Men vindt dit dikwijls onbelangrijk, maar de achtergrond van wat hier aan de gang is, is eigenlijk de strijd voor een bepaald concept over Europa. Dat concept kan worden verdedigd door het Comité van de Regio's. Ik weet wel dat men er dikwijls laatdunkend over praat omdat het maar een adviserende functie heeft, maar er zijn tenslotte zoveel instellingen die op die manier begonnen zijn. Het Comité moet

Suykerbuyk

zichzelf natuurlijk bewijzen. Dat veronderstelt echter dat **degenen** die bevoegd zijn om beslissingen te nemen, overtuigd zijn van van de waarde van wat er in het verdrag staat. Bovendien moeten ze dan de nodige ruimtescheppen om het regionale concept te kunnen verwezenlijken. Ik ben er zeker van dat ik daarvoor gehoor zal vinden.

Een tweede actualiteitspunt is het **kabeldecreet**. Wij hebben recentelijk gehoord dat het onder vuur ligt. Ik ken de juiste stand van zaken niet, maar ik heb gehoord dat het voor het Hof in Luxemburg in behandeling is. Ik weet echter niet of er al een uitspraak is, ik weet alleen wat iedereen hier gelezen heeft. Daar wil ik twee opmerkingen over maken, want het volgende stemt zeker tot nadenken. Als het verdrag van Maastricht er al was geweest, en het is er jammer genoeg nog niet, zou de richtlijn van televisie zonder grenzen nooit een richtlijn geworden zijn. Nu is immers eenparigheid vereist. Is het dan zo gek om in de geest van wat het verdrag van Maastricht bepaalt, te vragen om de richtlijn aan te passen. Waarom zou men dat niet durven bepleiten. De reactie dat dat niet mogelijk is, verwondert mij nogal.

De voorzitter : De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers : Mijnheer Suykerbuyk, ik zou mij willen aansluiten bij wat u net zei. Het lijkt mij ook een aberratie dat het standpunt van de Vlaamse regering en de Vlaamse Raad wordt verdedigd door het Belgische ministerie van Buitenlandse Zaken. Volgens ingewijden kwijten zij zich bovendien bijzonder slecht van hun taak. Ik denk dat dit allemaal met elkaar samenhangt. U vraagt terecht dat de regio's zouden worden gewaardeerd. Dat zal in grote mate van Vlaanderen afhangen, want ik zie niet in wie anders het voortouw zou nemen. Ten tweede is er ook de kwestie van de erkenning van staten. Zodra het verdrag in werking treedt, zal dat bovendien nog slechts een beperkte erkenning zijn. Dat houdt dus in dat Vlaanderen in

de Commissie en eventueel voor het Hof door het Belgische ministerie van Buitenlandse Zaken moet worden vertegenwoordigd. Dat is naar mijn gevoel niet de beste verdediger die men zich zou kunnen indenken.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer Suykerbuyk, u bedoelt waarschijnlijk dat er een of ander vetorecht zou bestaan. Naar aanleiding van de bespreking van het verdrag van Maastricht in dit halfroond en dan meer specifiek waar het ging over bijvoorbeeld het vetorecht inzake culturele aangelegenheden, heb ik aan de **minister-president** gevraagd wat er juist moet worden gedaan om dat veto te kunnen uitspreken. Het is immers de Belgische staat die dat moet doen. Ik heb van de minister-president toen als antwoord gekregen dat de twee gemeenschappen het eens moeten zijn over een veto, om dat effectief door de Belgische staat te laten uitspreken. Indien er geen overeenstemming is, kan de Belgische staat geen veto uitspreken. Wat dat betreft hebben wij in feite geen garanties.

De heer H. Suykerbuyk : Ik weet niet of dit hier ter discussie kan worden gesteld. Eenparigheid is eenparigheid, daaraan valt niets te veranderen.

Ik antwoord verder op de vraag van de heer Coveliers. Blijkbaar was dit intuïtie, want ik had een soortgelijke opmerking. Ik zou een **samenwerkingsovereenkomst** willen bepleiten tussen het federale en de gewestelijke en gemeenschapsniveaus. Voor aangelegenheden waarin een Vlaams decreet of een Vlaamse beslissing in het geding is bij het Europees Hof, zou uw regering dan de kans krijgen om de verdediger of vertegenwoordiger aan te duiden die u zelf wenst. Dit lijkt mij een normale federale techniek en dit moet leiden tot een effectieve aanwezigheid bij de betrokken instantie, als de eigen belangen in het gedrang zijn. Ik meen dat ik daarmee op uw golfengte zit.

De heer J. Van Hauthem : Daarvoor hebt u wel de Franstaligen nodig.

De heer H. Coveliers : De Franstaligen hebben hetzelfde voordeel. Indien een van hun decreten zou moeten worden verdedigd, kunnen zij dan ook eventueel zelf hun verdediging opbouwen.

De heer H. Suykerbuyk : Dat was mijn tweede opmerking.

Mijnheer de voorzitter, ik rond af met een laatste opmerking. Ik lees andermaal dat de Franstalige Gemeenschap tot een algemeen verdrag zou willen komen. Nu zou dit een beetje à la carte gebeuren, in verband met welbepaalde aangelegenheden. Een lid van de Franstalige regering heeft daartoe opgeroepen. Als ik mij niet vergis, mijnheer de minister-president, was die oproep zelfs tot u gericht. Ik vraag u om hierin het standpunt van de Vlaamse regering te blijven huldigen : eerst moet men van de Rand afblijven, daarna kan men tot overeenkomsten komen. Ik geloof niet dat wij er enig voordeel bij hebben op dit gebied een andere koers in te slaan dan de tot nu gevolgde.

De voorzitter : De heer Wierinckx heeft het woord.

De heer R. Wierinckx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wil eerst en vooral de verslaggever danken voor het omstandige verslag en voor de verschillende vraagtekens die hij daarbij zelf nog heeft geplaatst. Waarschijnlijk zal ik het zelf nog over een en ander daarvan moeten hebben.

De bespreking van de begroting van Buitenlandse Zaken van een staat of een deelgebied vertoont een enigszins andere aanpak dan kenmerkend is voor andere departementale begrotingen. De voornaamste verschillen zijn de sereniteit en de over de partijgrenzen heen geuite meningen, die alle in essentie een consensus nastreven.

Deze begroting zal in de toekomst in ruime mate aan belang winnen, want het nieuwe artikel 68 van de Grondwet kent aan de gemeenschappen en gewesten een volwaardige verdrags-

Wierinckx

bevoegdheid toe. Het werd reeds goedgekeurd in de Senaat.

Ik wil niet overgaan tot een grondige ontleding van die artikel, maar moet toch wijzen op het belang van de samenwerkingssakkoorden die met de nationale overheid zullen worden afgesloten. Een kleine opsomming van de domeinen waarop deze betrekking zullen hebben, toont de waarde aan die wij daaraan dienen toe te kennen.

In dit verband gaat het onder meer over de vertegenwoordiging van België bij internationale en supranationale organisaties, de procedure van standpuntbepaling, de bij gebrek aan consensus aan te nemen houding in deze organisaties, de regels voor het sluiten van verdragen die niet uitsluitend betrekking hebben op aangelegenheden waarvoor de gemeenschappen en gewesten bevoegd zijn en de regels voor de rechtsgedingvoering voor een internationaal of supranationaal rechtscollege.

Een adequate realisatie van deze punten zal niet enkel afhangen van de interne staatsrechtelijke organisatie, maar ook van de wijze waarop het buitenland de Vlaamse Gemeenschap concipieert en bekijkt. Het is bijgevolg een hoogst belangrijke prioriteit voor het sluiten van verdragen om te werken aan het Vlaams imago in het buitenland. Indien onze Gemeenschap een verkeerdt georiënteerde of geen eenvormige profilering vertoont, bestaat de mogelijkheid dat een staat of een internationale organisatie een verdrag over een aangelegenheid die een gewest-of gemeenschapsmaterie is, weigert. Daarvoor een verdrag de wilsovereenstemming tussen de beide partners nodig is, zal er in dat geval geen verdrag tot stand komen. Nochtans moeten de deelgebieden zich volledig inspannen om naar de buitenwereld toe geloof- en kredietwaardig over te komen zodat een dergelijke situatie zich niet kan voordoen.

In die zin is de op de begroting ingeschreven 180 miljoen frank voor de ondersteuning van Vlaamse culturele

projecten en gezelschappen in het buitenland een lovenswaardige stap. Het is daarmee evenwel niet gedaan ! Naast culturele zijn er ook commerciële ambassadeurs nodig. Zij hebben vooral tot taak de weg naar nieuwe markten voor de Vlaamse bedrijven en KMO's te openen.

De Vlamingen staan reeds sterk in Thailand in de sectoren economie, energie en haveninfrastructuur. Deze regio biedt echter ook een mooie toekomst voor de sector **consumptie-artikelen**. Bovendien stellen wij een stijgende belangstelling voor de distributiesector vast. Met andere woorden, Zuid-Oost-Azië is een troefkaart die zeker moet worden getrokken aangezien het consumptiegericht gedrag van de groter wordende Aziatische middenklasse ongetwijfeld een bron voor verdere uitvoer betekent.

Nochtans blijkt uit de begrotingscijfers dat het gros van de kredieten voor 1993 Centraal- en Oost-Europa ten goede komt. In zijn beleidsbrief van 5 november jongstleden verklaarde de minister-president dat Vlaanderen in de eerste plaats een bijdrage moet leveren tot het proces van democratisering in Centraal- en Oost-Europa. Ik waarschuw er echter voor toch niet uit het oog te verliezen dat de problemen in Oost-Europa zo ingewikkeld zijn dat een democratie van het Westeuropese type noch de best haalbare, noch de meest efficiënte zou zijn.

De **heer J. Geysels** : Welke dan ?

De heer R. Wierinckx : Daarover zullen wij moeten nadenken. U meent toch niet dat daar onmiddellijk een democratie zoals de onze kan worden verwezenlijkt ? (**Onderbreking door de heer Geysels**)

U hebt toch ook vastgesteld wat er in Duitsland is gebeurd door de onmiddellijke invoering van een democratisch model ?

Voorts is het enigszins arbitrair wanneer 80 percent van de beschikbare middelen voor Polen, Hongarije, Tsjechië, Slowakije en Sint-Petersburg worden gereserveerd en slechts 20 percent voor de rest. Misschien

zou toch een zekere soepelheid aan de dag kunnen worden gelegd zodat goede dossiers niet per se worden geweigerd .

Het lijkt mij overigens technisch mogelijk om met een budget van bijna 1 miljard frank projecten met een merkkelijk hogere waarde te verwezenlijken en aldus een grote vermenigvuldigingsfactor te bereiken.

Inderdaad, nu is het programma opgevat als ontwikkelingshulp met in elk geval een 100 percent grant element. Men zou dit element kunnen beperken tot sommige fasen in de projectcyclus, onder meer tot haalbaarheidsstudies, engineering, vorming en overdracht van kennis. De andere fasen voor financiering zou men kunnen voorleggen aan de Wereldbank, de Europese Bank en aan de Europese Investeringsbank, hierbij denk ik aan leningen aan marktvoorwaarden.

Een deel van het beschikbare geld zou eventueel ook kunnen dienen voor de financiering van ontbrekende garanties of voor rentesubsidiëringen.

Ons internationaal imago kan ook worden versterkt via de investeringsseminaries die de regering wenst te organiseren in Europa, de Verenigde Staten en het Verre Oosten.

Deze seminaries hebben tot doel een representatief beeld van Vlaanderen over te brengen op een publiek van kandidaat-investeerders. Onduidelijkheid bestaat er nog over de manier waarop deze investeerders zullen worden aangetrokken.

De kloof tussen woord en daad is dermate groot dat daarover enige vragen rijzen.

Het Belgisch voorzitterschap van de EG zou effectief kunnen worden aangegrepen om Vlaanderen in al zijn facetten in het buitenland nog meer bekendheid te geven. Doch daarvoor dienen er sluitende afspraken te worden gemaakt met de federale overheid, voor zover deze uiteraard wenst mee te werken.

Het deelnemen aan internationale

Wierinckx

beurzen om de merknaam Vlaanderen nog ruimer bekend te maken is reeds een goede stap voorwaarts, maar er dient ook een daadwerkelijke respons te komen.

Het is niet enkel op het industrieel en commercieel vlak dat Vlaanderen zich dient te profileren, ook op het socio-cultureel vlak kan Vlaanderen zich op Europees, zelfs op wereldvlak kenbaar maken. Ingevolge het verdrag van Maastricht werd er een comité van de regio's opgericht. Binnen dit comité moet Vlaanderen een dynamische rol vervullen, vooral op het niveau van de uitbouw van een Europese culturele alliantie.

Het verwezenlijken van een Europese culturele mozaïk mag er geenszins toe leiden dat de Amerikaanse en Afrikaanse staten worden vergeten op het niveau van de culturele uitstraling. Ook zij moeten aangedaan worden opdat via het culturele aspect de kandidaat-investeerdere kunnen worden aangetrokken.

Tot slot wens ik nog te benadrukken dat het toekomstig buitenlands beleid van Vlaanderen geenszins mag worden beïnvloed door heersende partijpolitieke tegenstellingen.

Vlaanderen zal zich pas daadwerkelijk zowel op sociaal-cultureel als op industrieel vlak kunnen manifesteren als er eenheid zal zijn in opinies en consensus in besluitvorming.

De heer J. Geysels : U behoort toch tot de partij van de burger, de VLD, mijnheer Wierinckx. Bent u niet blij dat de Berlijnse muur is gevallen ?

U zegt dat zij niet rijp zijn. Is het aan u deze rijpheid te bepalen !

De heer R. Wierinckx : Indien deze gedachte maximaal kan worden geëffectueerd, dan zal de toekomst van Vlaanderen meer dan rooskleurig zijn.

De voorzitter : De heer De Clerck heeft het woord.

De heer S. De Cleck (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik maak mij zorgen

over de interferentie tussen buitenlandse betrekkingen en de culturele materies.

Mijnheer de minister-president, het valt mij op dat u heel wat verklaringen aflegt, ook in het buitenland, in verband met culturele materies.

Ik sta ten zeerste achter de gedachte dat onze buitenlandse aanwezigheid in grote mate mee wordt bepaald door onze culturele identiteit die trouwens mee bepalend is voor economische kracht.

Ik geloof in een samengaan van al die zaken. We moeten zoeken naar de juiste procedures om met adequate standpunten naar buiten te treden. De ingenomen standpunten moeten overeenstemmen met de diverse beleidslijnen, de diverse houdingen die door de verschillende politici, commissies of administraties worden voorbereid en naar buiten worden gebracht. In dit verband kan ik aansluiten bij uw standpunt over het Europa der culturen, over de culturele economie, de culturele ambassadeurs. Ik vraag dan ook de procedures zeer dringend uit te werken om al diegenen die begaan zijn met de culturele ontwikkeling te betrekken in het debat. Als het ontwerp van kabeldecreet moet worden herzien in het kader van Europese richtlijnen, hoe moeten we dan de Europese richtlijnen combineren met de culturele identiteit die we willen leggen in het mediabeleid ? Welnu, dit debat over de manier waarop wij onze eigen identiteit zullen uitdrukken moet niet alleen binnen de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden worden gevoerd, maar ook in de commissie Media en in de commissie Cultuur. Het kabeldecreet is een goed voorbeeld. Het voorstel omtrent de culturele ambassadeurs is schitterend. Ik heb respect voor diegenen die op de lijst staan van de culturele ambassadeurs voor Vlaanderen. Nochtans vind ik dit niet helemaal in overeenstemming met de cultuurpolitiek zoals die door minister Weckx wordt gevoerd. Bij het selecteren van hedendaagse kunstvormen moet naar een synergie worden gezocht, eerder dan tegenstrijdige elementen tot ontwikkeling te laten komen. Ik ben ervan overtuigd dat het

mogelijk is om dit in de toekomst te corrigeren. Ik hoop dat de culturele ambassadeurs de hedendaagse Vlaamse kunstvormen in al hun diversiteit naar buiten kunnen brengen, eerder dan de verworven groepen naar voren te brengen die daarboven Vlaanderen in hun naam dragen. Dit is wel een goed criterium, maar niet het enige.

Minister-president L. Van den Brande : Ten eerste is de minister van Cultuur de eerste beslisser in deze aangelegenheid. Het is op basis van zijn afwegingen dat er culturele ambassadeurs worden aangesteld. Ten tweede is het enige criterium kwaliteit. Ik kan dus niet kijken naast een aantal evaluaties van al de instanties die objectief over de wereld heen aangeven waar de kwaliteit zich bevindt. Ik ben ook een groot voorstander van het eigentijdse, maar wij beschikken over een veelkleurig palet. Daarom moet er worden geselecteerd.

De heer S. De Cleck : De kwaliteit op het vlak van de kunst is zeer subjectief. Gesprek en overleg kan zeer vruchtbaar zijn. Het is belangrijk dat in de toekomst de interferenties tussen de materies verder worden gerespecteerd. Zo kunnen ook andere materies naar voren worden gebracht zoals bijvoorbeeld de hele politiek ten opzichte van Nederland. Wat doen we met de Brakke Grond ? Wat met het Nederlands Huis in Brussel ? Waar zal de Taalunie worden ondergebracht ? Deze zaken behoren strikt tot het buitenlands beleid. Het is nuttig om daarover met mensen die voortdurend met culturele materies bezig zijn van gedachten te wisselen, ook hier in het parlement.

Ik wens de procedures te kennen. Ik wens de afspraken te kennen. Ik zoek naar middelen om de materies te versterken ten opzichte van elkaar, eerder dan ze divergent uit elkaar te zien evolueren. Ik ben er zeker van dat dit in de toekomst kan worden gerealiseerd. **(Applaus bij de CVP)**

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysse (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik zal het vooral hebben over buitenlandse handel, niet omdat er over buitenlandse betrekkingen niets zou te zeggen zijn maar omdat één beeld volstaat om samen te vatten wat de beleidsbrief ter zake oproept. Het beeld van de muis die zich bezat en denkt dat hij een sterke olifant is.

Mijnheer de minister, ik heb in de commissie al de gelegenheid gehad u vragen te stellen, maar ik blijf niettemin toch nog met een aantal bedenkingen zitten. De voornaamste daarvan is dat de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel nog altijd niet naar behoren werkt. Daar zijn verschillende redenen voor waarvan er een aantal zelfs heel aanvaardbaar zijn. Men kan van een nieuwe instelling inderdaad niet verwachten dat alles ineens gesmeerd zou lopen. Maar ik blijf bij mijn kritiek, en die raakt meer uw voorganger in de vorige regering, mijnheer de minister, dat de toenmalige regering in tegenstelling tot de Walen veel te laat met de voorbereidingen is begonnen om de VDBH op te starten. Dat heeft de beginfase er niet op vergemakkelijkt, in die mate dat pas vandaag, bijna twee jaar nadat de VDBH werd opgestart met een eigen nieuwsbrief naar buiten wordt getreden, dat er nog altijd geen exportadviseurs zijn, dat nog maar zes van de dertien geplande economische vertegenwoordigers werden aangesteld, dat de provinciale kantoren nog altijd niet werden uitgebouwd en bemand in de zin zoals aanvankelijk was vooropgesteld en dat pas verleden week het definitief kader werd goedgekeurd.

Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat bijvoorbeeld een Flanders Export Club, de nieuwe benaming voor de vroegere en veel sympathieker klinkende exportclub Kempen, zich begin oktober opwierp als forum, belangenverdediger en spreekbuis van de exporterende KMO's in heel Vlaanderen. Er is immers een wirwar van exportbevorderende initiatieven waaruit de KMO's niet meer wijs geraken, terwijl er een enorme behoefte bestaat om alle verspreide informatie te bundelen en

vlot beschikbaar te maken. Ik dacht dat dit uiterekend één van de hoofdtaken was, of zou moeten zijn van de VDBH. Zou moeten zijn, omdat tot op heden de VDBH vooral met zichzelf is moeten bezig zijn. Dat heeft niet belet dat de VDBH met een actieplan naar buiten is getreden dat ik in de commissie ambitieus heb genoemd.

Voor zover ik erover kan oordelen, zijn de meeste beurzen die werden uitgepikt om er een groepsstand op te zetten, de meeste contactdagen die worden vooropgezet en de meeste zendingen die staan gepland, het resultaat van weldoordachte overwegingen.

Toen ik u vroeg of de vrij dun bemande directie prospectie, die instaat voor de praktische uitwerking van een vijftiental van de aangekondigde acties, met een vrij beperkt personeelsbestand, maar met een groot personeelsverloop en dus met heel wat onervaren medewerkers — ik hoor zelfs dat tijdelijke opstellers met enkele maanden dienst nu al **premises** uitvoeren — in staat is om de geplande acties ten uitvoer te brengen, klonk uw antwoord heel wat minder bemoedigend. Ik vraag me dan af welk nut het heeft een actieplan op te stellen waarvan met grote zekerheid kan worden gezegd dat het niet ten uitvoer kan worden gebracht.

Ik heb verleden week gelezen dat uw collega Van den Bossche eindelijk een kader van 92 personeelsleden heeft goedgekeurd, daar waar er aanvankelijk 120 werden gevraagd. Maar goed, in principe kan u nu vooruit, tenzij de klacht die werd ingediend omwille van onrechtmatigheden bij het aanwervingsexamen andermaal vertraging zal meebrengen. Hoe dan ook, als een deel van de nieuwe aanwervingen naar de provinciale kantoren wordt gestuurd — en dat zou terecht zijn — hoeveel personeelsleden blijven er dan nog over op de zetel te Brussel om de vooropgestelde acties inzake promotie en prospectie te verwezenlijken?

Ik wil nog even blijven stilstaan bij een opmerking van collega Dhoore

toen wij in de commissie over het actieplan van de Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel hebben gesproken. Hij pleitte voor intensievere handelsrelaties met Afrika, waar men bereid is positief te reageren indien Europa positieve impulsen zou geven aan de economische groei van Afrika. Dat zal natuurlijk wel. Ik wil u toch verwittigen, mijnheer de minister, dat collega Dhoore buitenlandse handel verwacht met ontwikkelingshulp. Wat de Afrikanen willen, zijn goedkope of renteloze leningen, tot zelfs schenkingen. Maar onze KMO's aanzetten om actief in Afrika te investeren en **handelsrelaties** aan te knopen, is misleidend en gevaarlijk. Dit zijn risicovolle transacties die alleen nog zijn weggelegd voor bedrijven met exportervaring en niet voor de meeste KMO's die een beroep doen op de VDBH. Dat wilde ik toch even zeggen.

Mijnheer de minister, het is mij in de commissie niet helemaal duidelijk geworden of de informatisering van de VDBH ervoor zorgt dat niet langer een beroep moet worden gedaan op de diensten van de BDBH, meer bepaald op het exporteursbestand.

Graag kreeg ik een duidelijk antwoord op de vraag of de VDBH ter zake niet langer een beroep doet op de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel, dan wel of ze zelf een exporteursbestand aanlegt of, een andere mogelijkheid, dat ze een beroep zou doen op gespecialiseerde particuliere instellingen. Wat is overigens de stand van zaken bij de informatisering van de VDBH?

Ik vond trouwens, mijnheer de minister, dat uw antwoord over de **rimpelloze** samenwerking tussen de Vlaamse en de federale Dienst voor Buitenlandse Handel iets mooier was dan de werkelijkheid. De werkelijkheid is dat de BDBH het niet kan laten aan gelegenheden naar zich toe te trekken die haar strikt genomen niet toekomen. Ik stel vast — en ik betreur dat ten zeerste — dat met het jongste communautaire akkoord er wel sprake van is om de Belgisch gebleven handelsattachés over te hevelen naar de gewesten — graag vernam ik of u van plan bent zonder meer alle **han-**

Van Nieuwenhuysen

delsattachés over te nemen, alsook hoe de financiering van die operatie precies loopt —, maar waarbij de BDBH blijft instaan voor een centraal informatie- en gegevensbestand, en dat ze de coördinatie, de bevordering en de samenwerking evengoed als vroeger behoudt. De BDBH beschikt bovendien over heel wat meer middelen, heel wat meer personeel en heeft een actieplan dat dat van de VDBH overtreft. Komt er overigens in de toekomst nog BDBH-personeel over naar de Vlaamse dienst of niet? Alleszins blijven wedijver en overlappingsen bestaan, en de verwarring bij het bedrijfsleven derhalve ook.

Hopelijk zal tenminste een einde worden gesteld aan de absurde regel dat de exporteurs zich tot de VDBH moeten wenden voor allerlei inlichtingen omtrent buitenlandse markten, maar dat zij met hun vragen over reglementering bij de BDBH moeten aankloppen, waar zij bovendien een retributie moeten betalen, willen zij worden geholpen.

Mijnheer de minister, u bevestigde tevens dat leningen van staat tot staat, de Delcredere dienst voor kredietverzekering en Copromex voor de exportkredieten, nationaal blijven. Dat zijn nochtans belangrijke instrumenten voor de buitenlandse handelspolitiek. In dat verband zou het trouwens goed zijn dat een studie werd gemaakt inzake de transfers. De gewesten mogen wel een eigen beleid voeren, maar de feitelijke beslissingsmacht blijft nationaal. Hoe dan ook, alvast wat de buitenlandse handel betreft is er dus helemaal geen sprake van homogene bevoegdheidspakketten, laat staan van een verder doorgedreven regionalisering.

Aangaande de externe betrekkingen vermeldt de beleidsbrief dat alle internationale verdragen die handelen over bevoegdheden van Vlaanderen ter goedkeuring zullen worden voorgelegd aan de Vlaamse Raad. Geldt dat ook voor de onderhandelingen binnen de GATT die voor buitenlandse handel — dus een Vlaamse bevoegdheid — van groot belang

zijn, maar waarop wij door een niet-Vlaming worden vertegenwoordigd?

Mijnheer de minister, in de commissie stelde ik u diverse vragen over de houding van de vertegenwoordiger van het Vlaamse Gewest in de raad van bestuur van de BDBH. Mijn belangstelling hiervoor is eenvoudig ingegeven door het feit dat de BDBH nog steeds een belangrijker budget hanteert dan de VDBH en dat nog heel wat Vlaamse bedrijven een beroep doen op deze dienst. Ik ben van mening dat het dan ook behoort tot de opdracht van de vertegenwoordiger van het Vlaamse Gewest in de raad van bestuur van de BDBH erop toe te zien dat de belangen van de Vlaamse exporteurs en van het Vlaams personeel bij de BDBH optimaal worden verdedigd. Welnu, ik ontving geen voldoende antwoord op mijn vragen omtrent het onevenwicht van de taalkaders bij de BDBH, over de eventuele aanpassing aan meer reële parameters dan de huidige 50N-50F verdeling en over het aantal spreekdagen van de handelsattachés in Vlaanderen. De handelsattachés in Vlaanderen beschikken slechts over evenveel spreekdagen als hun collega's in Wallonië om de veel talrijker Vlaamse firma's te woord te staan.

Minister J. Sauwens : Daarvoor moet u zich wenden tot de federale minister van Buitenlandse Handel.

De heer L. Van Nieuwenhuysen : Inderdaad, tot daar beperkte zich uw antwoord in commissie, mijnheer de minister, en ik heb dat bij herhaling gedaan. Ik heb zelfs een motie van aanbeveling ingediend die trouwens door uw coalitiegenoten niet werd aangenomen.

Graag wou ik echter weten wat de vertegenwoordiger van het Vlaamse Gewest presteert in de raad van bestuur van de BDBH. Drong hij reeds aan op een aanpassing van het taalkader, waarbij bijvoorbeeld het werkvolume in acht wordt genomen? Reeds sedert twee jaar stelt de BDBH minder Nederlandstaligen dan Franstaligen te werk. Pleitte hij reeds voor meer spreekdagen van de handelsattachés voor de Vlaamse fir-

ma's? Zo ja, wat was de reactie? Zo neen, werd hem daartoe dan geen opdracht gegeven? Misschien vergis ik mij, maar volgens mij moet die man toch de belangen van de Vlaamse exporteurs verdedigen!

Mijnheer de voorzitter, tot slot wens ik nog drie opmerkingen te formuleren. De eerste gaat over de begroting zelf. Hoofdstuk 54 vermeldt alleen een globaal bedrag dat slaat op de uitgaven van de economische vertegenwoordigers. Dat wordt verantwoord door de stelling dat het beter is met globale enveloppes te werken. Ik ben het daar niet mee eens, omdat het op die manier moeilijk is om na te gaan in hoeverre de toegewezen middelen efficiënt worden gebruikt.

Ten tweede gaat onze voorkeur naar het financieren van collectiviteiten op beurzen, groepsactiviteiten als zendingen, trefdagen, uitnodigingen van buitenlandse aankopers en dergelijke meer, veeleer dan naar het verstrekken van individuele subsidies voor prospectiereizen, die voor de betrokkenen best leuk zijn, maar die geen echte stimulans zijn en die met andere woorden niet echt drempelverlagend werken.

Een derde opmerking: u kondigde in de commissie fier aan dat de VDBH zich best onafhankelijk van de centrale dienst kon manifesteren. Tot daar uitstekend. U voegde er echter meteen aan toe dat niets uitsluit dat in de toekomst over de BDBH heen zou worden samengewerkt met het Waalse gewest.

Mijnheer de minister, wat heeft dat Waalse Gewest toch dat we daar absoluut mee moeten blijven samenwerken? Is het omwille van hun imago? Ik betwijfel of dat in het buitenland zo positief is? Trouwens, het zijn goede referenties die tellen, scherpe prijzen, naverkoopdienst, stiptheid. Een zaak van bedrijven zelf dus.

Of moet het Belgische imago in het buitenland zo nodig in stand worden gehouden? Maar welk imago dan wel, want buiten de pralines zijn we allicht vooral bekend als loodgieters en stukadoors?

Ik zie dus het nut niet goed in om

Van Nieuwenhuysen

met de AWEX meer overleg te plegen dan bijvoorbeeld met Franse, Duitse of Luxemburgse exportorganisaties.

U zal misschien zeggen dat het is om kosten en energie te besparen. Dat klinkt al beter. Alleen vrees ik dat het zal worden zoals bij zoveel vormen van samenwerking in dit land, namelijk wij de kosten en het werk, zij de glorie.

Maar goed, de idee van kostenbesparend samenwerken, van het bundelen van krachten moet niet zomaar worden verworpen. Maar waarom zou men bijvoorbeeld niet samenwerken met de bevoegde instanties uit Frans Vlaanderen, of uit Zeeuws Vlaanderen ? Waarom zouden we onze complexen niet van ons afgooien en samen met de Nederlandse EVD of het CDH gaan samenwerken ?

Is het uiteindelijk niet veel realistischer, niet veel opportuener vooral om te profiteren van het imago van de Nederlanden ? Want dat imago bestaat wel degelijk.

Ten slotte verwijst voorzitter Van den Brande zelf in zijn beleidsbrief naar de synergie tussen cultuur en economie om de merknaam Vlaanderen een grotere bekendheid te geven. Al even terecht stelt hij dat ook economisch een toenemend belang wordt gehecht aan culturele eigenheid en dat Vlaanderen als exportland steeds meer wordt bepaald en beoordeeld op culturele waarden als creativiteit, werkstijl, levensstijl, kwaliteitszin en ondernemingszin.

Dat is de reden waarom wij u zeggen : ga uw eigen weg. Laat AWEX doen wat AWEX wil doen, maar ga uw eigen weg.

Voorzitter, collega's, mijnheer de minister, in de enkele maanden tijd die zijn verlopen tussen de begrotingsbespreking 1992 en deze van het komende jaar is er weinig veranderd en mijn besluit van toen blijft ongeveer hetzelfde als dat van vandaag : de regering spreekt wel Vlaams, ze denkt soms al eens Vlaams, maar de praktijk is nog altijd Belgisch. Wij zullen

deze begroting dus niet goedkeuren. **(Applaus bij het VB)**

De voorzitter : De heer Van der Maelen heeft het woord.

De heer D. Van der Maele (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, ik wil nog even terugkomen op de actualiteit, met name de top van Edinburgh, en in hoofdzaak over het aldaar gelanceerd economisch relancebeleid.

Vanop deze tribune wil ik hieromtrent drie zaken zeggen. In de eerste plaats maak ik mij ongerust over de Vlaamse interesse ter zake. Gisteren in de vroege uurtjes werd beslist over een relanceprogramma van 1.200 miljard Belgische frank. Dit bedrag zal worden besteed aan infrastructuurwerken, een volutaristisch industriebeleid met zelfs een KMO-luik, beroepsopleiding en herscholing, onderzoek en ontwikkeling.

Daarstraks hebben wij een debat gevoerd over de aanwending van de middelen voortspruitend uit het Sint-Michielsakkoord. Ik meen te moeten vaststellen dat er een grote terughoudendheid bestaat vanwege de minister-president en de minister van Begroting om een gedeelte van deze middelen voor een relancebeleid aan te wenden. Indien zulks toch het geval zou zijn, zou ik dit persoonlijk een grote vergissing vinden.

Ik stel vast dat de Twaalf gisteren in Edinburgh een dergelijke relancebeleid hebben aanvaard.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Van der Maelen, bedoelt u de discussie die daarstraks werd gevoerd inzake de 6,5 miljard frank ? Verruimt u de discussie nu tot de beslissingen op Europees vlak ?

Wat de 6,5 miljard frank betreft, denk ik dat de meningen daaromtrent duidelijk naar voren werden gebracht. Daarstraks heb ik reeds aangegeven dat wij reeds hebben geanticipeerd op een relancebeleid. Beseft u wel goed dat de 80 miljard frank investeringen voor het jaar 1993 een zeer groot pakket aan middelen ver-

tegenwoordigt ? Het urgentieprogramma voor de sociale huisvesting : 15 miljard frank vanwege de overheid en 15 miljard frank particuliere inbreng ; het infrastructuurprogramma en het milieu-investeringsprogramma betekenen voor 1993 en de volgende jaren reeds 80 miljard frank.

Ik denk dat dit, in verhouding tot de middelen waarover Vlaanderen beschikt, meer inhoudt dan een selectief relancebeleid. Het is nuttig die budgettaire termen onder ogen te zien.

De heer D. Van der Maelen U beweert dat u anticipeert op het Europees relancebeleid. Wat u zegt in verband met die 80 miljard frank is anderhalf tot twee jaar geleden reeds geconcipieerd. Ik denk dat ook andere lidstaten op de aangehaalde vlakken reeds belangrijke inspanningen doen en toch hebben zij het afgelopen weekend besloten om, gelet op de zorgwekkende economische situatie waarin de hele Gemeenschap zich bevindt, een bijkomend programma van 1.200 miljard frank op touw te zetten. Ik ben van oordeel dat Vlaanderen ook een bijdrage moet leveren om het ontij waarmee wij kampen te doen keren. Ik vraag namens mijn fractie dat u, naast de vermelde inspanningen, zou onderzoeken of het niet mogelijk is om, in de lijn van wat de andere lidstaten hebben beslist, ook in Vlaanderen een bijkomende inspanning te doen om het relancebeleid nog meer gestalte te geven.

Wat wij kunnen missen als kiespijn is een relanceplan dat wordt uitgedacht door Europese technocraten en dat algemeen geldend zou moeten zijn voor de hele Gemeenschap. Mijnheer de minister-president, bij een vorige gelegenheid heb ik het samen met u en een aantal collega's kunnen hebben over de rol van de regio's in Europa. Mijn persoonlijke mening is dat de natiestaat te groot is voor de kleine dingen en te klein voor de grote dingen. Het verloop der tijden zal aantonen, maken dat wij niet alleen een almaar belangrijker wordend Europees niveau, maar ook een almaar belangrijker regionaal Europa krijgen. De regionale parlementen en

Van der Maelen

regeringen, die hun legitimiteit halen uit verkiezingen, zullen almaar meer de handelingsruimte van Europa gaan bepalen. Ik denk dat het relancebeleid een terrein is waarop wij, Vlaanderen, samen met de andere sterke regio's in Europa, moeten vragen dat het zo vaak vermelde principe van de subsidiariteit ten volle wordt toegepast. Wij hebben geen behoefte aan een technocratisch, algemeen geldend plan ; wij hebben nood aan een relanceplan vanuit de regio's, rekening houdend met de sterkte en de zwakte van elke regio. Ik stel mijn hoop op een kaderrelanceplan, waarin elke regio nog voldoende ruimte krijgt om de eigen behoeften in te vullen.

Ik maak mij ook zorgen over de inhoud van het relanceplan. Ik pleit voor een plan dat rekening houdt met een aantal bekommernissen die in mijn fractie leven. Mijnheer de minister-president, nadat u op Europees vlak de ruimte hebt gekregen voor een Vlaamse inbreng hopen wij dat u rekening zal kunnen houden met volgende ideeën die in onze fractie leven.

Wij zijn van oordeel dat sociale netwerken al te vaak niet ernstig worden genomen. Nochtans beschikken de diverse sociale netwerken in Europa over een nuttige ervaring in verband met stadsvernieuwing, vorming en opleiding, integratie van migranten, toerisme en plattelandontwikkeling. Deze ervaring moet kunnen worden uitgewisseld. Daarom vinden wij dat moet worden geïnvesteerd in een Vlaamse inbreng in die sociale netwerken.

Het ziet ernaar uit – en ik heb daar geen problemen mee – dat men een financiële inspanning zal vragen om de grote verkeersassen, de spoorwegen en de nieuwe communicatiesystemen uit te breiden.

Indien we de verwezenlijkingen van de interne markt maximaal willen valoriseren, moet de communicatie verbeteren. Vanuit Vlaamse hoek zou moeten worden aangedrongen op Europese hulp voor terminals voor gecombineerd rail- en wegvervoer,

voor de uitbouw van de ijzeren Rijn en voor de uitbouw van een tele-port te Antwerpen. Met Europese steun kunnen deze zaken worden verwezenlijkt. Zij zouden een belangrijke bijdrage betekenen voor de verbetering van de concurrentiepositie van onze industrie.

Een derde element waarvoor ik bin nen dit economisch relanceplan zou willen pleiten, is een preventief milieubeleid. Voorkomen is ook op dat vlak beter dan genezen. Schone produkten en schone technologieën moeten van op de tekentafel worden ontwikkeld. Milieuzorg moet even veel aandacht krijgen als kwaliteitszorg. De sector van de chemie, de autonijverheid en de automobielsector zijn aan een ecologische omschakeling toe ; dankzij dit Europese ondersteuningsprogramma kunnen zij daarop extra worden voorbereid.

Een laatste element voor de Vlaamse inbreng in dit Europees relanceplan is een waarschuwing : de vlucht van de technologie mag niet leiden naar een vlucht in de technologie. Technologie is mensenwerk en moet de mensen meer weerbaar maken.

Het strategisch onderzoek in Europa en in Vlaanderen moet veel meer gericht worden op technologie voor bejaarden, onderzoek naar gezondheidsrisico's, het ontwikkelen van nieuwe en duurzame materialen, de bijdrage van de nieuwe media in de strijd tegen de vereenzaming. Dat is de kern van het technologisch aspectonderzoek, dat in Europa nog altijd onderontwikkeld is en dat in het kader van het Europees relancebeleid zou kunnen worden verwezenlijkt voor de Vlaamse en Europese ingezetenen.

Hiermee wou ik inspelen op de actualiteit. Kunnen wij niet dringend aansluiten bij het Europees relance-initiatief en nog een tandje bijzetten ? Kunnen wij niet pleiten voor de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel op dit vlak en aandringen op de invulling van het relancebeleid vanuit de regio's ? Kunnen wij de traditionele wegen van het relancebeleid niet verlaten en van Vlaamse zij de een aantal minder klassieke ideeën, die onder andere door mijn

fractie werden uitgewerkt, inbrengen ?

De voorzitter : De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega Van Grembergen is om persoonlijke redenen verhinderd en heeft mij gevraagd zijn ideeën omtrent deze problematiek naar voren te brengen.

Mijnheer de minister-president, mijnheer de voorzitter, collega's, we moeten vaststellen dat Vlaanderen de jongste jaren belangrijke stappen heeft gezet naar zelfbestuur. Na de goedkeuring van de Sint-Michielsakkoorden zullen nog heel wat bevoegdheden aan de regio's worden overgedragen. Deze evolutie heeft terecht veel aandacht gevraagd voor het scheppen van orde in het eigen huis en voor het uitbouwen van een gemeenschap waarin elk lid op een volwaardige wijze kan bijdragen tot welzijn en welvaart. Deze veeleisende en bijna alles opslorpemde bezigheid mag ons niet uit het oog doen verliezen dat het kleine Vlaanderen leeft in het grote Europa en in de nog grotere wereld.

Zoals vaak met een boutade wordt gezegd, heeft Vlaanderen een zeer groot buitenland. Dit buitenland is niet alleen de Europese Gemeenschap waarvan we deel uitmaken, maar is ook de rest van de wereld van oost naar west en van van noord tot zuid.

We zullen onze eigenheid maar echt kunnen realiseren als we niet binnen onze eigen grenzen geïsoleerd leven, maar ook naar buiten durven treden, met de buitenwereld relaties aangaan en vormen van samenwerking onderzoeken. Uiteraard is het Europese gegeven de eerste kring waarin we naar buiten treden. Er is reeds gewezen ondermeer door de heer Suykerbuyk, op het belangrijke aspect dat – ondanks het Comité van de Regio's – het in feite nog steeds de federale overheid is die Vlaanderen vertegenwoordigt op Europees niveau. Dit is des te schrijnender waar het gaat om bevoegdheden die binnen het kader van de federalisering in dit land zijn toegewezen aan Vlaanderen en Wallonië. Ik zou u dan ook willen vragen, mijnheer de

Coveliers

minister-president, om het initiatief te nemen om, in het kader van dit Comité der Regio's, dit aspect niet te laten verkommen. Ik weet bijvoorbeeld dat een aantal Duitse Länder wachten op een initiatief opdat het Comité der Regio's niet bij een ander comité zou worden ondergebracht. De bestaande en de uitbouw van dit comité moeten degelijk zijn zodat dit werkelijk een forum van de regio's wordt en kan bijdragen in het kader van het relancebeleid tot de opbouw vanuit de regio's, zoals ook de heer Van der Maelen terecht zei. Wanneer de Vlaamse staat voor een Europese rechtbank wordt gedaagd, treedt de Belgische staat meestal als pleitbezorger op en de Vlaamse regering moet dan hard vechten om te voorkomen dat de administratie van Buitenlandse Zaken dit dossier zou behandelen. Deze situatie lijkt me onaanvaardbaar en tegen het principe dat iedereen recht heeft op een degelijke rechtsbijstand. Naar aanleiding van de problemen met het kabeldecreet zal de regering opnieuw met deze situatie geconfronteerd worden. Mijnheer de minister-president, ik ben blij dat u reeds het initiatief nam om ook een Vlaamse jurist bij de zaak te betrekken. Dit zou in de toekomst voor alle besprekingen in Europees verband moeten gebeuren.

Ten tweede lijkt het me evident in het kader van de culturele akkoorden in de eerste plaats rekening te houden met Nederland, wat niet wil zeggen dat we de culturele akkoorden moeten beperken tot landen met dezelfde taal.

We hebben ook de bevoegdheid om onze handelsrelaties met het buitenland op te bouwen en uit te breiden. Collega Candries zal hier uitvoeriger over spreken.

Wat wel merkwaardig is, is dat we amper de mogelijkheid hebben om ons bezig te houden met het ontwikkelingsprobleem, dat volgens mij een noord-zuid-, rijk-arm-probleem is en hier verschil ik sterk van mening met de heer Van Nieuwenhuysen. De huidige wereldorde is verre van een

rechtvaardige orde, in de structuren van deze wereld ligt het onrecht vast van de opdeling in rijk en arm. Het is onduidelijk dat Vlaanderen, dat een lange weg heeft afgelegd naar ontvoogding en bevrijding, geen oog kan hebben voor dit probleem en niet op een eigen wijze kan bijdragen tot een rechtvaardiger wereldorde.

Vanuit het standpunt van de staatsvorming behoort ontwikkelingssamenwerking niet als dusdanig tot onze bevoegdheid. Eigenlijk vinden wij dit niet logisch en we zullen dan ook blijven ijveren voor de overheveling van deze bevoegdheid naar de Vlaamse Gemeenschap.

De heer L. Van Nieuwenhuysen :

Met mijn uiteenzetting heb ik vooral duidelijk willen maken dat ik bezwaren heb tegen het feit dat men KMO's met weinig exportervaring ertoe wil aanzetten zich op Afrika te richten. Daar zijn voor die ondernemingen toch grote risico's aan verbonden.

De heer H. Covelier : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, zelf bedoelde ik de passage waarin u zegt dat datgene wat de heer Dhoore bedoelt geen handel is, maar ontwikkelingssamenwerking. Ter zake herinner ik graag aan de terecht eisen van de ontwikkelingslanden die nogmaals op de Unctad-conferentie is herhaald : no aid but trade. Zij hebben geen meewarige hulp nodig, maar werkelijke handel. Het is in die optiek dat ik pleit voor initiatieven voor een Vlaams ontwikkelingsbeleid. Wij hebben de mogelijkheid om handelsakkoorden af te sluiten met om het even wie, maar wat men tegenwoordig in ons land en in veel andere Westerse landen onder ontwikkelingssamenwerking verstaat, is vaak niets anders dan een verdekte vorm van handel. De handel-ontwikkelingssamenwerking die op het federale niveau wel kan, is op het Vlaamse niveau niet mogelijk.-Ik meen dat in het Vlaamse beleid ontwikkelingssamenwerking een plaats moet krijgen naast het culturele beleid en de buitenlandse handel. Wie wil weten op welke manier in het verleden met erkenning van de eigenheid van de volksgemeenschap aan ontwikkelingssamenwerking

werd gedaan, kan hierover meer vernemen als hij de teksten van de heer Van Grembergen leest.

Mijnheer de minister-president, ik meen dat er inzake ontwikkelingssamenwerking door onze betreurde collega, minister Coens, goede initiatieven zijn genomen. Ik hoop dat wij ze zullen kunnen voortzetten, dat wij ertoe komen te zeggen dat het ontwikkelingsvraagstuk geen probleem is van de ontwikkelingslanden alleen, maar een probleem van de hele wereldgemeenschap. Dit veronderstelt verranderingen, niet alleen ginder, maar ook hier. Daarvoor is een ingrijpende Europese en Vlaamse structuurwijziging nodig. De ontwikkelingssamenwerking en de handel met deze landen zijn aangelegenheden die worden afgehandeld tussen partners. Wij moeten niet de pretentie hebben hen te gaan ontwikkelen. Wij moeten met hen samenwerken. Wij kunnen dat reeds op het gebied van de handel en de cultuur, waarom dan niet op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking ? Na 1992, het jaar van de 500ste verjaardag van de ontdekking van Amerika door Columbus, zullen wij het jaar kennen van de inheemse volkeren. Dat zal voor de Vlaamse natie, die zelf een ontvoogdingsproces heeft meegemaakt, een uitstekende gelegenheid zijn hierop een antwoord te geven.

Een eigen Vlaams ontwikkelingsbeleid voeren zou een logische doortrekking zijn van ons bestaan als natie, van onze verworven autonomie en ontvoogding. De Vlaamse regering kan en moet de eerste stappen doen. Ze kan bovendien zelf een aantal initiatieven nemen zoals bijvoorbeeld het dringend samenroepen van het vroegere Vlaamse beraad om een eigen concept voor een Vlaams ontwikkelingsbeleid uit te werken. Niet de vraag of we het nog moeten doen is belangrijk, maar wel de vraag hoe we het moeten doen. **(Applaus)**

De voorzitter : Vermits de spreektijd van zijn fractie niet volledig opgebruikt is, vraagt de heer Dhoore nog even het woord.

De heer L. Dhoore (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik dank u voor deze gelegenheid. Ik heb een

Dhoore

verzoek dat ik de minister-president in het kort wil doen. Ik had trouwens reeds de gelegenheid hem hierover aan te spreken in de wandelgangen. Mijn verzoek sluit aan bij de uiteenzetting van de heer Coveliers inzake onze inspanningen voor de ontwikkelingssamenwerking.

Het zal geen verrassing zijn voor de minister-president te vernemen dat mijn bezorgdheid vooral gaat naar zuidelijk Afrika. Wij hopen allen dat rust, vrede en goede stelsels er zo spoedig mogelijk zullen kunnen worden geïnstalleerd. Hierbij reken ik natuurlijk ook de republiek Zuid-Afrika zelf. Wij hopen dat dit verder zal worden verwezenlijkt in de loop van 1993.

Mijn concreet voorstel houdt verband met Namibië. Minstens 85 procent van de Namibische bevolking begrijpt de Nederlandse taal. Sinds de onafhankelijkheid, nu twee en een half jaar geleden, werden in dat land enorme inspanningen gedaan, ook op het vlak van verzoening, mensenrechten en democratische aanpak. De speaker van het nationale parlement heeft trouwens enkele weken geleden nog een bezoek gebracht aan België en een aantal parlementsleden ontmoet. Namibië wordt door de Europese Gemeenschap, langs de **Sadoc-samenwerking**, wel degelijk gesteund. Kan dit ook niet gebeuren op regionaal en lokaal niveau? Onlangs werden er in Namibië verkiezingen gehouden voor de regionale en lokale raden. Wij hebben een test gedaan met Tjitendero, de speaker van het parlement. Hij zou het ten zeerste toeujuichen mocht er een soort samenwerking tot stand komen tussen gemeenten en lokaliteiten uit Namibië, uit Nederland en uit Vlaanderen. Dit zou een soort verbroedering tot gevolg kunnen hebben met een wederzijdse uitwisseling van ervaringen. Op die manier zouden ook een aantal mensen uit dit nieuwe land kunnen worden getraind en zouden er concrete projecten kunnen worden uitgewerkt. Is het niet de moeite waard dit uit te testen? Nederland en Namibië zouden hierin zeker geïnteresseerd zijn.

Mijnheer de minister-president, kan een dergelijk initiatief worden overwogen? Ik kan u zeggen dat het kanaal gemakkelijk te vinden is. Ik denk onder meer aan het African European institute.

Mijnheer de voorzitter, vermits ik zal deelnemen aan een vergadering, samen met hare majesteit de Koningin om zeven uur vanavond, kan ik niet wachten op het antwoord van de minister-president. Ik verontschuldig mij hiervoor en dank de minister-president alvast voor de mogelijke interesse. (**Applaus**)

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, waarde collega's, wat onze buitenlandse handel betreft, zijn er redenen tot bezorgdheid. De export is voor Vlaanderen immers van zeer groot belang, volgens de statistieken van de BDBH loopt onze export echter terug. Dit is ongetwijfeld het gevolg van de internationale recessie. Er is minder vraag en we constateren een aarzeling op de markt. Daaruit kunnen wij afleiden dat wij in de nabije toekomst geen ommekeer kunnen verwachten. De Europese top wil daarom een aantal initiatieven realiseren. In dat verband ben ik het eens met de suggestie van de heer Van der Maelen. Wij moeten achterhalen wat wij in het kader van die Europese relance concreet kunnen doen.

Wat nog meer onrust wekt, is het feit dat wij het op deze ineenschrompelende markt minder goed doen dan onze rechtstreekse concurrenten. Terwijl het handelsvolume afneemt, gaan wij achteruit in de concurrentiestrijd.

Hoewel wij deze achteruitgang niet, of tenminste niet helemaal, op de rug van ons handelsbeleid mogen schuiven, moeten wij ons toch bedenkingen maken bij dit handelsbeleid.

Op deze schrompelende markt, die een conjunctureel gegeven is, verdienen een aantal andere parameters onze bijzondere aandacht.

Vooreerst is er het kwalitatieve gegeven. Wat gisteren nog gemakkelijk te verkopen was, wordt vandaag kritisch bekeken en wordt morgen misschien afgewezen.

Dit dwingt ons tot het voeren van een ernstig kwaliteitsbeleid. Het verheugt ons dat de Vlaamse regering op dat vlak positief actief is, wat de geloofwaardigheid van de Vlaamse produkten zal verhogen. Wij hebben behoefte aan een eigen Vlaams kwaliteitslabel, dat internationaal erkend en aanvaard is.

Andere belangrijke parameters zijn onder meer het innovatieritme en de daaruit voortvloeiende nood aan specialisering. Hierdoor evolueren we van totaalproductie naar toeleveringsactiviteiten. De wederzijdse afhankelijkheid van bedrijven neemt toe, over de grenzen heen.

Trekken wij hieruit wel de nodige lessen voor ons exportbeleid? Het antwoord hierop brengt ons bij de discussie over de staatsvorming, meer in het bijzonder bij het **Sint-Michielsakkoord** en bij de bevoegdheidsverdeling inzake buitenlandse handel.

Het bestaande parallellisme tussen federale en gewestelijke bevoegdheden werkt remmend, op een ogenblik dat er een duidelijke nood bestaat om vlugger te reageren, om specifieker te zijn en om meer dienstbaar te zijn, ook voor kleine bedrijven.

Het aandeel van KMO's ligt in Vlaanderen relatief hoog en de toeleveringsactiviteiten zijn belangrijker dan in de rest van het land. De export-ondersteunende instrumenten moeten dus flexibeler zijn en korter bij de bedrijven staan. Dit veronderstelt meer decentralisering en daarom wordt het accent veeleer op de VDBH dan op de BDBH gelegd. Wij zullen bij de onderhandelingen aangaande het Sint-Michielsakkoord dan ook blijven pleiten voor meer bevoegdheden voor de VDBH.

Vooreerst zal de inbreng van de gewesten in de raad van bestuur van de BDBH zwaarder moeten doorwegen.

Candries

Concurrerende bevoegdheden werken verwarrend voor het bedrijfsleven. Het moet duidelijk zijn tot welke instantie men zich moet wenden.

Het parallellisme werkt **imagoverv**gend, op een ogenblik dat het belang van een onbetwistbaar kwaliteitslabel toeneemt.

De Vlaamse regering heeft het kader voor de VDBH goedgekeurd. Dit is een positieve maatregel, op voorwaarde dat dit kader spoedig en goed wordt ingevuld. Daarbij is het belangrijk dat het personeel van de VDBH over de meest recente en betrouwbare gegevens kan beschikken. Men kan immers slechts het **informatieveld** bespelen dat men ter beschikking heeft.

Het ziet ernaar uit dat de **informatiefunctie** bij de BDBH gecentraliseerd blijft. Een on-line-verbinding tussen BDBH en VDBH is dus absoluut noodzakelijk. De samenwerking tussen die twee niveaus en tussen de gewestelijke instrumenten moet vlot en snel kunnen verlopen. In dat opzicht is het goed dat het akkoord over de aanwezigheid van de handelsattachés in de Belgische ambassades en consulaten wordt verlengd.

Ook binnen de Vlaamse regering en administratie is overleg noodzakelijk. Daarom pleit de Volksunie voor het coherent naar buiten treden van Vlaanderen, zowel op het culturele en op het economische vlak — FIOC-vertegenwoordigers en verbindingsgenoten bij de EEG — als op het vlak van de ontwikkelingssamenwerking. Werden in dit verband binnen de Vlaamse regering de nodige overlegstructuren opgezet ?

Het komt erop aan de beste standplaatsen uit te kiezen aangezien het niet mogelijk is overal aanwezig te zijn. Dit pleit voor een intense aanwezigheid op goed georganiseerde internationale beurzen, telkens met goed herkenbare stands en activiteiten. Dit pleit echter evenzeer voor een selectief onthaalbeleid op de diverse beurzen en tentoonstellingen in Vlaanderen.

Bij de keuze van de standplaatsen moet een daadwerkelijke opwaardering van onze aanwezigheid in zuidelijk Afrika worden overwogen.

Om de VDBH kansen op succes te geven, is er echter meer nodig dan goede terreinafbakening en goede samenwerking met de BDBH. Ook de betrekkingen met de GOM en de lokale Kamers voor Handel en Nijverheid zijn belangrijk. Die relatie verschilt nogal van plaats tot plaats en is soms persoonsgebonden. Daarom moet deze relatie gestructureerd worden in netwerken die het algemeen rendement van ons exportbeleid kunnen verhogen door specialisatie en complementariteit .

Veel hangt dus af van de graad van informatisering die we hierbij kunnen bereiken.

Laten we het ten slotte even hebben over enkele andere instrumenten ter ondersteuning van ons exportbeleid, meer bepaald de financiële instellingen. Zo is er het Fonds voor de Buitenlandse Handel. Dit Fonds wordt het best geregionaliseerd. Indien daarbij uitzondering zou worden gemaakt voor subsidies van de Belgische Kamers van Koophandel in het buitenland, zou daaromtrent toch eerst verplecht overleg moeten worden gepleegd met de gewesten.

Ook moet met nadruk worden herhaald dat de grote financiële instrumenten voor de export, zoals **Delcredere**, de leningen van staat tot staat en **Compromex** niet geregionaliseerd zijn.

Op die manier worden de Vlaamse ondernemingen niet door de eigen overheid verzorgd voor de grote export, bijvoorbeeld binnen het raam van de ACP-conventie.

Ook aan de bevoegdheden van de federale minister van Buitenlandse Handel wordt niet getornd, en dus blijven de gewesten op grote afstand van de werkelijke politiek van buitenlandse handel, bijvoorbeeld in verband met het GATT-dossier, het Multivezelakkoord, de grondstoffenproblematiek. **Inspraak** der gewesten in deze materie is noodzakelijk.

Ook op creditexporten hebben de gewesten vooralsnog geen toezicht ; evenmin bij de internationale akkoorden van het ministerie van Economische Zaken waar nochtans geraakt wordt aan de gewestelijke bevoegdheden.

Welzijn in Vlaanderen is rechtstreeks afhankelijk van de welvaart die we verschaffen. Dit hangt in Vlaanderen in hoge mate, wellicht meer dan om het even waar, van ons exportvermogen af.

Het Vlaams exportbeleid geniet daarom bij voorrang onze aandacht. De Volksunie zal het gevoerde beleid steunen. **(Applaus bij de meerderheid)**

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik wil in de eerste plaats collega Suykerbuyk danken — en dit is geen formaliteit — voor zijn nauwgezet verslag waarin hij de essentiële punten heeft weergegeven van de gedachtenwisseling die heeft plaatsgehad.

Het spreekt vanzelf dat wij ons in de volgende periode moeten positioneren in het Europees en internationaal kader.

Met verwijzing naar de beleidsbrief en naar de programmaverklaring met betrekking tot het Europa van de culturele regio's bevestig ik blij te zijn met de afspraken en de akkoorden van Edinburgh. Ook al is er tevredenheid over de genomen beslissingen, wij moeten ervan uitgaan dat Europa dichterbij de burger moet zijn, willen wij het project Europa nieuwe dynamiek inblazen. De beste, de meest waardevolle en intrinsiek juiste schakel vormen de culturele regio's.

Beide zijn niet tegengesteld. Als we de culturele en de culturregio's als basis nemen, dan is dat niet in een geest van separatisme in Europa, maar als een bijkomende verdieping van de Europese politieke unie.

In België willen we komen tot een

Van den Brande

aantal afspraken. We wensen absoluut dat het Comité van de Regio's een aparte plaats inneemt met een aparte structuur zodat het herkenbaar zal zijn.

Wat het kabeldecreet betreft, wij wachten op het arrest. De Vlaamse regering zal onmiddellijk een standpunt innemen. Ik ben de mening toegedaan dat de Vlaamse gemeenschap onvoldoende rechtstreeks vertegenwoordigd is bij het Hof van Justitie.

De eerstvolgende stap is het sluiten van een samenwerkingsakkoord in het kader van de Sint-Michielsakkoorden teneinde meer rechtstreeks vertegenwoordigd te zijn. Zoals voorgesteld in het charter voor de culturele regio's, ben ik een voorstander van rechtstreekse toegang van gemeenschappen en gewesten met betrekking tot de materies die behoren tot hun bevoegdheid.

De tussenstap zal wellicht liggen in een samenwerkingsakkoord zoals in het Sint-Michielsakkoord is bepaald. Het is uiteraard vanzelfsprekend dat als er een arrest valt, we daarover als Vlaamse regering onze mening naar voren zullen brengen. Velen schijnen kennelijk reeds de inhoud te kennen van dit arrest, maar ik hou nogal van het onderscheid tussen de gerechtelijke en de politieke instanties.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer J. Van Hauthem : Mijnheer de minister-president, ik hoor u graag zeggen dat de regio's, in dit geval gemeenschappen en gewesten, zullen kunnen deelnemen aan bepaalde vormen van Europese besluitvorming. U hebt een tijdje geleden gezegd dat wij als Vlaamse regering graag een rol zouden spelen in het meewerken aan het Belgische voorzitterschap van de Ministerraad. Federaal minister van Buitenlandse Zaken, de heer Claes, heeft u meteen teruggefloten en gezegd dat er heel weinig is wat de Vlaamse regering kan doen als medewerker aan dat voorzitterschap. Wat vindt u daar eigenlijk van ?

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Van Hauthem, u verbaast mij en eigenlijk toch ook weer niet. Het is niet de eerste keer dat u blijkbaar een stap achter staat. Collega Claes, had in het begin misschien gevoelsmatig wat moeite met de idee om Vlaanderen volwaardig te betrekken bij het Belgische voorzitterschap. Hij heeft echter in onze interministeriële conferentie uitdrukkelijk gesteld dat hij zelf wenst dat gemeenschappen en gewesten ten volle geassocieerd worden bij het Belgische voorzitterschap. Wij hebben een brief gekregen van collega Claes waarin hij uitdrukkelijk vraagt om aan te geven welke de initiatieven zijn die wij wensen te ontwikkelen. U bent kennelijk niet op de hoogte van deze tweede stap die moet resulteren in een associatief Vlaanderen dat herkenbaar wenst aanwezig te zijn in heel de organisatie van het Belgische voorzitterschap. Mag ik u aanraden in de toekomst het dossier dus even beter te bekijken alvorens u dergelijke stellingen hier het halfroond inslingert.

De heer J. Van Hauthem : Ik dank u voor de informatie, maar ik heb natuurlijk geen inzicht in uw briefwisseling.

Minister-president L. Van den Brande : Er is de belangrijke vraag van collega Suykerbuyk met betrekking tot de samenwerkingsakkoorden. Er kunnen geen gesprekken over een samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap starten, op vraag van onder meer collega Lebrun, zolang het Sint-Michielsakkoord niet volledig in wetteksten is omgezet. Het respect voor de territoriale integriteit van Vlaanderen is uiteraard een conditio sine qua non voor enige vorm van samenwerking. Een samenwerkingsakkoord kan dan ook nooit dienen om in Vlaanderen activiteiten te ontwikkelen gericht op de Franstaligen. Mijn uitgangspunt is dat enkel samenwerking op basis van gelijkwaardigheid tussen twee autonome gemeenschappen in een verenigd Europa kan leiden tot goede afspraken en samenwerking (dus los van het Belgische kader en van welke com-

munautaire overwegingen ook). Dus geen samenwerking omwille van de samenwerking, maar wel samenwerking gericht op een gemeenschappelijk project ten dienste van de inwoners. Ik sta dan ook niet afwijzend tegenover de mening van collega Lebrun maar het is vanzelfsprekend dat wij dit willen behandelen binnen het juiste kader. Het Sint-Michielsakkoord kan een eerste basis vormen om vanuit wederzijds respect en respect voor de integriteit tot een aantal afspraken te komen.

Collega Declerck heeft uitdrukkelijk gewezen op de noodzaak van coördinatie op het vlak van de externe betrekkingen zowel op economisch, cultureel, alsop enig ander vlak.

Ik ben het volledig eens met uw stelling. Collega Sauwens zal daarop dadelijk nader ingaan, maar ik kan u nu reeds zeggen dat we proberen de tweede fase van de coördinatie van de externe betrekkingen waar te maken. In de vorige regering was bijna iedereen met zijn externe betrekkingen bezig. Wij hebben een minister aangesteld, zijnde uw dienaar, die niet alleen verantwoordelijk is voor de coördinatie maar ook voor de eigen ontwikkeling van de externe betrekkingen van de Vlaamse Gemeenschap en van de Vlaamse regering. Ook in het vitale gedeelte, met name buitenlandse handel, wensen we een aantal afspraken te concretiseren.

Collega Candries, ik deel ten volle uw mening dat we de middelen en de mensen waarover we beschikken op een selectieve en gecoördineerde manier moeten inzetten. Zowel de FIOC-vertegenwoordigers, onze economische agenten als onze gemeenschapsattachés moeten op een meer ingevulde wijze opdrachten kunnen vervullen die hun strikte opdracht overschrijden. Zij hebben ieder hun primaire opdracht maar zij kunnen daarnaast een aantal nuttige taken vervullen.

Collega De Clerck, ik ben het volkomen met u eens dat, op het vlak van de culturele ambassadeurs en ook andere, de interactie en de synergie zo groot mogelijk moeten zijn.

Van den Brande

Collega Van der Maelen, ik ben u dankbaar voor de ideeën die u hebt aangereikt. U bent natuurlijk goed geplaatst om de federale minister van Buitenlandse Zaken tot goede inzichten ter zake te overhalen. Zoals ik het heb gedaan voor de interministeriële conferentie zullen wij onze verantwoordelijkheid nemen om een Europees relancebeleid ook vanuit Vlaanderen in te vullen. Ik zal daar meer concreet op ingaan op het ogenblik dat we het hoofdstuk Economie bespreken omdat de enige documenten waarover we nu beschikken vanuit de informatiedienst van de Europese Gemeenschap komen. In het kader van de goede federale afspraken zou het natuurlijk goed zijn dat de gewesten en/of de gemeenschappen onmiddellijk na een Europese top van de federale minister van Buitenlandse Zaken de informatie op hun kantoor zouden vinden. Ik heb collega Claes dus om nadere informatie gevraagd want ik wil op deze idee ingaan. Dit zal ons in staat stellen om een eigen regionale invulling te geven aan een aantal zaken die we in de komende periode kunnen realiseren.

U hebt een viertal suggesties gedaan waarvoor wij open staan. Als wij over het relancebeleid spreken, dan zal dat op een selectieve manier moeten gebeuren. U kent de beslissing van de Europese Raad in Edinburgh. Daar werd aan Ecofin de opdracht gegeven om de principiële beslissing uit te werken.

Het lijkt mij een uitstekende toepassing van de afspraken met de federale overheid en met de andere regio's om op dergelijke gebieden tot een correcte invulling te komen. Ter zake kan ik u gerust stellen. Ik zal mijn verantwoordelijkheid nemen, ook als minister van Economie. Collega Wierinckx heeft eveneens een aantal bedenkingen geformuleerd maar kon niet aanwezig zijn. Ik zal daarop dus bij een andere gelegenheid nader ingaan.

Collega Coveliers, u hebt een aantal ideeën naar voren gebracht, onder meer stappen op weg naar zelfbestuur en het Comité van de Regio's.

Ook wij wensen dat het een afzonderlijke entiteit wordt.

Als het Comité niet op fatsoenlijke voorwaarden van start kan gaan, hoeft het voor mij helemaal niet te starten. Aan het adres van de federale overheid wil ik met alle duidelijkheid zeggen, dat bepaalde compromissen die men wil afsluiten om het Comité toch mogelijk te maken, mij helemaal niet zinnen. Ik zal dit nader verklaren. Als het Comité van de Regio's zou verwateren tot een allegaartje van alle mogelijke vertegenwoordigers, zoals regio's, departementen, régions en lokale entiteiten, vrees ik dat men gewoon het principe divide et impera toepast en dat er van het Comité helemaal geen slagkracht zal uitgaan.

Als er dan bovendien geen eigen administratieve structuur achter zit, verliezen we gewoon onze tijd. Een Comité dat geen eigen spirit heeft, behalve dan misschien gedurende een korte opleidingsperiode voor bijvoorbeeld tolken, is voor ons waardevloos.

Wat de ontwikkelingssamenwerking of de samenwerking in ruimere zin betreft, wil ik opmerken dat ik de afgesloten akkoorden wil naleven en een eigen inspanning wil doen. In de jaren zeventig sprak men gemakkelijk over de federalisering van de ontwikkelingshulp, maar ik vind dat we op dat punt aan een heroriëntatie toe zijn. Ik geloof dat we onder meer de culturele akkoorden, die nu systematisch en bij prioriteit door onze ambtenaren worden nagekeken, moeten uitbreiden tot buiten het vlak van de cultuur. Verder kunnen we denken aan een eigen fonds voor samenwerking. Mijnheer Van Nieuwenhuysen, u hebt ons gewaarschuwd om de nodige voorzichtigheid aan de dag te leggen voor wat de ondersteuning van KMO's betreft. Een aantal initiatieven hebben nu al het levenslicht gezien. Bovendien is er natuurlijk de WOB, het prachtige initiatief van wijlen collega Coens, dat we willen uitbreiden en meer slagkracht geven. Collega Coveliers, ik denk dat we op dezelfde golflengte zitten en dat we op die manier onze plaats in de wereld kunnen innemen. Het zou trou-

wens getuigen van een enorme mate van opgaan in zichzelf als onze rijke regio genoeg zou nemen met de federale mechanismen zonder zelf initiatieven te nemen. We moeten een eigen complementaire inspanning doen, het is een erkenning van onze eigenheid op het bredere internationale forum. Ik denk dat we nu uit een drietal mogelijkheden kunnen putten om deze idee gestalte te geven.

Wat het voorstel van collega Dhoore betreft, denk ik dat we erop kunnen inspelen. Ik vind de stap die hij in verband met Zuid-Afrika voorstelt zeer interessant. Naar mijn mening zijn we heel dicht bij een duidelijker aanwezigheid in Zuid-Afrika, maar moeten er in de nabije toekomst nog een aantal processen van democratische ontwikkeling gestalte krijgen. Ik zal samenwerken met onder meer de commissarissen van de Koningin van Nederland, onze provinciegouverneurs en een aantal lokale besturen, als eerste stap binnen het Afrikaans-Europees Instituut.

Collega Candries, het is collega Sauwens die in detail op uw bekommernissen zal ingaan. Toch wil ik opmerken dat ik uw mening deel dat Vlaanderen in Europa en de wereld duidelijk aanwezig moet zijn. Collega Van Nieuwenhuysen, als ik uw defaultisme hoor en dat van een aantal andere collega's uit uw fractie, wil ik stellen dat we een aantal hefboomen hebben die we kunnen gebruiken. Ook wat Centraal en Oost-Europa betreft zullen we ons programma verder ontwikkelen. Ik denk dat onze beleidsbrief buitenlandse aangelegenheden vrij concreet is. Wij hebben er de kredieten voor uitgetrokken en wij zullen ernaar handelen. Zoals verslaggever Suykerbuyk al opmerkte, voor sommige programma's doen wij nu reeds meer dan de federale overheid. Ik wil graag op die weg voortgaan.

– De heer H. Candries treedt als voorzitter op.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte col-

Sauwens

lega's, het beleid inzake buitenlandse handel is volledig geïntegreerd in het economisch beleid en het beleid inzake externe betrekkingen van de Vlaamse regering. Er is trouwens volop overleg over bijvoorbeeld de keuze van de standplaatsen voor nieuwe economische vertegenwoordigingen. Op korte termijn zal dit reeds tot beslissingen leiden.

De vragen van de heer Van Nieuwenhuysen zijn niet nieuw. Hij stelde ze ook reeds in de commissie en kreeg er toen een eerste antwoord op. Door de goedkeuring van het kader zal de VDBH nu inderdaad op kruissnelheid komen. Tot nu toe is dit vooral een opvangkader geweest dat bestond uit eenenzeventig eenheden. Het kader kon immers niet volledig worden bemand met het van de BDBH overgekomen personeel. Nu zal het kader van tweeënnegentig eenheden worden volgemaakt, wat een versterking betekent van bijvoorbeeld de provinciale kantoren. In 1993 zullen er trouwens vijftig exportadviseurs bijkomend worden aangeworven. Nog deze maand komt de nieuwsbrief er. Een gevolg van de uitbreiding van het kader is nog het optrekken van vier tot negen eenheden voor de directie prospectie.

Inzake Afrika is het inderdaad zo dat dit werelddeel nu niet goed in de markt ligt. Het aantal aanvragen van Vlaamse ondernemers voor marktonderzoek en adressen op het Afrikaanse continent viel terug van elf en een half percent op zeven en een half percent van het totale aantal aanvragen. Er is dus een duidelijke negatieve wijziging inzake economische interesse.

Ik ga akkoord met de bemerkingen van de heren Coveliers, Dhoore, Van der Maelen en anderen, dat wij in toenemende mate ons exportbeleid moeten afstemmen op het buitenlands politiek beleid van de Vlaamse regering. Een hernieuwde belangstelling voor Afrika is in dit verband zeker gerechtvaardigd. Ik deel u trouwens graag mee dat de VDBH in september 1993 een zending naar Zuid-Afrika organiseert, naar aanleiding van de grote internationale export-

beurs die daar zal plaatshebben. Wat hier is gezegd, is juist : er moet niet zozeer sprake zijn van aid als wel van trade. Dit betekent ook dat wij op onze markt de nodige ruimte moeten scheppen voor Afrikaanse producten, waar dit zinvol is. Overleg, ook met Noord-Afrika, moet kunnen uitmonden in concrete missies en handelscontracten.

Ik ga eveneens akkoord met de bemerkingen van vele collega's over het Sint-Michielsakkoord : dit leidt niet onmiddellijk tot de volledige bevoegdheidsoverdracht, waarop wij allen hoopten. Het blijft bij overlappende concurrentiële bevoegdheden. Ik roep de collega's uit dit parlement op om samen met ons te proberen in het nationale parlement de teksten van het akkoord in goede zin bij te sturen. De handelsattachés zullen wel allemaal aan de regio's worden toegewezen, dit is niet onbelangrijk. Wij zullen op de spoedige uitvoering daarvan aandringen.

Zowel de Vlaamse regering als ikzelf in mijn functie van bevoegd minister zullen erover waken dat de juiste ambtenaren hiervoor zullen worden ingezet. Vooral bij de keuze van de standplaatsen zullen wij dan rekening kunnen houden met de prioriteiten die Vlaanderen stelt. De activiteiten zullen achteraf zelf duidelijk maken in welke zin de BDBH nog een coördinerende en promotionele taak zal moeten uitoefenen. Het gegevensbestand zal bij voorbeeld volledig worden gevoed vanuit de gewesten. Dit bestand zal mee moeten bepalen in welke mate twee diensten met gelijke doeleinden naast elkaar moeten blijven bestaan.

Op de vraag over de economische vertegenwoordigers luidt het antwoord dat de betreffende bedragen worden opgetrokken van veertig miljoen frank nu naar negenenvijftig miljoen frank in 1993.

Inzake de informatisering kan ik meedelen dat het informatica-systeem werd ingevoerd, dit zowel in Brussel als in de provinciale kantoren als bij de economische vertegenwoordigers in het buitenland. Deze laatste zullen dus een on-line verbinding

Kamerlid S. De Clerck (CVP) had het bij de behandeling van de begroting Buitenlandse en Europese Aangelegenheden vooral over de interferentie tussen buitenlandse betrekkingen en culturele materies

ding hebben met ondermeer de provinciale kantoren. Dit zal de dienstverlening naar onder andere de KMO's gevoelig verbeteren. Met het goedgekeurde kader zullen wij het personeel kunnen aanwerven en verder opleiden om dit informatica-systeem operationeel te maken.

Er is een samenwerking op het getouw gezet met de Vlaamse Kamers van Koophandel en de VDBH om op grond van een enquête een exportdirectory op te maken die in de vorm van een geïnformatiseerde databank door de VDBH ter beschikking zal worden gesteld. Voor dit project heb ik een bedrag van 5 miljoen frank uitgetrokken.

De vragen in verband met de BDBH moeten aan de federale overheid worden geadresseerd. Ik moet er nochtans op wijzen dat de pariteit in de raad van bestuur van deze instelling geldt en dat voor de uitbreiding van het aantal spreekdagen van de attachés geen meerderheid kan worden gevonden. De bedoeling moet

Sauwens

evenwel zijn zoveel mogelijk van deze activiteiten over te hevelen naar de VDBH, waarop wij via onze vertegenwoordiger in de raad van bestuur, zullen aandringen.

Het GATT-akkoord is, jammer genoeg, nog steeds een federale materie en zal dat ook na de uitvoering van het Sint-Michielsakkoord blijven, aangezien die bevoegdheid een onderdeel vormt van de economische monetaire unie.

Een spreker heeft de vraag gesteld naar de samenwerking met het Waalse Gewest en gaf de voorkeur aan samenwerking met Nederland. Welnu, het Waalse Gewest is — of men dat nu graag hoort of niet — nog steeds de regio waarmee wij zeer intensieve handelscontacten onderhouden. De samenwerking moet uiteraard autonoom verlopen.

Daarbij moet ik overigens doen opmerken dat, hoewel ik ook voorstander ben van nauwere contacten met Nederland, precies Nederland zich, nog meer dan op cultureel vlak, blijft opstellen als onze hardste concurrent. Voor samenwerking op handelsgebied zal dus nog een lange weg moeten worden afgelegd. Ik herinner mij bijvoorbeeld dat wij op de vraag van de Baltische staten — die toch kleinere eenheden vormen — om een gemeenschappelijke zending van de Benelux en het Balticum op te zetten negatief moesten antwoorden omdat wij moesten erkennen dat, naast het probleem van de verschillende aanpak van de Baltische staten, onze samenwerking met Nederland op het vlak van de export nog helemaal in de kinderschoenen staat.

Ik steun de opmerkingen van de heren Candries, Van der Maelen en Suykerbuyk opdat Vlaanderen als regio meer zou wegen op het economisch oplevingsbeleid en zich resoluut erin zou inschakelen. Trouwens, ik onderstreep dat meer dan 60 procent van de Vlaamse productie wordt geëxporteerd en dat het exportbeleid een belangrijk onderdeel zal zijn van dat herstelbeleid. Ik meen dat Vlaanderen als natie tegen 1993 dankzij

een volledig operationele VDBH die over beduidend meer middelen zal beschikken en waarvan het kader volledig is bezet, dankzij de bezetting van de standplaatsen en dankzij de uitbreiding van het aantal attachés ingevolge de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord, zijn taak in de wereld ten volle op zich zal kunnen nemen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer L. Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister, het feit dat de directie Prospectie van 4 naar 9 mensen gaat, doet mij besluiten dat de kruissnelheid waarover u het had eigenlijk een kruissnelheid is van een kruiwagen die nu naar de kruissnelheid van een autopod wordt opgedreven.

Mijn kritiek is dat er te veel ambtenaren zijn door de overlappingsen tussen het Belgisch en het Vlaams niveau.

Ik pleit voor een goedwerkende Vlaamse Dienst voor de Buitenlandse Handel die over voldoende personeelsleden beschikt.

Inzake de handelsattachés heb ik niet goed begrepen of u van plan bent om alle attachés over te nemen van het federaal niveau, ongeacht hun capaciteiten.

Inzake de 5 miljoen frank die u zou uittrekken voor de informatisering en de inventarisering van bedrijven wil ik u precies vragen of dit betekent dat de Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel een eigen exporteursbestand zal ontwikkelen zoals de vroegere BDBH.

U hebt mijn vraag ontweken over wat de vertegenwoordiger van het Vlaams Gewest effectief heeft gedaan in de raad van bestuur van de BDBH voor de achteruitstelling van de Vlamingen, zowel wat het personeel als wat de spreekdagen van de handelsattachés betreft.

Ten slotte is het niet waar dat Wallonië onze belangrijkste handelspartner is. Er is immers onlangs een artikel verschenen in een krant waaruit blijkt dat Wallonië de derde of vierde handelspartner van Vlaanderen is.

De voorzitter : Minister Sauwens heeft het woord.

Minister J. Sauwens : Mijnheer de voorzitter, ik neem akte van het pleidooi van het Vlaams Blok voor meer ambtenaren.

Bovendien pleit ik zeer resoluut voor een betere dienstverlening. Ik stel vast dat de VDBH tot nu toe met een heel beperkte mankracht de dienstverlening op een degelijk kwalitatief niveau heeft kunnen brengen.

Met de technische hulpmiddelen die er zijn en met het meer dan verdubbelen van 4 naar 9 eenheden van het personeelsbestand van de prospectiedienst moet dit ook kunnen functioneren. De 5 miljoen frank zullen vrijgemaakt worden om ervoor te zorgen dat de VDBH over een eigen exporteursbestand kan beschikken, zodat de BDBH genoodzaakt zal zijn haar coördinatietaak te vervullen.

Wij zijn niet van plan om alle economische vertegenwoordigers die ons vanuit de BDBH en de federale activiteit zullen worden aangeboden zomaar over te nemen. Dit zal het voorwerp uitmaken van een grondig onderzoek, waarbij de prioriteiten van het Vlaams, economisch en buitenlands beleid voorop zullen staan.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee)**

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, conform artikel 72, punt 2 van het Reglement wordt de sprekerslijst nu amts-halve afgesloten.

Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 9.30 uur en 14 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking voort te zetten met de materies onderwijs, vorming en wetenschapsbeleid, cultuur alsmede media.

Voorzitter

De vergadering is gesloten.

**– De vergadering wordt gesloten om
18.57 uur.**

BIJLAGE

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Vergadering van woensdag 18 november 1992

Vaste verslaggever : de heer R. Van Rompaey, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, betreffende de bedrijfszones langs de Brusselse ring

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller :

Enige tijd geleden stelde de minister tijdens een toespraak te Brussel voor de vriendenkring Brabant van de verenigingen voor ingenieurs van de faculteit landbouwwetenschappen van de universiteit Leuven, dat het onverantwoord is om bijkomende nieuwe tewerkstellingszones en dus nieuwe bedrijvzones in de bestaande open ruimte te plannen langsheen de Brusselse Ring.

De Vlaamse minister voor Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden pleitte voor het voorzien van nieuwe regionale bedrijvzones op voldoende afstand van Brussel en gekoppeld aan een hiërarchie van verzorgingscentra.

De vraagsteller beklemtoont de centrale rol van Vlaams Brabant in de politieke activiteit van dit voorbije decennium. Hij stelt vast dat de bevolkingsaanwas in deze streek dubbel zo groot is als in andere gebieden in Vlaanderen. De druk op de open ruimte is enorm. De situatie inzake de evolutie van de vastgoedprijzen van woningen en bouwkvavels is rondit verontrustend. Met het oog op het voeren van een sociaal grondbeleid, besliste de Vlaamse regering om via Vlabinvest, het wonen in Vlaams Brabant betaalbaar te houden voor de autochtone bevolking.

Artikel 33 van de uitgavenbegroting 1992 machtigde de Vlaamse regering om verbintenissen aan te gaan ten belope van 1 miljard frank. De intrestlasten van deze kredietlijn belopen 100 miljoen frank. Daarenboven werd door de heren H. Suykerbuyk en de vraagsteller een voorstel van decreet ingediend houdende de mogelijkheid voor de gemeenten het woonrecht aan bepaalde voorwaarden te onderwerpen — 120 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3.

De vraagsteller pleit voor het behoud van de groene ruimten en het landelijk karakter van Vlaams Brabant. Ook de minister betoont zich geen voorstander van de inplanting van nieuwe bedrijvzones in Vlaams Brabant en de randsteden (Aalst).

De vraagsteller stipt aan dat het inplanten van de bedrijvzones in de satellietsteden (Aalst, Mechelen) slechts een verschuiving is van de problematiek. Hij vreest dat deze oplossing slechts een pleister op een houten been is, en zeker zal resulteren in een verhoogde densiteit van het verkeer en een congestie van de stadskernen.

Gaarne vernam de vraagsteller van de Vlaamse minister een antwoord op de volgende vragen :

1. wat bedoelt hij met nieuwe regionale bedrijvzones op voldoende afstand van Brussel ;
2. is het de bedoeling dat de aangroei van de tewerkstelling in het arrondissement Halle-Vilvoorde, die zich nu vooral concentreert in 7 gemeenten, overloopt naar de andere Vlaamsbrabantse gemeenten die nog een zeer duidelijk landelijk karakter hebben en dit ook in de toekomst wensen te behouden ;
3. hoever is de minister gevorderd met zijn oriëntatienota betreffende de opmaak van het Structuurplan Vlaanderen ?

2. Antwoord van de Vlaamse minister :

De Vlaamse minister verklaart dat de oplossing van de door de vraagsteller geschetste problematiek kan geïmplementeerd worden in de opmaak van het Structuurplan Vlaanderen. Er zal naar gestreefd worden om naar de lokalisatie van stedelijke complexen toe, een onderscheid te maken tussen polen met een sterke bevolkingstoename, en gebieden met een minder sterk groeipotentieel. Nieuwe regionale bedrijvzones zullen gekoppeld worden aan deze stedelijke structuur. In de Brusselse rand zal gestreefd worden naar een stedelijke deconcentratie, eventueel in de zin van een betere spreiding over andere steden, zoals Leuven, Mechelen, Aalst. Deze stedelijke deconcentratiepolitiek zal echter oordeelkundig en planmatig doorgevoerd worden in functie van de structurele inrichting zoals bepaald in het Structuurplan Vlaanderen. Het ligt in de bedoeling de belangrijke tewerkstellingszones te koppelen aan de bestaande stedelijke structuren en open ruimte, waarbij wordt gestreefd naar de maximale bescherming van de open ruimte in de Brusselse rand. Aan de bestaande tewerkstellingszones, ingekleurd op het gewestplan, zal niet worden getornd. De Vlaamse minister benadrukt met klem dat de speculatiedruk op deze open ruimte moet worden verlicht. Hij verzet zich met klem tegen iedere gewestplanwijziging die haaks zou staan op deze basisfilosofie.

De oriëntatienota betreffende de opmaak van het Structuurplan Vlaanderen werd heden door de Vlaamse regering goedgekeurd en als uitgangspunt van zijn beleid aanvaard. De oriëntatienota, zal aan de commissieleden worden overhandigd. In de oriëntatienota wordt gesteld dat de gewenste ruimtelijke structuur voor Vlaanderen zeker de afbakening van de open ruimte omvat. De structuur wordt bepaald door een viertal structuurbepalende elementen op het niveau van het Vlaamse Gewest, en hun interactie en hun ruimtelijke uitdrukking. Deze structuurbepalende factoren zijn : de stedelijke complexen, de gewestelijke tewerkstellingsgebieden, de open ruimte en de lijnvormige infrastructuurelementen en nutsvoorzieningen. De Vlaamse regering hechtte haar goedkeuring aan de voorrang van bepaalde deelprojecten en de hiërarchie van de deelprojecten. De Vlaamse minister stelt de ruimtelijke structuur voorop als prioritair deelproject. Nadien zal aandacht worden besteed aan de gele hoofdstructuur, bijzondere zorg zal worden besteed aan de morfologische structuur, en aan de groene hoofdstructuur. Nog andere deelprojecten dienen hieraan te worden gekoppeld, vermits de opmaak van een Structuurplan Vlaanderen een meerjarenproject is. De Vlaamse minister deelt mede dat eind 1993 aan een aantal deelprojecten concrete invulling en gestalte zal zijn gegeven ; dit alles in functie van de bepaling van de gewenste ruimtelijke structuur Vlaanderen.

In de morfologische structuur (deelproject III) zal vooral aandacht besteed worden aan de spreiding en concentratie van de fysieke ruimtelijke dragers van stedelijke activiteiten, industriële activiteiten, toeristische activiteiten, bio-industrie en communicatie. Deze worden ruimtelijk geanalyseerd. De door de vraagsteller geschetste problematiek **kadert** in deelproject III.

3. Repliek

De vraagsteller dankt de Vlaamse minister voor zijn uitvoerig antwoord m.b.t. de bedrijvenczones. Aan de problematiek van Vlaams Brabant zijn diverse aspecten verbonden, nl. de sterke bevolkingsaanwas, die hoger ligt dan het Vlaamse gemiddelde, en de sterkere groei van RSZ-bedrijven in Vlaams Brabant t.a.v. Vlaanderen. Hoe kadert men daarin de woonfunctie, met een maximale bescherming van de open ruimte. Misschien kan gedacht worden aan het bevorderen van het compacter bouwen.

De Vlaamse minister reliceert dat de doelstelling van Vlabinvest erin bestaat een sociaal grondbeleid te voeren, door woningen en kavels aan redelijke prijzen ter beschikking te stellen. Indien bijkomende gebieden dienen aangesneden te worden, moet hiertoe een afdoende reden zijn, en dient dit op harmonische wijze te **kaderen** in het globale Structuurplan Vlaanderen. Woonuitbreidingsgebieden zullen door Vlabinvest slechts kunnen aangesneden worden op basis van een degelijk onderbouwde woonbehoefte studie en een inventarisatie van de leegstand. Indien er toch bijkomende woongebieden nodig zijn, zal op basis van de morfologische studie (deelproject III) worden onderzocht, hoe de samenhang tussen de verschillende bestemmingsgebieden m.b.t. deze bijkomende woonzones, moet worden ingevuld. De absolute stop mag niet gelden t.a.v. de woonzones, wel t.a.v. de tewerkstellingszones. De Vlaamse minister verduidelijkt dat na inventarisatie blijkt dat er nog voldoende woonuitbreidingsgebieden zijn, die op een verantwoorde wijze kunnen worden aangesneden. Een betere spreiding ervan kan geschieden door een herschikking of aanvulling van deze gebieden.

Inzake het compacter bouwen stelt de Vlaamse minister dat het aanbeveling verdient deze denkpiste te onderzoeken. Een commissie ad hoc, op te richten in de schoot van de Vlaamse Raad, m.b.t. het adviseren van het Structuurplan Vlaanderen, kan ook hierop ingaan. De Vlaamse minister pleit voor een onderzoek van de eventuele verhoging van de bouwlagen, in correlatie met de leefbaarheidsgraad van de steden. De vraagsteller pleit voor verdichting van de woningconcentratie in de bestaande woonkernen. Ter vrijwaring van de bestaande open ruimtes.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Vergadering van woensdag 18 november 1992

Vaste verslaggever : de heer R. Van Rompaey, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer F. Dielens tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, betreffende het SST-dossier-tunnel in Lembeek-Halle in het kader van dringend te nemen beslissingen

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller :

De bevolking van de Halse deelgemeente Lembeek, hierin gesteund door het stadsbestuur, voert reeds 2,5 jaar strijd voor het verkrijgen van een ondergrondse doorgang van de SST Brussel-Parijs, wiens traject dwars door de Lembeekse dorpskern gepland wordt, naast de bestaande lijnen.

Deze laatste hebben reeds een onaanvaardbare barrière gecreëerd, de aanleg van een bijkomende hoge snelheidslijn zal deze situatie nog verergeren. Verschillende leden van de Vlaamse Raad, waaronder uzelf, hebben zich reeds van de rechtvaardigheid van de eis tot ondertunneling kunnen vergewissen.

Wegens de uniciteit van het knelpunt Lembeek hebben de Vlaamse Raad en de regering dan ook hun voorkeur uitgesproken voor een oplossing met ondertunneling. Er zou geen bouwvergunning afgegeven worden indien aan de Lembeekse eis niet wordt voldaan.

Ondertussen zijn we meer dan een jaar later en er is nog steeds geen beslissing genomen inzake dit SST-dossier. De NMBS blijft gekant tegen een tunneloplossing vanwege de kostprijs (ongeveer 1 miljard frank). De aangedragen alternatieven brengen geen fundamentele wijzigingen aan.

Al het getalm rond dit dossier zorgt er enkel voor dat een ondertunneling nog meer gaat kosten vanwege de opgelegde boetes wegens vertragingen die voorzien zijn in het contract tussen de NMBS en de SNCF, en dit terwijl de werken al begonnen hadden kunnen zijn indien er tijdig een beslissing genomen was. De Lembeekse bevolking lijkt het slachtoffer te gaan worden van dit, misschien wel moedwillig gedraal.

Gaarne vernam ik van de minister een antwoord op de volgende vragen :

1. Waarom heeft het beloofde ronde-tafelgesprek federale regering-Vlaamse regering-NMBS rond dit dossier nog steeds niet plaatsgehad ?
2. Zal de Vlaamse regering bij haar standpunt blijven dat er geen bouwvergunning komt zolang er geen ondertunneling voorzien is, zodat de verdragingsmanoeuvres niet beloond zullen worden ?
3. Is de minister van plan initiatieven te nemen om dit dossier in gunstige zin te bespoedigen zodat er eindelijk een eind kan komen aan de jarenlange onzekerheid van de Lembeekenaars ?

2. Antwoord van de Vlaamse minister :

Het dossier is op een juiste en uitvoerige wijze toegelicht door de vraagsteller.

2.1. Ronde-tafelgesprek

De Vlaamse minister verklaart dat er een ronde-tafelgesprek heeft plaatsgehad op 7 september 1992 en 12 november tussen de vertegenwoordigers van de NMBS en de afgevaardigden van de diverse geïnteresseerde ministeriële kabinetten. De gesprekken verlopen moeizaam en worden thans verdergezet.

2.2. Standpunt van de Vlaamse regering :

De Vlaamse Minister refereert naar de beslissing van de Vlaamse regering van 24 juli 1991 die luidt als volgt : inzonderheid wat Lembeek betreft gaat de voorkeur van de Vlaamse Regering, op basis van de huidige elementen van het dossier uit naar een oplossing via ondertunneling. Deze beslissing blijft van kracht. De resultaten van het overleg op 7 september 1992 en 12 november 1992, nopen er niet toe om af te zien van de ondertunneling.

2.3. Initiatieven

De Vlaamse minister stipt aan dat in dit dossier het initiatiefrecht berust bij de NMBS, die vragende partij is. De NMBS

moet een consensus hebben met de Vlaamse regering omtrent de ondertunneling. Indien de NMBS zich zou verzetten tegen de ondertunneling, zal dit standpunt moeten gestaafd worden met bijkomende elementen. De NMBS is bevreesd, dat de ondertunneling, ten aanzien van andere dossiers, een precedent zal scheppen, wat resulteert in een aanzienlijke verhoging van de kostprijs van het project.

3. Repliek

De vraagsteller drukt zijn tevredenheid uit over het door de Vlaamse minister verstrekte antwoord. Hij verheugt er zich over dat de Vlaamse Regering beginselvast is in de keuze van ondertunneling. Zal deze keuze evenwel geen kettingreactie ontketenen t.a.v. nog andere dossiers ? Hij wenst te vernemen of er in andere gemeenten eveneens wordt aangedrongen op de uitvoering van een ondertunnelingsproject ? De Vlaamse minister beaamt dit. Inzake de bouwaanvraag stipt de Vlaamse minister aan, dat bij de afgifte ervan, de Vlaamse regering steeds de opportuniteit kan beoordelen van de door de NMBS gedane voorstellen. Inzake Lembeek is dit op zeer uitdrukkelijke wijze gebeurd. De vraagsteller is bevreesd dat de Lembeekse bevolking nog meer het slachtoffer gaat worden van dit getalm. De Vlaamse minister verduidelijkt dat de herziening van de gewestplannen binnen de vooropgestelde termijn is gebeurd.

De aanvraag voor de bouwvergunning dient verricht te worden door de NMBS.